ALEGERI FURATE: PSD, campionul fraudelor penale la vot

ROMÂNIA
Newsweek®

14-20.06.2019

Anul 2 ■ Numărul 58 ■ Preț: 11,90 lei

DAN C. MIHĂILESCU

„Corectitudinea politică nu se va vindeca niciând"

Alege inteligent!
Inspiră-te!
Conectează-te!

CCIR Business Center

CCIR Business Center vine în întâmpinarea antreprenorilor şi tuturor firmelor interesate să aibă sediul sau spaţii pentru birouri în Bucureşti. Destinaţia perfectă de business, CCIR Business Center deschide orizonturi pentru o zonă inovativă şi puternică a oraşului şi îndeplineşte cele mai înalte cerinţe ale unei locaţii de business, potrivită pentru o gamă largă de clienţi şi activităţi.

Cu atenţie la nevoile clienţilor şi la profilele lor variate, CCIR Business Center respectă cerinţele pieţei şi urmăreşte nevoile companiei tale. Datorită amplasării sale, Centrul oferă combinaţia perfectă între entuziasm şi ambianţă plăcută care va inspira angajaţii dumneavoastră să excelezeze în fiecare zi.

Contact: Birou Închiriere Spaţii şi Săli de Conferinţă
Tel.: 021.319.00.78, Fax: 021.319.01.56, e-mail: businesscenter@ccir.ro

Newsweek ROMÂNIA

14-20.06.2019 _ ANUL 2 _ NR.58

SUMAR

Periscop

06 **Aritmetică parlamentară**
PSD pierde alegerile, dar nu lasă guvernarea

08 **Colonizare economică**
Companiile statului comunist chinez, favorizate de PSD

Opinii

10 SILVIU SERGIU
Ușor cu victoria USR-PLUS pe scări!

RADU PARASCHIVESCU
Entorsă logică

11 CRISTIAN PREDA
Papa

Dosar

12 **Alegeri furate**
PSD, campionul fraudelor penale la vot

14 Vicele PSD sector 1, închisoare pentru 100 de lei pe vot

16 Scrutin de Topoloveni. Marcă ilegală înregistrată

18 A murit, apoi a mers la urne

20 Închisoare pentru un mandat în Consiliul Local

22 Doar 38 de dosare penale soluționate în zece ani

Periscop

24 Tinerii din PSD respectă tradiția: promit fără acoperire

24 Gabriel Petrea împrumută banii pe care nu îi are

28 **Interviu**
Consilierul economic al lui Orban, un berar! Cu doctorat!

Internațional

32 Europa de la Stânga la Dreapta

36 **Orientul Mijlociu**
Eliminarea potențialului nuclear al Siriei

Magazin

42 DAN C. MIHĂILESCU:
„Tocmai eu, care am propovăduit stoicismul, să aleg numai răul?"

48 **De explorat**
Pieţele lumii

50 **Sport**
Românul care a antrenat Brazilia la rugby

53 **Joacă**
Micii rugby-şti continuă joaca şi în vacanţă

54 **Legende pe roți**
Skoda Superb, de la limuzină V8 la iV hibrid plug-in în 85 de ani

58 **Interviu**
Aniversarea a 42 de ani de la înființarea Vrancart SA Adjud

60 **Călătorii**
Idei de vacanță ieșite din cotidian

Calendar

62 Biserica dărâmată din ordinul Ceaușească, pentru a construi un bloc

» P.12

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăeșteanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu, Cristian Preda, Iulian Fota

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

COLLEVILLE-SUR-MER, FRANȚA

Ziua „Z"

Un civil îmbrăcat într-o uniformă americană din Al Doilea Război Mondial fotografiază cu telefonul un drapel al SUA, înfipt în nisipul de pe Plaja Omaha, în localitatea Colleville-sur-Mer din Normandia, la 2 iunie 2019. La 6 iunie s-au împlinit 75 de ani de la Ziua „Z", cum este cunoscută în istorie debarcarea aliaților anglo-americani pe continentul european, un moment crucial care a dus la victoria asupra Germaniei naziste. Plaja Omaha a fost una din cele cinci plaje unde trupele au debarcat, pierderile de vieți omenești fiind extrem de importante.

SEAN GALLUP/GETTY IMAGES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Șefa Viorica

După condamnarea lui Liviu Dragnea, nu puține au fost ocaziile când premierul Viorica Dăncilă a fost surprinsă făcând gesturi de autoritate către miniștrii săi. Un astfel de moment s-a petrecut la ședința de guvern din 3 iunie. În imagine, alături de șefa Guvernului mai apar miniștrii Ana Birchall, Carmen Dan, Teodor Meleșcanu și Costin Mihalache, șeful Cancelariei.

INQUAM PHOTOS/GEORGE CALIN

CATANIA, ITALIA

Etna erupe din nou

Lava incandescentă a vulcanului Etna se scurge către Portul Riposto, din provincia italiană Catania, oferind un spectacol feeric în toiul nopții, la 1 iunie. Șuvoiul de lavă provine din craterul de sud-est, care a erupt la 30 mai.

FABRIZIO VILLA/GETTY IMAGES

MADRID, SPANIA

Campionii Europei

Jordan Henderson, de la echipa engleză de fotbal FC Liverpool, ridică deasupra capului Trofeul Ligii Campionilor, după ce echipa sa a învins în finala competiției pe Tottenham Hotspur, cu scorul de 2-0. Partida s-a desfășurat pe Estadio Wanda Metropolitano din Madrid, în data de 1 iunie.

MICHAEL REGAN/GETTY IMAGES

ARITMETICĂ PARLAMENTARĂ

PSD pierde alegerile, dar nu lasă guvernarea

Deși opoziția anti-PSD a declarat în campania electorală că, dacă va câștiga alegerile din 26 mai va înlătura și guvernarea Dăncilă, acest proiect pare a fi aproape imposibil de realizat.

ÎNCĂ DIN SEARA ZILEI DE 26 MAI, Liviu Dragnea i-a cerut premierului să nu demisioneze, iar Dăncilă a acceptat această ultimă indicație a liderului PSD, dată cu puțin timp înainte să plece la pușcărie. „Cei care au cerut (n.r. - demisia), probabil nu cunosc legea sau sunt rău intenționați. E vorba despre votul românilor, dar vă reamintesc, căderea unui guvern se face prin moțiune de cenzură. Nu am de ce. Am în spatele meu atâția români care și-au pus încrederea în noi, acest guvern. Categoric au încredere în noi. S-a votat pentru europarlamentare, nu s-a votat pentru parlamentare. Dacă se vrea demiterea Guvernului, se depune moțiune de cenzură", a răspuns premierul avalanșei de solicitări de demisie, venite atât dinspre PNL și USR, cât și dinspre Palatul Cotroceni.

De altfel, la 29 mai, PSD a confirmat că deține majoritatea în Camera Deputaților: deputatul Marcel Ciolacu, un apropiat al lui Mihai Tudose, marginalizat de Dragnea, a fost ales cu o majoritate zdrobitoare în funcția de președinte al acestei camere, pe locul lăsat liber de Dragnea. Ciolacu a obținut 172 de voturi „pentru" și 120 „împotrivă". Liberala Raluca Turcan a obținut 100 de voturi „pentru" și 192 contra. Turcan a fost susținută atât de PNL, partidul ei, cât și de USR și PMP. Cele trei formațiuni au, împreună, 105 deputați.

URMAȘII LUI DRAGNEA
După condamnarea președintelui PSD, Viorica Dăncilă și amicul ei Paul Stănescu au preluat controlul asupra partidului

Justiția, negociată pentru voturi

Deputatul Remus Borza, recent înscris în PSD și numit consilier onorific al premierului pe probleme de economie și finanțe, a explicat, pe blogul său, cum a reușit Dăncilă să obțină sprijinul ALDE pentru Ciolacu: promițându-i lui Tăriceanu că nu i se va ridica imunitatea. „După o negociere fulger între Ciolacu și Ponta privind recunoașterea grupului parlamentar Pro România, a venit o lovitură de la partenerii de coaliție, respectiv de la oamenii lui Tăriceanu, care au refuzat să susțină și să voteze candidatul PSD. Au urmat trei ore de suspans. Cum s-a ajuns la acest blocaj? În dimineața zilei de miercuri, Robert Cazanciuc, președintele Comisiei juridice din Senat, a pus pe ordinea de zi cererea DNA de ridicare a imunității lui Tăriceanu. Colac peste pupăză, votul din Comisie a fost favorabil începerii urmăririi penale față de președintele Senatului. A trebuit să vină Dăncilă în Parlament, să-i dea asigurări lui Tăriceanu că în Plenul Senatului se va respinge cererea DNA", a explicat Borza jocul lui Dăncilă.

La scurt timp după pierderea alegerilor, au început migrările: un deputat de Giurgiu, Alexandru Andrei, ales pe listele PSD, dar care a demisionat din acest partid acum câteva luni, a trecut la PNL. Un alt deputat PSD, Mihai Mohaci, s-a înscris în Pro Romania, pentru a doua oară în decursul acestui an. A mai avut o tentativă la începutul lunii aprilie, dar a stat o singură zi la Ponta în formațiune și s-a întors în PSD.

Newsweek România vă prezintă o fotografie a celor două tabere, putere

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

TINERII DIN PSD
respectă tradiția: promit fără acoperire » P.24

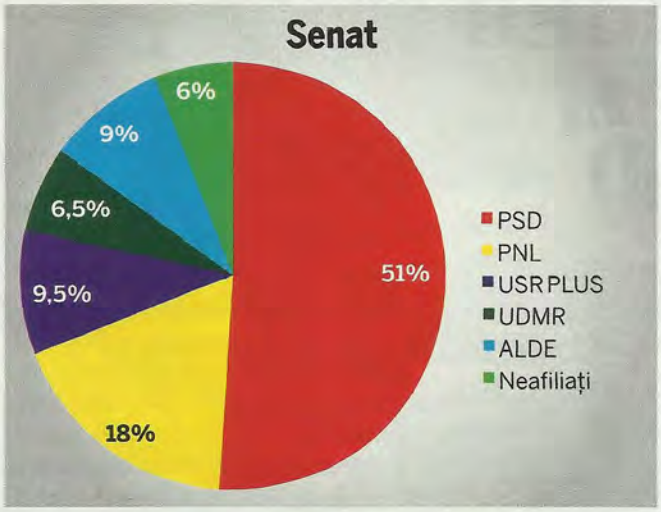

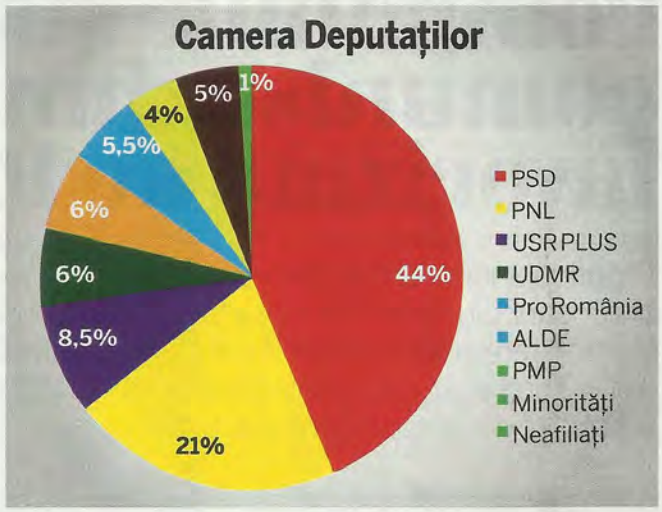

și opoziție, după alegerile europarlamentare și condamnarea lui Dragnea, fotografie care arată că PSD ar putea menține guvernarea până în 2020.

Puterea: noua alianță Dăncilă – Tăriceanu

După catastrofa din 26 mai, o serie de lideri PSD precum Dumitru Buzatu, președintele CJ Vaslui, Robert Negoiță, primarul sectorului 3 sau o serie de parlamentari din Bacău au susținut ca partidul lor să iasă de la guvernare. „Dacă discutăm despre faptul că s-a greșit grav, asta înseamnă că greșelile trebuie îndreptate. (...) PSD ar trebui să facă un pas în spate și să cedeze guvernarea pentru că nu poți guverna cu 23%", spunea Robert Negoiță. Acest curent a fost rapid redus la tăcere.

Și ALDE, care la acest scrutin nu a reușit să treacă de pragul de 5%, și-a pus, pentru scurt timp, problema trecerii în Opoziție. „Am solicitat și un vot în privința continuării colaborării în cadrul coaliției și la Guvern cu PSD. Votul a fost covârșitor, s-au înregistrat doar două abțineri (...) Vom continua guvernarea", a spus Tăriceanu.

Pro România, un PSD de rezervă

Partidul lui Victor Ponta a făcut, inițial, un pas spre o cooperare cu PSD. Victor Ponta chiar dădea semne că ar dori să preia funcția de președinte al Camerei Deputaților, cu susținerea foștilor colegi. La nici 24 de ore, confruntat cu acuzația că ar face parte dintr-un plan secret de salvare a PSD, el și colegii săi au reluat atacurile la formațiunea condusă, acum, de Dăncilă. „Ca să fie clar! Nu ne-am aliat cu PSD. Nu ne vindem și nu ne pot cumpăra. Nu mă întorc la PSD. Am prieteni în PSD. Dar nu sunt prieten cu PSD-ul!!! Cred cu tărie că Guvernul PSD-Dăncilă trebuie să plece", a scris fostul premier Mihai Tudose. În pofida acestor declarații agresive, PSD a acceptat ca Pro România să-și formeze propriul grup parlamentar, pompos denumit Pro Europa. La 31 mai, un purtător de cuvânt neoficial al USR, Andrei Caramitru, a scris că USR PLUS și PNL ar trebui să-l susțină pe Tudose să fie premier, dacă pică Guvernul Dăncilă.

UDMR pare supărat

Succesul UDMR în alegeri a fost temperat de informațiile potrivit cărora acest partid a fost votat în județe în care nu locuiesc prea mulți maghiari, dar sunt controlate de PSD. În Teleorman, de exemplu, UDMR a obținut 669 de voturi, deși, datele de la ultimul recensământ arată că acolo locuiesc doar 18 etnici maghiari. Liderii uniunii susțin însă că ruptura de PSD este „foarte serioasă", mai ales după incidentele de la cimitirul din Valea Uzului, și că o moțiune de cenzură ar fi chiar „oportună".

Opoziția, primele semne de coabitare

Deși în campania electorală s-au atacat, prin interpuși, liberalii, PMP și USR au pus bazele unei cooperări parlamentare, după 26 mai. Astfel, într-un prim gest de coabitare, USR și PMP au fost de acord să o susțină pe Raluca Turcan pentru postul de președinte al Camerei Deputaților. Ulterior, după unele ezitări, și PNL a fost de acord să sprijine propunerea USR pentru funcția de Avocat al Poporului: avocatul Peter Eckstein Kovacs, care a demisionat din UDMR în semn de protest față de sprijinul acordat de această formațiune modificărilor aduse de PSD legilor Justiției. Aparent surprinzător, UDMR a anunțat că îl va vota pe Eckstein Kovacs.

COLONIZARE ECONOMICĂ

Companiile statului comunist chinez, favorizate de PSD

În pofida unor avertismente dure venite dinspre oficialii americani, Guvernul Dăncilă a făcut noi pași pentru încredințarea reactoarelor 3 și 4 de la Cernavodă unei companii a statului chinez, companie controlată de conducerea partidului comunist din această țară și acuzată de spionaj în Statele Unite.

PSD OFERĂ TOT MAI MULTE oportunități firmelor din China comunistă în condițiile în care guvernul SUA a declanșat un război comercial cu această țară și susține că mari companii, precum Huawei, sunt implicate în acțiuni de spionaj la scară largă.

România ar putea subvenționa CGN

Pe 9 mai, Nuclearelectrica a semnat un acord preliminar – denumit Acordul Investitorilor în formă preliminară pentru realizarea Unităților 3 și 4 de la Cernavodă - cu reprezentanții companiei China General Nuclear Power Corporation (CGN).

Investiția, care ar urma să înceapă în 2-3 ani, este estimată la 6-7 miliarde de euro. Presa a arătat că detaliile acordului cu partea chineză sunt secrete, dar CGN ar putea beneficia de o subvenție sub forma contractelor pentru diferență, care le garantează chinezilor că vor obține un anumit preț pentru energie.

Dacă acest preț nu este obținut prin vânzare, statul român ar urma să acopere diferența. Astfel, CGN, deși va deține 51% din acțiunile viitoarei societăți care va construi reactoarele 3 și 4, nu își asumă niciun risc.

Securitatea militarilor americani, în pericol

O săptămână după semnarea acestui acord, secretarul american al Energiei, Rick Perry, a declarat, răspunzând unei întrebări a congresmanului Adam Kinzinger, că este îngrijorat de acest acord. Kinzinger a afirmat că și companiile americane erau interesate să investească în finalizarea reactoarelor 3 și 4 de la Cernavodă, dar statul român nu a răspuns acestor oferte.

„Avem companii americane care își doresc să construiască, dar oferta lor a fost refuzată de Guvernul României din cauza influenței crescânde a Chinei în România. Pentru a înrăutăți lucrurile și mai mult, cele două noi reactoare nucleare sunt amplasate lângă Marea Neagră, la câțiva kilometri de baza Mihail Kogălniceanu unde avem soldați americani", a declarat Kinzinger.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Acordul dintre Nuclearelectrica și CGN a fost pregătit în guvernarea Ponta, primele înțelegeri datând din 2013, când la București s-a ținut summit-ul 16+1, dintre China și 16 state centrale și est-europene. România s-a prefăcut că respectă normele europene și că deschide o competiție, dar, la final, în 2014, le-a permis să se înscrie doar chinezilor de la CGN.

Fostul premier Victor Ponta era cunoscut pentru entuziasmul legat de China comunistă, unde s-a căsătorit cu Daciana Sârbu și unde a efectuat mai multe vizite, pe vremea când conducea guvernul PSD.

Acordul dintre Nuclearelectrica și CGN a fost criticat de mai mulți lideri ai opoziției, printre care Rareș Bogdan și Traian Băsescu.

Premierul Dăncilă a ignorat remarcile secretarului SUA al Energiei, Rick Perry, și a respins acuzațiile opoziției: „Bineînțeles că avem o relație foarte bună cu Statele Unite ale Americii și cred că aceste afirmații sunt doar în ideea de campanie".

Contracte masive în infrastructură

În ultimul an, companiile din China comunistă au obținut, în România, primele contracte de infrastructură. În septembrie 2018, compania Sinohydro Corporation încheia, cu Direcția Regională de Drumuri și Poduri Iași, un acord de 77 de milioane de lei, pentru întreținerea, pe o perioadă de trei ani, a unui drum spre Focșani.

Acest tip de contract cu o companie chineză era o premieră. Sinohydro Corporation Limited este parte a PowerChina International Group Limited, grup de firme chinez cu acționariat de stat.

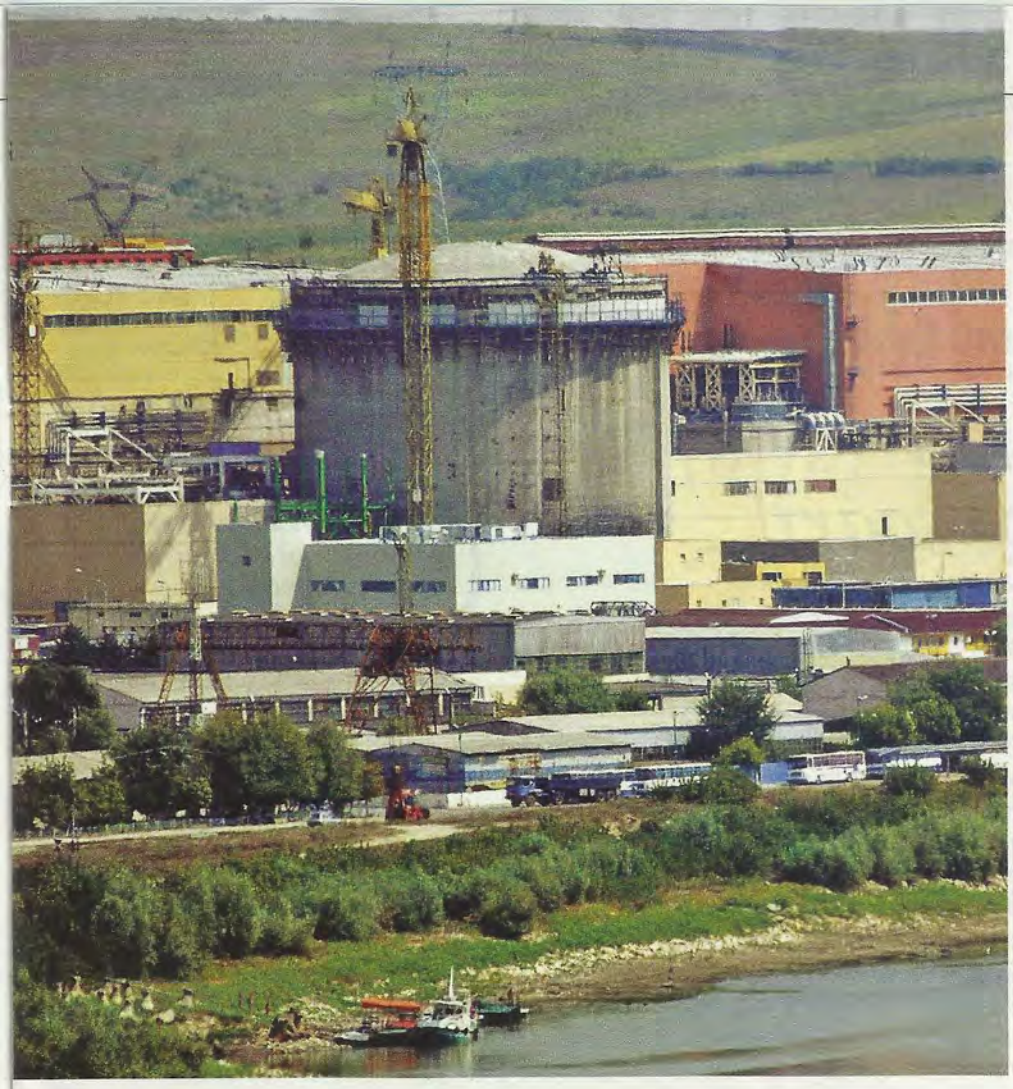

FOTO: GETTY IMAGES; AFP - DRAGOŞ MIHĂILESCU

AVERTISMENT IGNORAT
Acordul dintre Nuclearelectrica şi CGN, pentru reactoarele de la Cernavodă, a fost criticat de mai mulţi lideri ai opoziţiei şi de secretarul de stat american al Energiei, Rick Perry (jos).

Sinohydro a fost declarat şi câştigătorul licitaţiei pentru lărgirea la patru benzi a Centurii Bucureşti între DN2 şi A2.

Firma chineză de stat a fost implicată într-un scandal de corupţie în Venezuela.

Jurnaliştii spanioli de la El Pais au scris că reprezentanţii chinezi l-ar fi plătit pe omul de afaceri venezuelean Diego Salazar, vărul fostului ministrul Rafael Ramirez, care a deţinut portofoliul Energiei şi al Petrolului între 2004 şi 2012, fiind în acelaşi timp preşedintele companiei petroliere de stat şi unul dintre apropiaţii lui Hugo Chavez, pentru a le facilita semnarea mai multor contracte cu statul sud-american.

În februarie 2019, reprezentanţii Complexului Energetic Oltenia şi cei ai China Huadian Engineering au început negocierile pentru finalizarea contractelor de superficie şi de furnizare de cărbune, pentru un nou grup energetic, de 600 MW, la termocentrala Rovinari, investiţie de aproape un miliard de euro.

În ultimul an, companiile din China comunistă au obţinut, în România, primele contracte de infrastructură

Un eşec: China Town Bucureşti

Postul de televiziune Deutsche Welle a relatat, în martie 2019, despre finalul proiectului denumit „China Town Bucharest".

„În 2011 au existat planuri mari pentru China Town în Afumaţi, la nord-est de Bucureşti: investiţii de peste 100 de milioane de euro. Bucureştiul urma să devină cel mai mare centru comercial chinez din Europa Centrală şi de Sud-Est. Azi, întreaga zonă se descompune şi decade. China Town din Bucureşti este o imensă ruină economică", a arătat postul public german.

Şi Turcia s-a abonat la contracte

După discuţiile dintre preşedintele Erdogan şi premierul Dăncilă, companiile din Turcia au început să câştige pe bandă rulantă contracte publice:

➤ Alsim Alarko Sanayi Tesisleri ve Ticaret A.Ş. – Makiol Inşaat Sanayi Turizm ve Ticaret A.Ş. va moderniza 28 de kilometri de cale ferată între localităţile Apaţa şi Caţa (judeţul Braşov), deşi oferta lor a fost cu aproximativ 27 milioane euro mai scumpă decât cea clasată pe locul I, a firmei franceze Alstom, scrie clubulferoviarilor.ro. Contractul este de peste 600 de milioane de euro.

➤ Tot asocierea Alsim Alarko Sanayi Tesisleri ve Ticaret a primit contractul pentru lotul 2 al centurii sud a Capitalei. Contractul este de 158 milioane de euro.

➤ Bucureşti, Constanţa şi Braşov au cumpărat autobuze produse de firme din Turcia.

Aceste contracte sunt scumpe, iar calitatea oferită de firmele din Turcia este discutabilă.

De exemplu, pentru centura sud a Capitalei, preţul unui kilometru este de aproape zece milioane de euro, deşi preţul de cot, oficial, pentru o zonă de câmpie, este de circa cinci milioane de euro.

SILVIU SERGIU

Ușor cu victoria USR-PLUS pe scări!

Pe liderii Alianței 2020 USR-PLUS, procentul mare obținut la alegerile europarlamentare i-a luat prin surprindere. A fost o victorie care i-a prins nepregătiți. Nu se așteptau să ia atât de mult și au căzut într-un soi de exuberanță, care s-a transformat în vulnerabilitate și a fost speculată de adversarii politici.

Nu spun acest lucru cu rea-voință. Nu vreau să arunc în derizoriu o reușită politică demnă de toată admirația. Mă bucur sincer că niște oameni noi în politică au reușit acest lucru, desigur, cu ajutorul unui electorat înțelept, care a identificat precis mizele și a votat în consecință.

Numai că oameni noi în politică, pe lângă buna credință și profesionalismul lor, înseamnă oameni lipsiți de experiență, vulnerabili în fața capcanelor întinse de vechii politicieni. Alarmați că locul lor va fi luat în curând de noul val, aceștia din urmă sunt dispuși să apere status quo-ul cu toate resursele de care dispun.

Abia după europarlamentare, primul său test electoral, în care a luat un scor peste așteptări, Alianța 2020 USR-PLUS a devenit o țintă. Abia acum este luată în serios de inamicii săi. Politicienii de rit vechi, unii scoliți la vechea școală a Securității ceaușiste, au făcut ce știu ei mai bine. În primă fază s-au prefăcut învinși. Dan Voiculescu a clamat schimbarea paradigmei din politica românească și nevoia de adaptare a celor care vor să evite extincția.

O astfel de atitudine i-a alimentat unui pollitician de tip nou, cum este tânărul președinte al USR, Dan Barna, dispoziția mesianică. Vanitatea, păcatul favorit al diavolului, l-a făcut să cadă în capcana cu miere întinsă de Voiculescu. A crezut că a câștigat războiul, nu doar o primă bătălie, iar învinșii îl primesc cu onoruri în cetatea pe care tocmai a cucerit-o.

Dan Voiculescu a încercat să-l maculeze pe Dan Barna, l-a cuprins într-o îmbrățișare largă, a pretins că din dragoste, dar a urmărit, de fapt, să-l sufoce. La fel a procedat și Victor Ponta. L-a scos la o cafea pe același Dan Barna, în văzul lumii, pentru a-l face de râs. Și Ponta s-a prefăcut că e de aceeași parte a baricadei cu Barna, doar pentru a-l compromite. Sub pretextul că vrea să se alăture grupului ALDE în Parlamentul European.

Sunt de acord că astfel de întâlniri sunt normale în politică. Însă contează, foarte mult momentul și contextul în care au loc. Dacă Dan Barna s-ar fi dus la Antena 3 la două săptămâni după alegeri nu ar fi fost nicio problemă. S-a dus însă la câteva zile după scrutin. Dacă Ponta s-ar fi întâlnit cu Barna într-un cadru oficial, nu informal cum este o cafenea, de asemenea nu ar fi fost nicio problemă. Nu s-a întâmplat asta, iar semnalul transmis electoratului, care vrea o schimbare reală în politică, a fost îngrijorător. N

SILVIU SERGIU
este senior editor al *Newsweek România*

Entorsă logică

Când ții morțiș să te faci de râs, nimic nu te poate opri. PSD e aici un bun exemplu, la București sau în ramificațiile din țară. N-a trecut mult de când un ziarist a întrebat-o pe Viorica Dăncilă ce crede despre Statul Paralel, acum că fostul dumisale șef de partid a plecat într-un concediu prelungit pe Valea Rahovei. „Nu știu despre așa ceva", a răspuns premierul, după care, dându-și seama cât de strident e penajul porumbelului scăpat pe gură, s-a repliat cu viteză: „Să știți însă că am fost plecată din țară". Făcută la puțină vreme după enunțul „Întregul nostru partid e lângă Liviu Dragnea" („Unde nu dă Dumnezeu?", s-a auzit din public), afirmația a dovedit o dată în plus că premierul are un echipament neuronal care nu prea îi îngăduie vorbitul liber.

În materie de ridicol, PSD Alba e alături de Viorica Dăncilă la fel cum e întregul partid alături de fostul său șef. Celula județeană a partidului a depus, cu mai puțin de două săptămâni în urmă, o sesizare la Biroul Electoral Județean. Sesizarea a vizat Librăria Humanitas din Alba-Iulia, acuzată de „campanie electorală injustă". De ce? Fiindcă pe geamul librăriei a stat următorul anunț, citat de altfel și de reclamant: „Dacă: ai între 18 și 20 de ani; pe 26 mai e primul vot din viața ta; ai ales să nu stai acasă, Librăriile Humanitas îți oferă 20% reducere la orice carte cumpărată. Te așteptăm în librărie pe 26 și 27 mai cu ștampila «votat» pe spatele cărții de identitate". E greu de ghicit ce anume e injust aici. Tinerii aflați în fața primului vot din viață sunt stimulați să voteze și atâta tot. Nu li se spune cu cine, nu sunt influențați în niciun fel. Reducerea de 20% se aplică DUPĂ ce vii cu ștampila pe spatele cărții

RADU PARASCHIVESCU

de identitate, nu înainte de-a vota. Cum poate cineva să orchestreze o campanie post-factum – și „injustă" pe deasupra – doar eminențele nu foarte cenușii din PSD Alba pot desluși. În ce privește cromatica anunțului din vitrină, trebuie să rupi total legătura cu realitatea ca să descifrezi aici un pont electoral. Nu țin minte ca PSD Alba să fi văzut în grupul Humanitas (sau măcar în librăriile lui) un aliat pe vremea când pungile de plastic ale librăriilor erau roșii. Cum rămâne, în schimb, cu batalioanele de primari PSD și de preoți cu anterie roșu-independent care i-au îndemnat pe oameni să voteze cu PSD și pe 26 mai, și cu alte ocazii? Cum rămâne cu mita sub formă de pungi cu zahăr și sticle cu ulei? Cum rămâne cu amenințările și afurisirile proferate la adresa celor care ar putea să miște în frontul pesedist? Cum rămâne cu brațele înarmate propagandistic și cu umerii uneori înstelați ai acestor două falange de partid? Asta nu e campanie (mai ales că se desfășoară ÎNAINTE de alegeri)? Și nu e injustă? Ce părere are dezonor PSD Alba despre aceste practici? Însă entorsa logică a partidului nu denotă ostilitate doar față de Humanitas. Nici Polirom nu se bucură de apreciere în PSD. Când câțiva senatori USR au împărțit exemplare din „Ferma animalelor" de George Orwell, reacția pesediștilor din Senat a fost sugestivă. Unul a refuzat cartea pe motiv că „mai am câteva acasă" (câteva exemplare? câteva animale?), altul a prins-o de copertă și a aruncat-o cât colo, iar un al treilea a cules-o cu un șervețel, spre a nu intra în contact cu obiectul infamant, și i-a restituit-o, cu figura inundată de silă, celui care i-o făcuse cadou. Poți conchide, prin urmare, că mărimilor din PSD nu le place cartea. Preferă cărțile, vezi bine. În seturi de câte 52, în colecția de buzunar.

RADU PARASCHIVESCU
este scriitor

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

Papa

20 de ani separă prima și a doua vizită a unui Papă în România. Dacă atunci când Ioan Paul al II-lea a venit la București nici măcar nu începusem negocierile de aderare la UE, acum, când a poposit la noi Francisc, dețineam președinția Consiliului Uniunii Europene. Sigur, cu Dăncilă la cârmă, dar orișicât...

Vizita din 1999 a fost considerată istorică, fiindcă era prima dată când un papă punea piciorul într-o țară majoritar ortodoxă. Unul dintre gesturile făcute atunci a fost punerea pietrei de temelie a Catedralei Mântuirii Neamului. Locul ales era undeva prin piața Unirii. Amplasamentul a fost mutat, după câțiva ani, pe cheiul Dâmboviței, apoi în preajma Parlamentului. Și uite-așa, venirea lui Francisc ne-a găsit cu Catedrala neterminată.

Important e, însă, că Patriarhul Daniel și Papa au putut rosti Tatăl nostru sub același acoperiș. Asta a picat cu atât mai bine cu cât, la Sofia, ortodocșii bulgari l-au primit cu ostilitate pe Sfântul Părinte. La noi, Daniel s-a mândrit cu faptul că banii donați de Ioan Paul al II-lea pentru Catedrală au fost folosiți la cumpărarea clopotului. În general, cam toată lumea a fost entuziastă. Și la București, și la Iași, și la Șumuleu Ciuc, și la Blaj, vizita a trezit o veritabilă emoție colectivă.

Nu au depus armele chiar toți cârcotașii: unii au reacționat văzând că Papa merge cu Duster, iar președintele cu Mercedes, iar alții au criticat retorica alor noștri, lăudând în schimb stilul natural al cuvintelor rostite de Francisc, inclusiv în mijlocul romilor.

Politic vorbind, altceva a fost mult mai însemnat. E vorba despre beatificarea a șapte martiri greco-catolici: Vasile Aftenie, Valeriu Traian Frențiu, Ioan Suciu, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu. Torturați în închisorile comuniste, ei au refuzat să abjure credința. Slujba de beatificare de la Blaj a fost o lecție de istorie, fiindcă mulți români nu aveau habar de cele petrecute.

Diplomat, Papa Francisc n-a rostit în public niciun cuvânt despre chestiunea delicată a restituirii bisericilor care au aparținut greco-catolicilor. Poate că în discuțiile private avute cu președintele sau cu șefa guvernului le va fi spus ceva. În orice caz, Iohannis i-a mulțumit pentru faptul că în Europa sute de biserici catolice sunt folosite, în baza unor contracte de comodat, și de ortodocșii români care trăiesc departe de casă.

În fine, vizita Papei a fost văzută ca actul al treilea dintr-o serie deschisă de reuniunea informală a Consiliului European de la Sibiu și urmată de scrutinul din 26 mai, când euroscepticii români au fost înfrânți la urne. Adevărul e că atmosfera publică generată de trei evenimente atât de diferite n-a semănat deloc cu ce s-a petrecut la noi din 2017 încoace.

CRISTIAN PREDA
este europarlamentar și profesor de științe politice la Universitatea București

INTERVIU
Consilierul economic al lui Orban, un berar! Cu doctorat! » P.28

ALEGERI FURATE

PSD, campionul fraudelor penale la vot

În premieră în țara noastră, *Newsweek România* a analizat dosarele penale întocmite după alegeri.

DE FIECARE DATĂ CÂND AU LOC ALEGERI în România, în spațiul public există suspiciuni că scrutinurile au fost fraudate, într-un fel sau altul. Softuri manevrate abil, autobuze ticsite cu alegători șpăguiți, liste suplimentare dubioase, morți care au votat – acestea sunt doar o parte dintre acuzele aruncate de partide spre adversarii lor în ziua cea mare. Se formulează plângeri penale, se taie roți, se lasă cu bătăi și înjurături, iar, la final, autoritățile trag heblul și anunță rapid niște numere: sesizări, amenzi, declinări de competență. Până la următoarele alegeri, aproape că nu se mai aude nimic de grozăviile care în ziua votului păreau că vor schimba soarta lumii.

Ulterior, multe dintre suspiciuni nu se confirmă, dar există și cazuri grave - multe sunt descoperite de sistem și nu de plângerile politicienilor. În anonimat, procurorii lucrează la aceste cazuri un an, doi, trei, le trimit la instanță și acolo se pronunță condamnări.

DE

SORIN SEMENIUC

Newsweek România a studiat zeci și zeci de sentințe penale din dosare de fraude electorale judecate în ultimii ani în România. Principala constatare este că există situații care revoltă și amuză, în același timp: membrii unei secții de votare au lăsat să pună ștampila persoane fără cetățenie română; alții au luat zeci de buletine de vot și le-au introdus în urne fără ca persoanele respective să se fi prezentat; microbuze întregi dintr-un sat din Călărași au fost umplute cu oameni care să voteze multiplu în București, contracost. De cele mai multe ori, în sentințe nu apar numele partidelor „care i-au pus să facă asta" pe inculpați, iar mulți afirmă că a fost „din proprie inițiativă". Atunci când apar inițiale de formațiune politică, predomină PSD. Formațiunea nu se dezminte: este partidul al cărui președinte însuși a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune electorală. Liviu Dragnea este acum în închisoare ispășind o pedeapsă de trei ani și jumătate într-un alt dosar.

Foto INQUAM PHOTOS / OVIDIU DUMITRU MATIU

Vicele PSD sector 1, închisoare pentru 100 de lei pe vot

Ioan Arnăutu a plătit săteni din Gălbinași (Călărași) să voteze multiplu la europarlamentarele din 2009.

UNUL DINTRE CELE MAI spectaculoase cazuri, care s-a soldat cu închisoare pentru un lider PSD, dar de care presa nu a scris niciodată, a avut loc în iunie 2009, cu ocazia alegerilor pentru Parlamentul European. Din sentința definitivă a acestui dosar, document din iunie 2016, reiese că, în dimineața alegerilor, bucureșteanul Eugen Mardale s-a dus în satul Gălbinași din județul Călărași și le-a spus oamenilor pe care i-a întâlnit că „este în căutare de persoane cu drept de vot pe care să le transporte la București să voteze cu PSD, urmând ca în schimbul votului fiecare să primească 100 de lei."

Vestea a mers repede din gură în gură și lumea s-a îmbulzit, după cum a povestit un martor-inculpat în sentință: „Mardale Eugen sosise cu trei microbuze și (...) toate au plecat la București pline cu localnici care acceptaseră oferta lui Mardale Eugen. A mai declarat că atât el cât și consătenii săi au fost duși în sectorul 1 din București, în zona Podului C., unde erau așteptați de inculpatul Arnăutu Ioan care le-a spus că este șef PSD sector 1. Din acel loc au fost preluați în mai multe autoturisme și conduși să voteze. Când au revenit, sătenii au afirmat că au fost la mai multe secții și au votat de mai multe ori, după care au spus că nu mai votează până nu primesc banii promiși". Până la urmă, sătenii și-au luat banii.

Din sentință nu reiese de unde a pornit ancheta. Procurorii au menționat doar că au avut în lucru cazurile a 26 de cetățeni din Gălbinași care au votat multiplu în acea zi, pe bază de bani, dar nu au putut demonstra frauda decât în cazul a cinci.

Șef din PSD la pușcărie

În cursul urmăririi penale, Mardale, un om de afaceri mărunt, a recunoscut faptele, arătând că a făcut totul la solicitarea lui Arnăutu. A primit 6 luni de închisoare cu suspendare. Pesedistul a negat tot timpul implicarea, deși a fost identificat de cei din Gălbinași în fotografii, fiind dat în vileag și de Mardale".(...) inculpatul a fost indicat atât de martori, cât și de coinculpați ca fiind persoana din cadrul PSD care a făcut promisiunea unor sume de bani pentru exercitarea dreptului de vot, dar și cel care a pus la dispoziție mijloacele de transport, dând, totodată, asigurări alegătorilor că nu va fi nicio problemă", se menționează în sentință.

Cel care a orchestrat turismul electoral din Gălbinași la București a primit o pedeapsă de nouă luni de închisoare

În fața procurorilor, Arnăutu a susținut că în acea zi a fost internat în spital, lucru pe care nu l-a putut demonstra, iar în fața primei instanțe că se afla la domiciliu, dar s-a deplasat la diferite secții de votare în cursul zilei, fără, însă, a avea vreo contribuție cu privire la transportul alegătorilor din Gălbinași. El a negat și că i-a dat vreo sumă de bani lui Mardale pentru ca acesta să o remită alegătorilor. Atitudinea aceasta l-a costat: pe 24 iunie 2016, a fost singurul din dosar care a primit pedeapsă cu executare: 9 luni. A fost eliberat condiționat în octombrie același an.

Judecător: „Astfel de atitudini nu pot fi tolerate"

În motivarea deciziei de a-l băga după gratii pe Arnăutu, judectorii au explicat pe larg gravitatea faptelor și importanța unui scrutin corect: „Cu privire la modalitatea de individualizare a executării pedepsei, Curtea apreciază că în condițiile în care inculpatul a desconsiderat în mod evident sistemul electoral, încercând să influențeze rezultatele procesului electoral prin oferirea de bani și organizarea deplasării alegătorilor în alte localități decât cea de domiciliu unde aveau posibilitatea de a vota, luând în considerare și modalitatea și mijloacele de săvârșire a faptelor, nu se poate afirma că pronunțarea unei condamnări ar fi suficientă pentru inculpat și că acesta nu va mai săvârși infracțiuni, chiar și în lipsa executării pedepsei în regim închis nefiind suficientă o libertate supravegheată pe durata unui termen în care inculpatul să dovedească faptul că a meritat clemența organelor judiciare. Astfel de atitudini ale unor persoane care încearcă să împiedice desfășurarea în condiții de corectitudine a procesului electoral nu pot fi tolerate și acceptate de organele judiciare care trebuie să ofere garanții că procesul electoral - baza democrației reprezentative - sunt protejate față de indivizi ce manifestă un dispreț pro-

BENEFICIARI Viorica Dăncilă și Rovana Plumb au beneficiat de voturile fraudate la secții din preajma Podului Constanța din București (sus)

FOTO: INQUAM PHOTOS / OANA PAVELESCU; GOV.RO; FACEBOOK

fund față de valorile unui stat de drept. Totodată, instanța de apel apreciază că se impune ca membrii clasei politice să fie avertizați cu privire la consecințele unor astfel de acte pe viitor și să aibă reprezentarea faptului că funcțiile obținute în mod politic nu pot fi folosite pentru a denatura voința alegătorilor prin mijloace frauduloase.

În raport de aceste considerente, Curtea apreciază că este necesară executarea în regim închis, astfel încât inculpatul să înțeleagă și să resimtă direct consecințele actului său social și să îl determine ca pe viitor să respecte valorile sociale ocrotite de norma penală și sistemul electoral".

26 de suspecți, 3 condamnați

În ceea ce-i privește pe sătenii din Gălbinași care au încălcat și ei legea în ziua respectivă, lucrurile s-au complicat:

➤ În urma verificării documentelor înaintate de Autoritatea Permanentă Electorală, procurorul a arătat că au fost identificate 26 de persoane față de care au existat suspiciuni că au votat de mai multe ori pe liste suplimentare;

➤ Au rezultat indicii și s-a început urmărirea penală față de cinci persoane față de care s-a reținut că au votat la mai multe secții de votare pe liste suplimentare și că au primit câte 100 de lei drept recompensă. Restul au scăpat pentru că nu au existat probe certe;

➤ Ulterior, în urma expertizelor grafoscopice realizate, s-a stabilit cu certitudine că au votat în mai multe secții frații Păun Ecaterina Claudia și Păun Georgiana. Alături de un alt cetățean din Gălbinași, pe nume Ion Anghel, frații au fost trimiși în judecată alături de Arnăutu și Mardale. Anghel a primit 6 luni cu suspendare.

În privința celor doi frați Păun, procesul a încetat deoarece aceștia fuseseră sancționați în alt dosar, pentru aceleași fapte, cu amenzi administrative de 300 de lei.

Arnăutu, 243.000 de lei la PSD. Oficial

Acesta pare să nu fie singurul serviciu pentru PSD al lui Arnăutu, acest martir anonim al partidului.

Deși a fost vicepreședinte Sector 1 la momentul infracțiunii (organizație condusă atunci, ca și acum, de actualul primar Daniel Tudorache), Arnăutu nu apare menționat în legătură cu PSD decât la momentul donațiilor pe care le-a tot făcut pentru formațiunea sa politică (sursa: „Monitorul Oficial" al României):

➤ 2008 - 20.000 de lei;
➤ 2009 - 158.800 lei;
➤ 2010 - 65.000 de lei.

În 2016, în fața judecătorilor care îl evaluau în vederea eliberării condiționate, Arnăutu declara că se va implica în „afacerea familiei" (inexistentă la Registrului Comerțului). Anterior, în sentința de condamnare, judecătorii scriseseră că bărbatul era pensionar.

Arnăutu nu a putut fi contactat, în timp ce Mardale nu a dorit să explice cum de a ajuns racolator de votanți PSD la Gălbinași.

Scrutin de Topoloveni. Marcă ilegală înregistrată

Membrii secțiilor de vot care au fraudat alegerile lucrau în Primărie. După condamnare, au rămas pe post de consilieri

TOPOLOVENI A DEVENIT, ÎN primăvara acestui an, un loc cu semnificație specială după ce jandarmii au ridicat, dus la secție și amendat niște protestatari pașnici, singura lor vină fiind că se pregăteau să își exprime nemulțumirea față de activitatea președintelui PSD, Liviu Dragnea, așteptat în ziua respectivă să viziteze localitatea.

Zona Topoloveniului are însă și un trecut sălbatic la capitolul fraudă de vot.

Falsificare de semnături pentru demiterea lui Băsescu

La începutul lunii aprilie 2019, Curtea de Apel Pitești a menținut deciziile Judecătoriei Topoloveni și i-a condamnat pe 14 membri din două secții de votare din comuna Priboieni care au umflat în fals participarea la referendumul de demitere a lui Traian Băsescu, din 2012. Judecătorii au stabilit că aceste persoane „au recurs la falsificarea mai multor semnături ale unor terțe persoane, atestând în fals că D. E. a semnat pe lista suplimentară a acestei secții de votare, deși persoana în cauză a semnat pe lista permanentă a aceleiași secții de votare, despre M. G., P. M. și N. N. că au semnat pe lista permanentă a secției de votare, deși persoanele în cauză au participat la vot pe listele suplimentare ale altor secții de votare, iar despre martora P. M. N. că a participat la vot pe lista electorală permanentă a secției, deși aceasta nu a exercitat dreptul de vot, acțiuni urmate de aplicarea ștampilei votat și de introducerea în urnă, în mod fraudulos, a unui număr de tot atâtea buletine de vot, precum și de întocmirea în fals a procesului ver-

DECIDENȚI
Gheorghiță Boțârcă (jos), primarul din Topoloveni, loial lui Liviu Dragnea (sus, în seara alegerilor europarlamentare din acest an), a luat-o consilieră pe o membră a unei secții de vot, care a fost condamnată pentru fraudă

FOTO: INQUAM PHOTOS / OVTAV GANEA, LAVINIA CIOACĂ

bal privind rezultatele finale ale referendumului la nivelul secției (...)".

Condamnată pentru fraude la vot, consiliera primarului PSD

Șefa uneia dintre secțiile de votare, Ionela Marin, a primit un an cu suspendare, dar, în timpul judecății, s-a descoperit că mai primise un an și o lună pentru altă fraudă, comisă la același referendum: lăsase să voteze un italian care nu avea acest drept, fiind cetățean străin. Cele două pedepse au fost contopite și Marin a primit un an și cinci luni, tot cu suspendare.

Am găsit-o pe Marin la serviciul ei de atunci și de acum, de la Primăria Priboieni, și ne-a declarat că este consiliera primarului. PSD conduce aici din 2008 și a făcut cele mai mari eforturi de a-l demite pe Băsescu în 2012, dar Marin susține că nu partidul a fost cel care a pus-o să comită infracțiunile. Cum

Magiunul de Topoloveni i-a lipit pe unii membri ai secțiilor de vot de niște pedepse cu închisoarea pentru furt de voturi

de mai lucrează în Primărie? „Nu mai sunt funcționar public, sunt consilier. Aveam nevoie de un serviciu pentru că mi-a luat foc casa", a declarat Marin.

Alți zece inculpați au primit câte un an cu amânarea aplicării pedepsei închisorii, la unul procesul a încetat deoarece a decedat în timpul judecății (în alt dosar, acesta permisese unui iranian să voteze la respectivul referendum) iar un altul a fost achitat.

Cel mai rău a ieșit Camelia Ban, căreia îi fusese aplicată tot pedeapsa de un an cu amânare, dar pentru că avea o condamnare de doi ani pentru delapidare, din 2011, suspendată condiționat, pe 2 aprilie 2019 a intrat în pușcărie pentru 3 ani.

Scuza unui inculpat: „necesități fiziologice"

Și tot Judecătoria Topoloveni a avut pe rol alt caz demn de triunghiul Bermudelor electorale. Cornel Nicolae Petrescu și Valentin Nicolae Istvan, membri ai unei secții de votare din satul argeșean Brăhășești, au primit câte opt luni cu suspendare pentru că la același referendum au lăsat să voteze o persoană care nu împlinise 18 ani, vârsta de la care un cetățean își poate exercita acest drept. Decizia a rămas definitivă în 2017.

Sentința are niște fragmente apoteotice: „Inculpatul Istvan Valentin Nicolae a completat fără drept lista electorală suplimentară, înscriind-o abuziv și pe inculpata minoră L. C. ca participant la referendum, iar după aceea i-a înmânat o ștampilă și un buletin de vot (...). Inculpata minoră L.C. a recunoscut că la data referendumului nu avea vârsta de 18 ani împlinită și cunoștea că nu avea drept de vot.

Totuși, a mers la Secția de votare nr. 342 din Brăhășești și-a întrebat pe membrii biroului electoral dacă are dreptul de a vota. Unul dintre membri a îndrumat-o să se adreseze celui care completa lista electorală suplimentară, respectiv inculpatului Istvan Valentin Nicolae care, după ce a verificat actul de identitate, a trecut-o pe listă, i-a înmânat un buletin de vot și o ștampilă și i-a permis să voteze. Inculpatul Petrescu Cornel Nicolae și-a justificat faptele prin aceea că a avut necesități fiziologice și a mai avut și alte sarcini ca președinte al biroului electoral și de aceea l-a însărcinat verbal pe inculpatul Istvan să completeze lista electorală suplimentară. Inculpatul Petrescu cunoștea că minorii nu au drept de vot în România, dar a arătat că nu știa că la secția de votare pe care o condusese votase un minor". N

A murit, apoi a mers la urne!

La țară, multe din cazurile de fraude sunt de „cascadorii râsului": de la votat cu japca, la beții electorale.

O FRAUDĂ DE AMPLOARE A AVUT loc în Bistrița, tot la referendumul din 2012. Dafina Moldovan, Adriana Mărgineanu și Dorina Cucu au fost găsite vinovate pentru săvârșirea infracțiunii de falsificare a documentelor și evidențelor electorale. Toate au primit pedepse cu suspendare: Moldovan un an și opt luni, Mărgineanu și Cucu câte un an și șase luni. Pe 29 iulie 2012, la Secția de votare nr. 239 Sînmihaiu de Cîmpie, cele trei „au falsificat aproximativ 40-50 de voturi de pe listele electorale permanente, prin contrafacerea de semnături ale unor persoane care nu s-au prezentat la referendum, au ștampilat și introdus în urnă același număr de buletine aferente semnăturilor falsificate, reușind în această modalitate creșterea artificială a prezenței la vot".

Inițiatorul fraudării voturilor a fost Moldovan care a declarat că nu-și explică motivul pentru care a comis faptele, „cele trei inculpate susținând pe tot parcursul procesului penal că nu au fost constrânse sub nicio formă de către nicio persoană să falsifice voturi și nici nu au primit bani sau alte foloase de la nimeni pentru activitatea de fraudare întreprinsă".

La această secție a votat Muscari Ilișca, născută în anul 1932 și care decedase la Spitalul de Boli Contagioase din Bistrița în după-masa aceleiași zile în care a avut loc votul. În săptămâna premergătoare referendumului stătuse internată în acest spital, în comă.

Vot „cariat" de o stomatoloagă

Cele mai multe dintre dosarele ajunse în fața judecătorilor sunt despre persoane care au votat de două ori. Este și situația Loredanei Simion (27 de ani), care, în primul tur al prezidențialelor din 2014, a pus ștampila astfel: o dată la Secția de votare nr. 24 din municipiul Galați, iar a doua oară la Secția de votare nr. 9 din municipiul Iași.

Ea a recunoscut infracțiunea, atât în fața organelor de urmărire penală, cât și în fața instanței de judecată, arătând că regretă foarte mult cele întâmplate și că nu ar mai face niciodată așa ceva. De profesie medic stomatolog, femeia a primit, în luna mai 2019, prin sentință definitivă, 2.900 de lei amendă penală, fiind acuzată și de fals în declarații.

Tot în Iași, Andrei Petcu, muncitor necalificat, a fost condamnat în primă instanță la șase luni de închisoare, cu suspendare, pentru că la data de 29 iulie 2012, cu ocazia referendumului organizat pentru demiterea Președintelui României de la acel moment, a votat de două ori pe listele suplimentare ale secțiilor de votare nr. 105 și 234 din municipiul Iași. A recunoscut fapta.

Necunoașterea legislației electorale a dus la situații hilare în secții de vot de la țară, unde s-a votat multiplu la vedere, cu japca

Pe lângă lupii singuratici, au existat și „haite" de alegători cu vot multiplu. În aprilie 2017, inculpații Haidău Adrian, Haidău Gheorghe, Haidău Octavian, Sicaru Silviu, Sultana Gheorghe și Sultana Ion au fost condamnați la câte șase luni de închisoare, cu suspendare, pentru săvârșirea infracțiunii de fraudă la vot. În turul doi al alegerilor prezidențiale din 2014, cei șase au mers și au votat la o secție de votare din Poșești Târlești - Prahova, unde locuiau, iar mai târziu au votat din nou, pe liste suplimentare, la o secție din județul Buzău. Aici au dat o declarație pe proprie răspundere în care au susținut că nu mai votaseră în acea zi.

Pesedist, membru de secție din partea PPDD, infractor

La alegerile prezidențiale din 2014, Mihai Pintilii - „studii – 12 clase și școala de subofițeri, ocupația – agricultor, starea civilă – căsătorit, fără copii minori, cu antecedente penale, 59 de ani" - , în calitate de membru al Biroului Electoral al Secției de votare nr. 392 din comuna Români-Neamț, a completat și a semnat în fals în numele lui N. M.A. cerere de a vota prin intermediul urnei speciale, iar în ziua votării a semnat în fals declarația pe proprie răspundere și tabelul cu alegători, tot în numele aceleiași persoane, după care a aplicat ștampila pe buletinul de vot al acestuia, pe care l-a introdus în urna specială.

Procurorii au aflat că N.M.A. suferea de o afecțiune care îl împiedica să meargă și se deplasează cu un cărucior cu rotile și că nu a solicitat membrilor Biroului Secției de votare Români să voteze cu ajutorul urnei mobile.

Și au mai descoperit ceva: „Inculpatul Pintilii Mihai, membru în biroul electoral (în mod formal ca repre-

CANDIDAȚI
Multe fraude electorale au avut loc fie ca să-l împiedice pe Traian Băsescu să rămână președinte în 2012, fie ca să-l facă pe Victor Ponta președinte în 2014

zentant al Partidului Popular – Dan Diaconescu, dar în fapt președinte al formațiunii locale a Partidului Social Democrat)". A scăpat cu nouă luni, cu suspendare.

Vot multiplu în aceeași secție

Un an cu suspendare a încasat Denis Biga în 2016 de la Curtea de Apel Târgu Mureș.

În turul doi al alegerilor prezidențiale din 2014, Biga s-a dus la o secție din Reghin, cu fiica sa.

„După ce inculpatul și-a exercitat dreptul de vot, i-a luat fiicei sale B.E. din mână buletinul și ștampila acesteia și a intrat în cabina de vot, aplicând ștampila pe buletin, B.E. rămânând în fața cabinei de vot, după care inculpatul s-a îndreptat spre urna de vot pentru a introduce buletinul. Atunci numitul L.G D. (membru al secției de votare n.r.) a luat buletinul de vot de la inculpat, deoarece numitul O.I.N. (alt membru al secției n.r.) a solicitat ca acest buletin de vot să fie anulat, moment în care inculpatul s-a îndreptat spre masa la care se afla acesta și i-a spus pe un ton ridicat «Nu voi vota cu cine vrei tu», în același timp lovind cu pumnul în masă, după care inculpatul a părăsit secția de votare".

În iunie 2017, Vasile Rus, un bătrân de 70 de ani, a fost obligat de Judecătoria Negrești-Oaș să achite o amendă penală de 1.800 de lei.

La alegerile locale din 2016 a votat atât la Secția de votare nr. 146 Trip unde avea domiciliul, cât și la Secția de votare nr. 158 Pășunea Mare, unde avea reședința.

„(...) inculpatul a arătat că nu a știut că nu are dreptul să-și exercite dreptul de vot de mai multe ori în locuri diferite și că a doua oară i-a exercitat dreptul la vot la rugămintea unui candidat din satul Pășunea Mare, fără a primi vreun favor pentru exercitarea dreptului. În cursul cercetării judecătorești inculpatul a susținut că în data de 5.06.2016 a consumat alcool și a ajuns în stare de ebrietate astfel încât nu a fost conștient de faptul că a votat de două ori și nici de ordinea în care și-a exercitat dreptul la vot".

Nicolae Hotupan (68 de ani) a votat de două ori în primul tur al prezidențialelor din 2014 și a fost obligat, în aprilie 2017, de Judecătoria Aleșd, să achite o amendă penală de 4.000 de lei. În sentință se menționează: „În cursul urmăririi penale, inculpatului i-au fost aduse la cunoștință calitatea de suspect și inculpat, refuzând să semneze sau să dea vreo declarație ori probă de scris. A susținut verbal că va înștiința ambasada SUA despre faptul cum autoritățile din România doresc să-l aresteze pentru a rămâne la Primăria comunei Aștileu terenul ce îi aparține". N

FOTO: ZIUAVECHE.RO; FACEBOOK

Închisoare pentru un mandat în Consiliul Local

Pentru un loc de consilier local la țară, s-au mutat trei voturi de la un partid la altul. Rezultat: o condamnare de zece luni de închisoare.

EXISTĂ O SITUAȚIE ÎN CARE procurorii au putut demonstra clar efectele fraudei. Brândușa Răuță și Viorica Burlacu au primit câte zece luni de închisoare, cu suspendare, pentru instigare și falsificarea documentelor și evidențelor electorale.

La alegerile locale din 2016, în calitate de membre la o secție de votare din comuna botoșăneană George Enescu, au falsificat procesul-verbal de consemnare a rezultatului votării, în sensul menționării incorecte a numărului de voturi obținut de partidele politice pentru posturile de consilier local.

Candidata rămasă fără mandat a declanșat cercetarea

Ancheta a pornit la plângerea Claudiei Elena Murariu, candidată ALDE. Ea a povestit că „imediat după finalizarea numărării voturilor de la toate cele 5 secții de votare de pe raza Circumscripției Electorale nr. 34 George Enescu, a preluat telefonic de la membrii ALDE din cadrul fiecărei secții de votare de pe raza comunei rezultatul voturilor valabil exprimate pentru consiliul local, acesta fiind următorul: PNL - 627 voturi; UNPR – 89; PSD - 385; ALDE - 143; PMP – 64".

Având în vedere că numărul total de voturi valabil exprimate pentru Consiliul Local a fost de 1.308, mandatele de consilier local s-au împărțit astfel: PNL - 6, UNPR - 1, PSD - 4, ALDE - 2, PMP - 0. Cum cota era 65 de voturi/un consilier Murariu (locul 2 pe lista ALDE) a crezut că a fost aleasă, dar a avut surpriza să afle din rezultatele oficiale că ALDE avea doar un mandat, celălalt revenind PMP. Asta cu toate că acest din urmă partid nu trecuse de pragul electoral de 65 voturi valabil exprimate necesar pentru o astfel de funcție.

Murariu a verificat rezultatele oficiale și a văzut că acestea erau diferite: PNL – 624, UNPR- 89; PSD - 385; ALDE - 143; PMP – 67. Cineva „transferase" trei voturi de la PNL la PMP, suficient pentru ca acest partid să treacă pragul. Ea a mai descoperit că diferența provenea de la Secția de votare nr. 248 Dumeni unde controlau totul Răuță și Burlacu.

Mister lămurit: trei voturi furate de la PNL

Pe 7 iunie, reprezentanții PSD și ALDE au mers la Judecătoria Dorohoi, unde erau buletinele de vot, au găsit diferența și au solicitat instanței anularea alegerilor din comună, cerere respinsă. PMP-istul a fost validat consilier local în locul lui Murariu.

De-abia ancheta penală a lămurit lucrurile. La terminarea votului, Răuță, în calitate de vicepreședintă a Circumscripției Electorale din comună s-a dus la secția Dumeni unde șefă era Burlacu. „Cu ocazia transpunerii rezultatului alegerilor pentru consiliul local în procesul-verbal oficial, președinta Secției nr. 248 Dumeni - inculpata Burlacu a sesizat că vicepreședinta Circumscripției inculpata Răuță i-a dictat alte cifre față de cele consemnate inițial în procesul verbal tip ciornă, în sensul că, deși PNL obținuse 251 voturi, inculpata Răuță i-a cerut să consemneze 248 voturi obținute, iar PMP, deși obținuse 13 voturi, aceasta i-a cerut să treacă 16 voturi obținute. Cu toate că și-a dat seama de neconcordanța voturilor, la cererea insistentă a coinculpatei Răuță, inculpata Burlacu a acceptat și a consemnat în fals în procesul verbal privind rezultatul alegerilor pentru funcția de consilier local faptul că PNL a obținut 248 voturi, în loc de 251, iar PMP a obținut 16 voturi, în loc de 13 voturi".

Cele două nu au spus nimic despre aceste falsuri celorlalți membri ai Secției de Votare Dumeni, aceștia semnând procesul-verbal care urma să fie înaintat circumscripției electorale fără să mai verifice corectitudinea ce-

MIZĂ
Pentru „numai" trei voturi furate unui partid și date altuia, o formațiune politică s-a ales cu un consilier local într-o comună

lor consemnate în cuprinsul acestuia. Aceștia scriseseră, însă, anterior ceea ce avusese și Burlacu pe ciornă și transmiseseră deja datele mai departe. Avuseseră încredere că datele sunt aceleași. Mai lipsea ca cineva să-și dea seama de fraudă, iar Murariu, direct interesată, a fost aceea.

În fața anchetatorilor, Murariu a spus că PMP-istul a avut apoi un rol hotărâtor în desemnarea aceluiași viceprimar al comunei George Enescu pentru al treilea mandat consecutiv. Murariu a devenit consilier local până la urmă, dar ulterior anulării procesului-verbal cu pricina.

Pâine și bani contra voturi. Neprobat

Dragomir Tudor Florin Frățică din comuna argeșeană Bradu a fost reținut de polițiști în mai 2016, fiind acuzat de coruperea alegătorilor. „În actul de sesizare s-a reținut, în esență, că, la data de 13.04.2016, orele 11.48, în timp ce se afla la punctul de lucru al S.C. COMPANIA MILENIUM MD S.R.L., a dat suma totală de 100 de lei martorilor R.C. și S.G., în scopul determinării martorilor să-l voteze la alegerile locale organizate în luna iunie 2016, în cadrul cărora inculpatul urma să candideze pentru ocuparea funcției de primar al comunei Bradu".

În noiembrie 2018, Frățică a fost achitat definitiv după ce judecătorii au decis că „nu se poate stabili dincolo de orice dubiu scopul pentru care inculpatul a înmânat acele sume de bani și nici intenția acestuia de a condiționa oferirea respectivelor sume de bani, în schimbul votului".

Tot achitat pentru o asemenea acuzație a fost constănțeanul Cati Hristu, trimis în judecată pentru că, în perioada 10-11 mai 2012, în timpul campaniei electorale, prin intermediul a doi suspecți, a oferit pâine cetățenilor din comuna unde candida în scopul de a-i determina pe aceștia să-l voteze în funcția de primar.

Judecătorii au stabilit, însă, că materialul probator este insuficient pentru a stabili, fără echivoc, vinovăția sa.

Pasiunile politice sunt la fel de intense și în comune, nu doar în orașe: un caz din George Enescu (Botoșani) a ajuns în instanță

Obligat de șef să dea 13 voturi la referendum

A fost și un dosar în care un inculpat acuzat de coruperea alegătorilor n-a mai scăpat.

În decembrie 2017, magistrații l-au condamnat pe Iosif Takacs, un fost consilier local PNL din Deva, patron al unei companii de mezeluri, la 10.000 de lei amendă penală. Acesta și-a pus un angajat să voteze de 13 ori la referendumul din 2012 pentru demiterea președintelui României. Angajatul a trebuit să plătească o amendă penală de 1.500 de lei.

„A declarat că spre sfârșitul procesului de vot inculpatul Păducel Roberto - reprezentant PSD i-a luat aproximativ cinci buletine de vot din cele repartizate inculpatei, le-a ștampilat și le-a băgat în urnă după care inculpata Lupuleț Elena a aplicat semnături pe lista cu alegători pentru a crea aparența că respectivii alegători și-au exercitat dreptul de vot".

Citatul anterior face parte din Decizia 1777/2016 din 29 noiembrie 2016 a Curții de Apel Craiova care a judecat un caz de fraudă din Gorj. Păducel a primit un an și șase luni cu suspendare pentru fraudare alegerilor la Secția de Votare nr. 200 Drăgotești-Gorj.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ADRIAN PICLISAN

Doar 38 de dosare penale soluționate în zece ani

De la europarlamentarele din 2009 încoace, instanțele au dat sentințe definitive în mai puțin de 40 de spețe.

UN CAZ PALPITANT A AVUT LOC în comuna Năpradea din Sălaj la alegerile locale din 2016. Vasile Ianc și-a depus candidatura pentru funcția de primar și, în perioada campaniei electorale, a avut mai multe întâlniri cu persoanele cu drept de vot. El a apelat la o cunoștință căreia i-a cerut să organizeze o întâlnire la ea acasă cu mai multe persoane din localitate. Această cunoștință „a instalat un dispozitiv pentru înregistrarea de imagini și sunete în camera în care urma a avea loc întâlnirea, într-un loc ferit de privirile invitaților. Cu dispozitivul respectiv, denunțătoarea a reușit să înregistreze ceea ce s-a petrecut la locuința sa cu prilejul întâlnirii programate în data de 14.05.2016 și a pus la dispoziția organelor de urmărire penală imaginile înregistrate, acestea fiind stocate pe suportul optic anexat".

Ce au văzut anchetatorii: Ianc le-a cerut celor prezenți să-l aleagă pe el primar, i-a dat denunțătoarei 200 lei pentru a-l vota și pentru sprijinul acordat, plus 400 de lei pe care să-i împartă în mod egal celor patru invitați. Înainte de a remite banii, denunțătoarea a spus: „Un mic cadou de la domnul Ianc".

„Trimit urna doar la cine votează cu PSD-ul"

Judecătoria Vînju Mare l-a condamnat pe Alexandru Busuioc la șase luni cu suspendare pentru că, la alegerile locale din 2016, în calitate de președinte al unei secții de votare, a refuzat să trimită urna mobilă la mai mulți cetățeni din comuna Gîrla Mare.

Un martor a declarat: „L-am întrebat pe inculpat de ce nu a trimis urna mobilă și la acele persoane, iar inculpatul mi-a spus că trimite urna mobilă la cine dorește și la cine votează cu PSD-ul."

O medie de sub cinci dosare penale pe scrutin ajunse în instanță în ultimii zece ani este suspect de mică

Dragnea: doi ani cu suspendare

În aprilie 2016, președintele PSD a fost condamnat definitiv la doi ani de închisoare, cu suspendare, într-un dosar în care a fost trimis în judecată pentru infracțiuni comise la referendumul din 2012, pe vremea când era secretar general al acestei formațiuni politice. Alți 74 de inculpați din dosar au fost fie achitați, fie condamnați la închisoare cu suspendare.

DNA a susținut că „În calitate de secretar general al unui partid, inculpatul Nicolae-Liviu Dragnea, cu ocazia organizării și desfășurării referendumului din 29 iulie 2012, a uzat de influența și autoritatea sa în partid în scopul obținerii unor foloase nepatrimoniale de natură electorală, necuvenite, pentru alianța politică din care făcea parte partidul reprezentat de inculpat și anume îndeplinirea cvorumului de participare cu ajutorul voturilor obținute în alte condiții decât cele legale".

Procurorii au adus dovezi conform cărora, printre altele, Dragnea a încurajat membrii de partid să facă promisiuni de foloase materiale în scopul de a determina alegătorii să voteze și, de asemenea, să propună prefecților înființarea de secții de votare în stațiunile turistice, care nu sunt ele însele unități administrativ-teritoriale.

CIFRE
Cele mai multe fraude au fost la referendumul din 2012 de demitere a președintelui, în urma căruia Dragnea a fost condamnat de Livia Stanciu (sus). La alegerile europarlamentare (Monica Macovei a luat un mandat) și prezidențiale din 2014, câștigate de Klaus Iohannis, adversarii lor au încercat să fure voturi

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA; FACEBOOK

Ocupații ale fraudatorilor de voturi

- Profesor
- Muncitor necalificat
- Medic stomatolog
- Pensionari
- Politicieni
- Agricultor
- Oameni de afaceri-politicieni
- Funcționari din Primării membri în secțiile de vot
- Membri ai secțiilor de vot
- Student
- Director de marketing
- Fără ocupație

Cum se află fraudele:

- (auto)sesizări
- Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
- Parchete Locale
- Autoritatea Electorală Permanentă
- Alegători
- Candidați/Partide
- Organe de Poliție Judiciară
- Membri ai secțiilor de votare

Când s-au înregistrat fraude și câte*

- Europarlamentare 2009 – **1**
- Alegeri locale 2012 – **1**
- Referendum demitere Președinte 2012 – **8**
- Europarlamentare 2014 – **12**
- Prezidențiale 2014 – **11**
- Alegeri locale 2016 – **5**

** Pe baza dosarelor penale aflate pe rolul instanțelor portal.just.ro. În unele situații, în care dosarul este încă pe rol, fără a avea sentință, nu s-a putut identifica scrutinul.*

Top fraude pe județe

- Teleorman – **7**
- Giurgiu – **6**
- Argeș, Iași – **4**
- Prahova, Bihor, Gorj – **3**

Din ce partide fac parte inculpații/ pentru ce partide lucrau*

- PSD – **5**
- PNL – **1**
- PMP – **1**

** Exclusiv pe baza sentințelor din dosarele penale disponibile pe site-ul rolii.ro*

Infracțiuni electorale ajunse pe masa judecătorilor

- Fraudă la vot
- Falsificarea documentelor și evidențelor electorale
- Împiedicarea exercitării dreptului la vot
- Coruperea alegătorilor
- Folosire a influenței sau autorității de către o persoană care deține o funcție de conducere într-un partid, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de foloase necuvenite
- Complicitate la falsificarea, prin orice mijloace, a documentelor de la birourile electorale și introducerea în urnă a unui număr suplimentar de buletine de vot decât cele votate de alegători

Tinerii din PSD respectă tradiția: promit fără acoperire

PSD nu și-a respectat marile angajamente ce țin de autostrăzi, educație și spitale din Programul de Guvernare. La fel, tineretul social-democrat și-a asumat o serie de proiecte pe care nu le-a respectat.

PERSPECTIVĂ. Viitorul PSD este minunat, dar lipsește cu desăvârșire

TINERETUL SOCIAL DEMOCRAT (TSD) a fost pepinieră pentru politicienii care au condus România. Victor Ponta a fost președintele TSD și a ajuns premierul României. Gabriel Petrea conduce, azi, tineretul social-democrat. La 35 de ani a ajuns în Parlament și a fost ministru al Consultării Publice și Dialogului Social.

Două proiecte în cinci ani

TSD are și un portal oficial de Internet, dar comunicarea este la pământ. Ultima știre postată este cea privitoare la faptul că „Viorica Dăncilă este propunerea de premier pe care PSD o va înainta președintelui Klaus Iohannis". Știrea datează din 14 ianuarie 2018. Tineretul Social Democrat a emis 9 comunicate în doi ani.

Dar poate tinerii social democrați nu au timp de atâta comunicare, încercând să susțină guvernarea. Într-adevăr, TSD are un capitol intitulat „proiecte" unde găsim fix două proiecte.

Primul pare o glumă de gimnaziu, o joacă pentru elevi la ora dirgienție și se numește „Guvernul Tinerilor – un proiect inițat de USL". Exact, USL, care s-a dizolvat în urmă cu cinci ani. Dar asta nu e o problemă, pentru că înscrierile în Guvernul Tinerilor continuă: „proiectul face parte din strategia de profesionalizare a tinerilor USL, precum și din strategia de recrutare de noi membri", scriu juniorii din echipa lui Dragnea și Dăncilă. Al doilea proiect se numește „Olimpiada de comunicare 2018" și suntem anunțați că vor veni „Detaliile în curând".

Gay-ok? Nu prea

În schimb, TSD are „22 de idei pentru un TSD care să dea tonul dezbaterii progresiste și de tineret din România". Ideile sunt expuse într-o singură propoziție la care au atârnat și o poză. Niciuna dintre ele nu a fost preluată de guvernarea PSD. Unele sunt în contradicție cu linia de gândire asumată de Ponta – Dragnea – Dăncilă. De exemplu, proiectul „Gay - ok", propus de tinerii social democrați este opus demersului PSD de a susține referendumul pentru familie.

Altele au fost adoptate de PSD în contradicție cu propunerile juniorilor. Spre exemplu, TSD voia „Regândirea programului Prima Casă pentru a facilita accesul la acesta și pentru tinerii cu venitul minim (o familie tânără are un venit de aproximativ 2.500 de lei pe lună, iar rata pentru Prima Casă este de 1.200 de lei, mult prea mult pentru a putea supraviețui și cu celelalte cheltuieli lunare)".

L-am întrebat pe președintele TSD Gabriel Petrea de ce ideile organizației sale au fost ignorate de guvernarea PSD care a început în 2012. Am aflat, cu stupoare, că ideile expuse de TSD sunt vechi de un cincinal și că au fost un fel de joacă.

„A fost vorba de câteva idei pe care noi le-am pus în dezbatere acum cinci ani. A

DE
PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA; PSD.RO

SPORT
Românul care a antrenat Brazilia la rugby » P.50

fost o discuție la acea vreme, unele proiecte s-au concretizat, altele nu. Aceste subiecte le-am ales după un sondaj pe care l-am realizat în rândul tinerilor din PSD. Ei au nominalizat aceste teme. Nu a fost neaparat un sondaj calibrat, nu a fost o cercetare". Rugat să specifice care este stadiul de implementare a unora din acest proiecte, Petrea cerut răgaz câteva zile. Apoi, nu a mai răspuns apelurilor *Newsweek România*.

Planul de guvernare junior, eșec total

Ideile PSD sunt atât de vagi încât se limitează la un titlu și o singură propoziție.

„Promovăm traiul decent: combaterea sărăciei în rândul tinerilor prin mărirea salariului minim pe economie, care să reflecte costul real al vieții (conform ultimelor statistici, unul din doi tineri este sărac)", este o altă idee a TSD.

Eurostat spune că peste o treime dintre tinerii care nu au împlinit 25 de ani, dar care muncesc, trăiesc la limita sărăciei.

Asta, în timp ce 20% din tinerii români nu au loc de muncă, cu 5% mai mult decât media europeană. „Promovarea conceptului „Orașe pentru cetățeni la nivelul întregii Românii: restricționarea traficului în zonele centrale și închiderea periodică a unor străzi pentru a fi ocupate de cetățeni", zice TSD. Aici tineretul intră peste atribuțiile primarilor, unii din opoziție. Dar dacă te uiți la București, unde mașinile parchează oriunde găsesc un petic de asfalt, la periferie sau în centrul vechi, îți dai seama că orașul este nociv pentru cetățeni.

Un titlu suprarealist

„Mulți, dar cum: Lansarea unei dezbateri naționale privind tendințele demografice și privind politica României în privința imigranților", zic juniorii. Guvernarea PSD a fost un motiv suficient pentru ca tinerii să părăsească România.

Oficial, începând cu 2012, din România au plecat 700.000 de români, potrivit Institutului Național de Statistică. Potrivit ONU, sunt 10 milioane de români care trăiesc în afara granițelor.

„Munca ne face egali. Combaterea discriminării profesionale și refacerea respectului social pentru toate categoriile și palierele de meserii", este o altă idee propusă. În ultimii doi ani și jumătate, guvernarea PSD a discriminat cetățenii care lucrează în mediul privat. Politicile economice au făcut ca salariul mediu la stat să fie cu 1.000 de lei mai mare decât la privat. Companiile multinaționale au fost violent criticate de conducerea PSD. „Promovarea unui program guvernamental de tipul Primul Job" a fost pus în practică de guvern. Succesul a fost atât de mare încât pe toate gardurile poți vedea anunțuri de angajare.

„Contezi, deci votezi: lansarea unei dezbateri naționale privind introducerea votului de la 16 ani în noua Constituție și a votului electronic". Pură fantezie. PSD nu a avut niciodată în intenție o astfel de inițiativă dintr-un motiv foarte simplu. Partidul este votat în mare majoritate de persoane în vârstă, tinerii optând pentru Alianța 2020 sau PNL.

„Opiniile tinerilor contează: Fiecare dezbatere va fi finalizată cu un raport și cu asumarea de către TSD a unei poziții publice bine fundamentate și a unui proiect de lege, acolo unde este cazul, inițiat de către deputații tineri PSD". Timp de doi ani jumătate, toți deputații PSD, tineri sau bătrâni, au făcut doar pofta unui singur om: Liviu Dragnea. N

IDEI. Două propuneri fanteziste ale tinerilor social-democrați

GABRIEL PETREA, ales la Congresul TSD cu binecuvîntarea lui Liviu Dragnea și a premierului de atunci, Mihai Tudose.

Gabriel Petrea împrumută banii pe care nu îi are

Tinerii social-democrați sunt folosiți ca masă de manevră, fără ca părerea lor să conteze.

DOAR CÂTEVA EXEMPLE SĂ VĂ mai dăm: „Hugs, not drugs. Lansarea unei dezbateri publice naționale privind legalizarea drogurilor ușoare și programe de suport pentru consumatorii de droguri periculoase". O idee complementară a tinerilor din PSD a fost: „Oamenii nu sunt mărfuri: lansarea unei dezbateri naționale despre legalizarea prostituției și a măsurilor privind combaterea traficului de persoane".

Subiectul a apărut în dezbatere o singură dată, când Orlando Teodorovici a spus că ne-am putea gândi la modelul Olandei care a legalizat prostituția și consumul de droguri.

Ultima idee trăznită a tineretului social democrat se numește „ E-informat: lansarea unei dezbateri naționale privind înființarea unor Internet Cafe-uri pe lângă primăriile din mediul rural pentru asigurarea accesului egal la informație". Cafenele prin noroaiele de la sate.

Liderul TSD, în conflict de interese

Jurnalistul Cătălin Prisăcariu a identificat o serie de anomalii în biografia șefului TSD. „Gabriel Petrea a produs sute de mii de lei printr-un conflict de interese. În 2012, Gabriel Petrea a fost director general adjunct al Universității Politehnice București. Tot în aceeași perioadă, însă, Petrea era acționar la Solid Consult Time SRL, firmă parteneră a UPB într-un proiect pe bani europeni (...). În 2011, Gabriel Petrea a acordat două împrumuturi în nume personal. Și nu e vorba de câteva sute, mii sau chiar zeci de mii de lei. Ci de 500.000 de lei. Adică de două ori mai mult decât a câștigat în 2011 și de peste cinci ori mai mult decât și-ar fi permis după achitarea ratelor bancare pentru cele trei credite", a scris jurnalistul.

Petrea a fost ales șef al TSD în 2017. A fost singurul candidat și avea sprijinul lui Liviu Dragnea. În prezentarea pe care și-o face pe pagina TSD, Petrea enumeră idei goale de conținut: „să luptăm pentru principii, valori", „vreau să trăiesc într-o Românie care se bazează pe inovație, progres și dreptate", „voi continua să promovez cât mai multe dezbateri și schimburi de idei și proiecte".

Gabriel Petrea a votat modificările nocive ale Codului penal, dar și modificările la legile justiției.

Rampă de lansare pentru Ponta

Istoria arată că funcția de șef al tinerilor din PSD este foarte importantă. În noiembrie 2003, Victor Ponta a fost ales președinte al TSD, funcție din care a plecat la 18 noiembrie 2006. Ponta nu a ascuns faptul că a avut binecuvântarea premierului de atunci, Adrian Năstase. Ponta a fost premierul României timp de trei ani.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

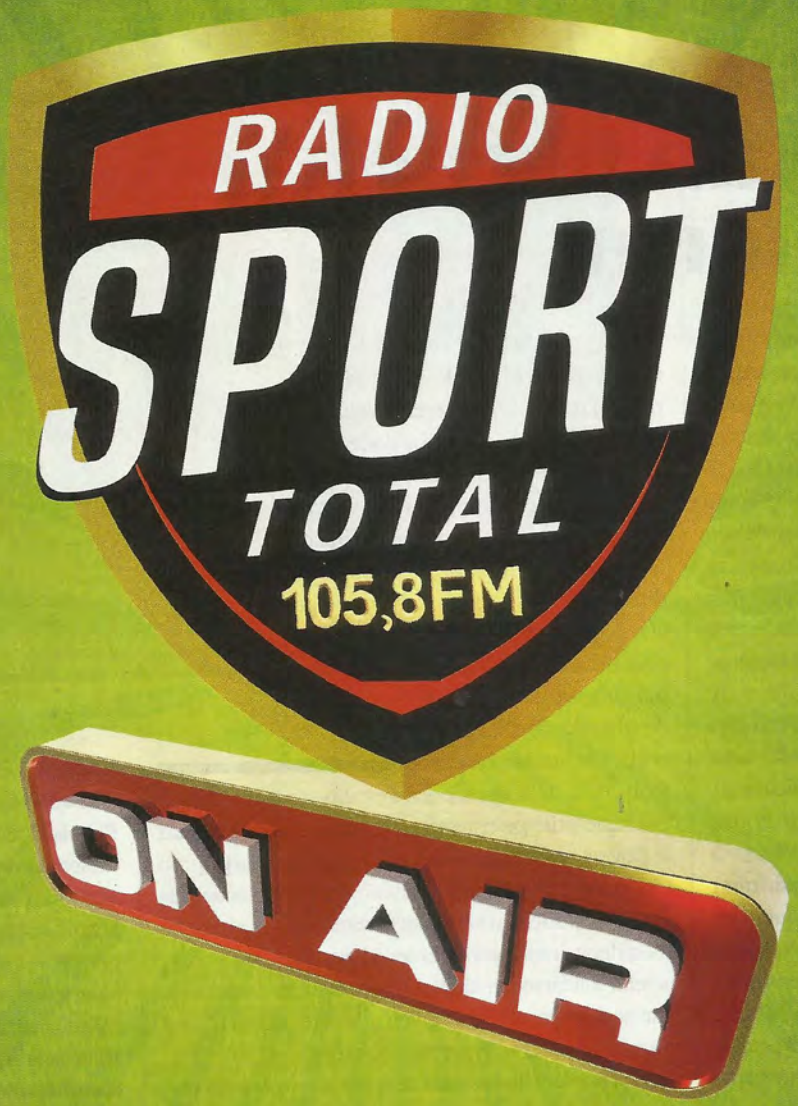

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

INTERVIU

Consilierul economic al lui Orban, un berar! Cu doctorat!

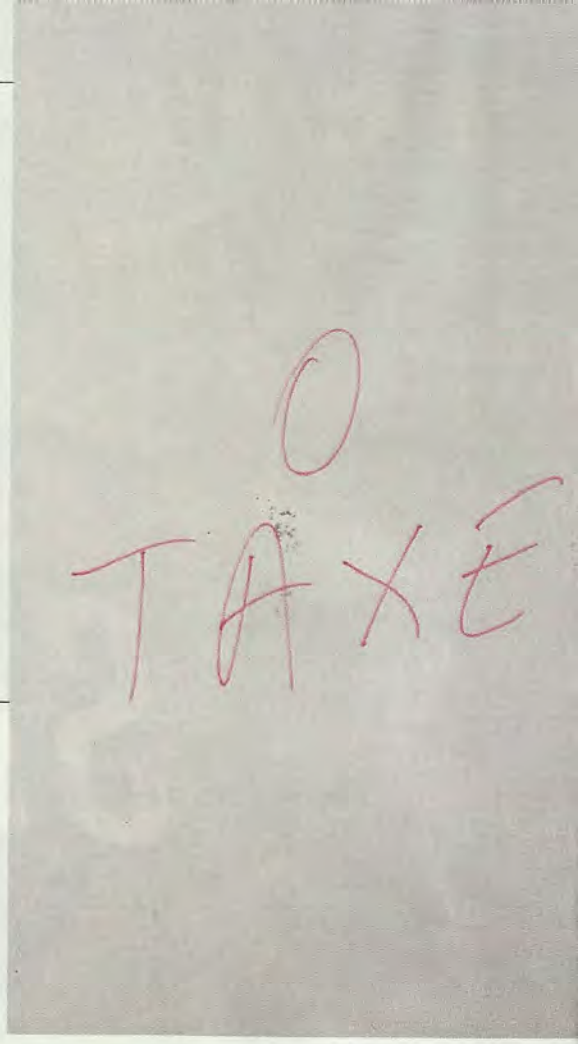

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

BOGDAN GLĂVAN ESTE CUNOSCUT în presa economică drept un susținător hotărât al libertarianismului.

De altfel, în perioada în care își dădea doctoratul, a avut o bursă de cercetare la Institutul Ludwig von Mises, din Auburn, Alabama. La 32 de ani, era profesor universitar.

Glăvan a publicat, printre altele, mai multe articole în American Journal of Economics and Sociology, Quarterly Journal of Austrian Economics și Independent Review și a îndeplinit rolul de referent pentru publicații științifice prestigioase, printre care British Journal of Sociology.

Însă, în 2018, Glăvan a abandonat cariera universitară și s-a apucat să facă bere artizanală. Consecvent principiilor sale, berile sale sunt denumite „Zero taxe".

În interviul pentru *Newsweek România*, Glăvan nu vorbește doar despre experiența sa de berar, ci și despre cea de consilier al președintelui PNL, Ludovic Orban.

Newsweek România: **Ce a determinat un profesor universitar de economie să devină berar (sper că folosesc corect termenul)?**

Bogdan Glăvan: Au fost două considerente. În primul rând, dorința de a începe ceva nou, de a iniția o afacere, dorință care a fost alimentată de încurajările prietenilor și de impresia bună pe care o lăsase deja berea produsă în regim „homebrewing". În al doilea rând, satisfacția pe care mi-o dădea idea că, „de azi înainte", nimeni nu îmi va mai putea reproșa că sunt doar un filozof, un om de catedră, care vorbește doar din cărți și nu știe de fapt cum merge viața economică. Eram convins că experiența în antreprenoriat, care în bună măsură este o experiență de gherilă contra birocrației înfiorătoare din România, îmi va oferi exemple utile pe care să le povestesc studenților. Coborârea la firul ierbii și interacțiunea cu statul mi-a depășit așteptările, în sens negativ, adică a validat tot ce știam despre haosul etatist și despre efectele perverse pe care intervenționismul le are asupra economiei și bunăstării cetățenilor.

Piața berilor artizanale a explodat în țări dezvoltate, crezi că românii sunt pregătiți să plătească sume mari pentru o bere artizanală? Adică nu toți, dar măcar unii..., cât să se dezvolte și acest sector.

Berea artizanală este o bere scumpă la noi, ținând cont de veniturile românilor sau de prețul berii industriale. Explicația ține de dimensiunea fabricilor și a pieței. O microberărie americană este cât o fabrică de bere serioasă din România, ceea ce îi permite economii de scară importante și posibilitatea de a reduce prețul berii. Microberăriile de la noi sunt în general mici, abia dacă își permit să angajeze pe cineva. Piața, de asemenea, este restrânsă – și aici nu mă refer doar la veniturile publicului, ci și la preferințele lui și la cunoașterea de care dispune. Mulți români nici nu au auzit de berea artizanală. Piața și sectorul berii se vor dezvolta braț la braț, pe măsură ce oamenii vor deveni conștienți de diferența de calitate dintre berea industrială și berea artizanală.

Avem un public pregătit să experimenteze gusturi noi sau berea trebuie să fie „tare și amăruie"?

Avem, categoric. Publicul tânăr, care astăzi circulă peste tot în lume și află de berea craft, este interesat de realizările

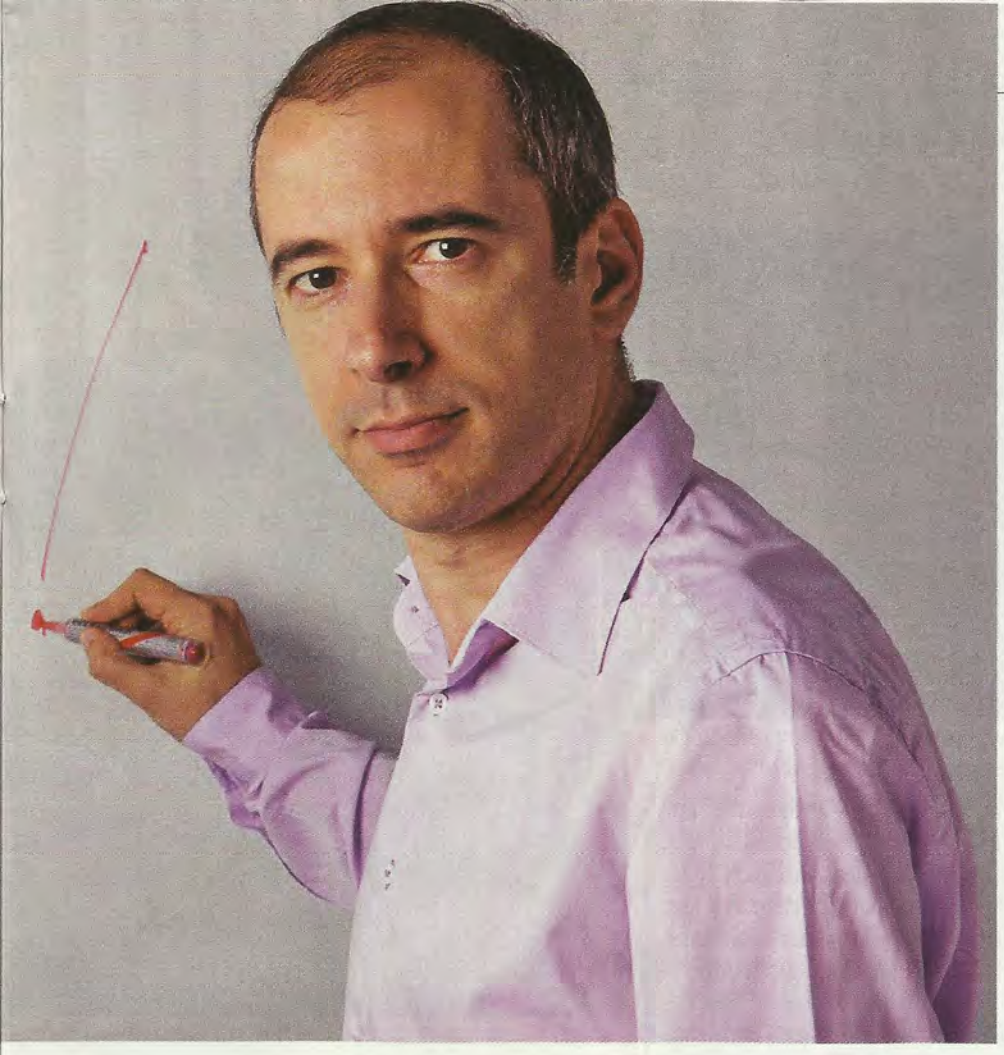

PROFESORUL UNIVERSITAR
Bogdan Glăvan, consilier al președintelui PNL Ludovic Orban, s-a apucat să facă bere ca să fie și mai convins că este nevoie de un stat minimal.

FOTO: FACEBOOK

berarilor români. Străinii care ne vizitează, de asemenea, caută bere locală. Pe măsură ce tot mai multe branduri de bere intră pe piață, consumatorul este informat în legătură cu diferențele dintre produse, de multe ori foarte subtile.

Câte beri produci acum? Ce fel? Cum îți merge afacerea? Cam câte ore pe zi muncești la fabrica de bere?
Anul trecut am scos 10 sortimente, poate părea mult, dar exact acesta este modelul berăriei artizanale: unul bazat pe creație, pe inovație, pe experimentare, nu unul cu distribuție de masă. De când mi-a venit ideea producției de bere am muncit enorm, la un moment dat glumeam spunând că la cât am citit despre bere mi-aș mai fi putut da un doctorat! Munca fizică este însă și mai solicitantă. Efortul pe care îl implică această activitate este variabil, atunci când produc efectiv ajung să muncesc 9-10 ore pe zi, în rest îmi dedic destul timp livrărilor, marketingului și, bineînțeles, hârtogăriei. Am împlinit un an de la începerea activității, nu se pune problema obținerii unui profit, deocamdată, am continuat să investesc în firmă.

Am citit o postare, pe FB, în care sugerai că angajații români sunt obișnuiți să cam fure...
Da, de-a lungul anilor, diverși cunoscuți și prieteni antreprenori cu zeci sau sute de salariați mi-au povestit experiența lor. Dar n-aș blama exclusiv salariații. Aș spune că noi toți suferim de lipsa unei etici, chiulim când putem, încercăm să ne fofilăm, trișăm sau chiar ne însușim ce nu ne aparține. Ține de cultura noastră, de moștenirea comunistă, de politizarea a tot ce mișcă și de regimul legislativ opresiv sub care continuăm să trăim și în care suntem stimulați să ne fentăm unii pe alții. La mine în firmă e simplu, eu nu mă pot fura pe mine însumi. Neavând angajați, salariul minim este zero! Capitalistul Bogdan Glăvan îl exploatează fără milă pe proletarul Bogdan Glăvan, îl pune să spele pe jos, să care cutii și butoaie.

„Interacțiunea cu statul mi-a depășit așteptările, în sens negativ, adică a validat tot ce știam despre haosul etatist“

Câți ani ți-a luat să obții toate aprobările?
Un an de zile.

Dacă PNL te-ar numi premier, după experiența de producător de bere, unde ai interveni?
În zona birocrației, a legislației. Fiscalitatea în general este OK, cu excepția poverii fiscale pe muncă, foarte mare în România. Dar ce ucide apetitul pentru business, ne face să avem o natalitate scăzută a afacerilor și alimentează corupția este supra-reglementarea economiei, puzderia de legi și de schimbări care vin în avalanșă. Este inadmisibil să aștepți jumătate de an sau chiar un an o autorizație de antrepozit fiscal, este inadmisibil să fi tăvălit de funcționari din diverse agenții ale statului, persoane care își obțin veniturile din impozitele pe care le plătesc cei care se zbat să producă ceva. Calitatea

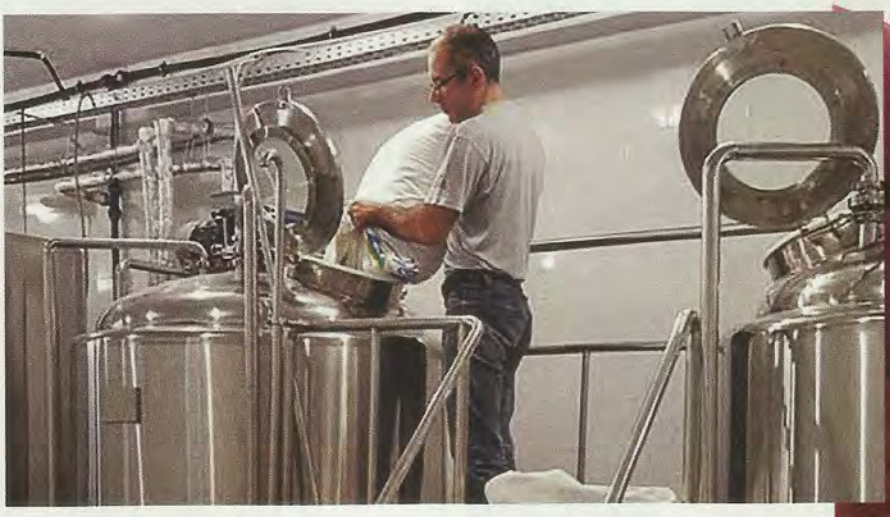

administrației publice este lamentabilă. Un guvern inteligent ar facilita inițiativa privată, fiindcă de aici vine prosperitatea pentru toți. Societatea nu are decât de câștigat dacă îi lași pe oameni liberi să producă.

Dar, btw, dacă PNL te-ar numi premier, care ar fi primele trei lucruri pe care le-ai schimba în economie și finanțe?

Nu știu care ar fi primele trei, dar vă pot spune trei principii importante pe care, cred eu, trebuie să le aibă în vedere o guvernare responsabilă:

➤ Consolidarea fiscal-bugetară concomitent cu diminuarea poverii fiscale. Trebuie să terminăm cu politica asta de a păcăli lumea pentru a culege voturi, fie prin scăderi de taxe à la Ponta fie prin creșteri de salarii și pensii, după care... după noi potopul. Așa cum am spus și în cartea „Liberalismul care îmi place", taxe cât mai puține și mai mici – acesta este principiul de fier al unei guvernări liberale. Însă politica fiscală trebuie privită printr-o lentilă morală; ca în cazul oricărei acțiuni umane, și în ceea ce privește măsurile politice trebuie să ținem cont de duhul cu care sunt întreprinse, de sensul lor ultim. De exemplu, scăderea taxelor – o măsură considerată aproape axiomatic liberală – poate servi drept cal troian pentru compromiterea liberalismului. Dacă guvernul reduce taxele cu intenția de a colecta mai mulți bani la buget și, profitând de încurajarea economiei private, cu scopul ca statul să controleze o parte încă și mai mare din producția generală, atunci nu ne aflăm în fața unei măsuri liberale, ci a unei tehnici perverse de înrobire a societății. Dacă taxele sunt reduse pentru a se induce o criză de pe urma căreia se poate anticipa că forțele anti-liberale vor cuceri puterea, atunci aceasta nu este politică liberală, ci expresia unui machiavelism. Relaxarea fiscală înfăptuită cu scopul creșterii veniturilor bugetare nu este decât o slăbire cu viclenie a lesei în care sunt ținuți cetățenii cu scopul creșterii sferei puterii politice pe termen lung. O politică autentic liberală nu constă pur și simplu în reducerea fiscalității, ci în reducerea taxelor în spiritul extinderii proprietății private și autonomiei cetățenilor. Dacă impozitele nu sunt stabilite din burtă, ci sunt corelate cu bunurile publice urgente pentru societate, așa cum ar trebui să stea lucrurile într-o societate civilizată, atunci ele trebuie privite în relație cu cheltuielile publice. Modificarea impozitelor fără schimbarea cheltuielilor statului sau, invers, modificarea cheltuielilor fără schimbarea fiscalității ar trebui să fie suspectă în ochii oricărui liberal. În rezumat, impozite cât mai mici, cheltuieli publice atent dimensionate, deficit bugetar minim - ideal ar fi să nu existe, ca să nu plătească copiii noștri.

➤ Continuarea reformei în domeniul pensiilor, mai exact renunțarea la sistemul de pensii bazat pe redistribuție, un fel de schemă Ponzi aflată la cheremul politicienilor, și înlocuirea lui cu pensia bazată pe acumulare, singura de natură să garanteze beneficii pentru viitorii pensionari. Această reformă are profunde implicații sociale, economice, fiscale și politice. Ea ar termina odată pentru totdeauna cu catalogarea pensionarilor drept „asistați sociali", oamenilor le-ar fi redată demnitatea și siguranța că pensia lor nu va depinde de interesele politicienilor. Ar încuraja economisirea și acumularea de capital, cu efecte benefice asupra întregii societăți, fiindcă banii investiți lună

FOTO: FACEBOOK

BERARUL
Bogdan Glăvan produce nu mai puțin de zece sortimente de bere artizanală. El este singurul angajat al fabricii sale.

de lună în conturile private de pensie ale fiecăruia dintre noi s-ar duce în investiții – în fond, doar așa pot aduce randament – nu în cheltuieli populiste.

➤ Renunțarea la proprietatea de stat în favoarea proprietății private. Nu există o justificare pentru existența proprietății de stat, alta decât un interes național major și urgent (chiar și așa ar fi discutabilă). Proprietatea de stat implică inevitabil haos, imposibilitatea alocării eficiente a resurselor, risipă, stimulente perverse pentru toți. Dacă noi ca societate considerăm că anumite activități trebuie realizate chiar dacă ele nu sunt profitabile, atunci acesta nu este un motiv pentru ca ele să fie întreprinse de stat, ci doar un motiv pentru subvenționarea lor. Dar subvenționarea este una, proprietatea de stat este altceva.

Cum este experiența de consilier al lui Ludovic Orban?

Cea mai frumoasă experiență pe care am avut-o până acum cu un om politic.

Cât de liberali sunt liberalii lui Orban?

Un pic mai mult decât media liberalismului prezent în cetățeanul obișnuit din România! Serios vorbind, un partid politic atât de mare precum PNL oglindește mentalitatea publicului general, aceasta este și menirea unui partid politic, să fie reprezentativ, iar dacă vrea să câștige alegerile, atunci să fie reprezentativ pentru întreaga țară. Dacă societatea românească ar fi avut o mentalitate liberală, atunci România s-ar fi chemat Cehia, poate. Prin urmare trebuie să fim oneşti și să știm exact despre ce vorbim. Dincolo de acest considerent general, în PNL sunt oameni cu o orientare liberală clară, alături de oameni care mai mult simt decât cunosc liberalismul. Nu degeaba președintele PNL a invitat mai mulți exponenți ai liberalismului să meargă în organizațiile partidului și să le vorbească oamenilor.

M-am uitat pe valul de nervozitate generat de propunerea legată de impozitarea veniturilor IT-iștilor. Ce-i de făcut? Cu impozitarea și cu comunicarea unor mesaje pe acest subiect, vreau să spun.

Societatea noastră este atât de divizată încât aproape nu mai formăm o societate. Aici am ajuns din cauza politicilor machiavelice de dezbinare, de împărțit pomeni și privilegii, de „furat capra vecinului", de instigare a unui grup social împotriva altuia, mineri contra bucureșteni, asistați contra contribuabili ș.a.m.d. Prin urmare, e firesc ca orice măsură politică ai lua, cineva să sară în sus ca ars. Și asta e cea mai mică problemă. Să ne amintim că oameni oneşti din politică au fost, din 1990 încoace, marginalizați, murdăriți, jigniți – de cine? – de grupuri de interese subterane potrivnice unei politici transparente și cinstite, cu cărțile pe față; de asta cetățenii s-au tot ferit de politică. Până și oamenii de pe Titanic s-au comportat mai civilizat în pragul morții decât o fac unii dintre noi în pragul unei reforme, nu s-au împins unii pe alții sub apă în halul în care o facem noi. Eu cred că cine vrea să facă cu adevărat bine celor din jur are șansa de a explica oamenilor simpli cum trebuie să sune politicile liberale care aduc bunăstare generală, nu doar unui grup restrâns. Cum ziceam mai devreme, și eu doresc scăderea poverii fiscale, dar nu vreau să o pasez altuia sau pe umerii generațiilor viitoare; nu poți să vorbești de relaxare fiscală și să omiți nevoia de consolidare a sistemului fiscal, care e praf.

„Dacă societatea românească ar fi avut o mentalitate liberală, atunci România s-ar fi chemat Cehia, poate"

O întrebare 100% politică: de ce nu ai ales USR? Sau PLUS?

Fiindcă Ludovic Orban m-a chemat, nimeni altcineva, și am dat curs acestei invitații.

Știu că ești prieten și cu oameni din USR. Crezi că e loc de o coabitare PNL – USR PLUS?

Asta vor stabili exact decidenții politici. Eu văd că sunt șanse ca România să aibă după viitoarele alegeri o cu totul altă majoritate parlamentară și un guvern mult mai bun decât cel actual. Oamenii care împărtășesc valori comune vor găsi mereu o cale de colaborare. N

Conservatori

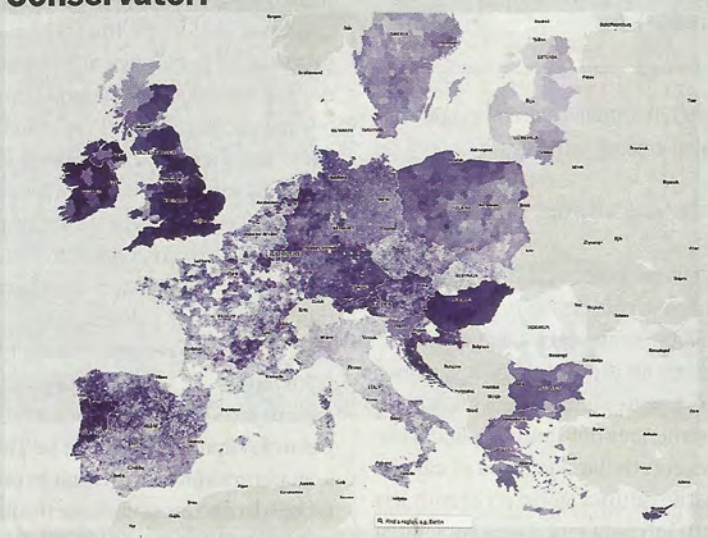

Socialiști

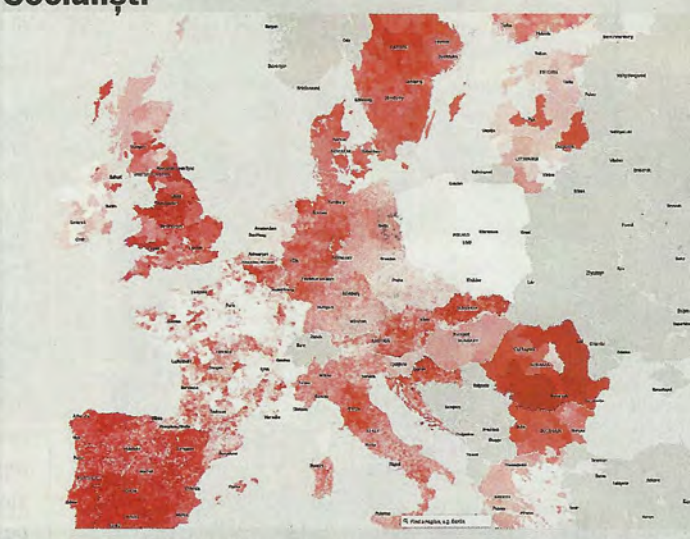

Populiști de dreapta

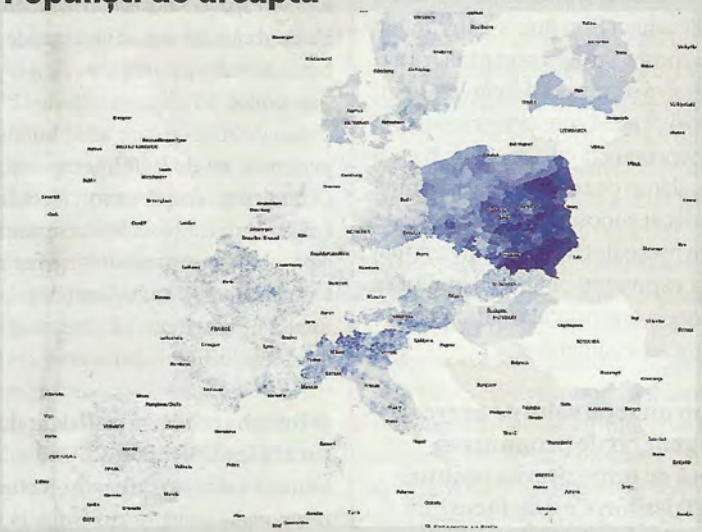

Extrema Stângă

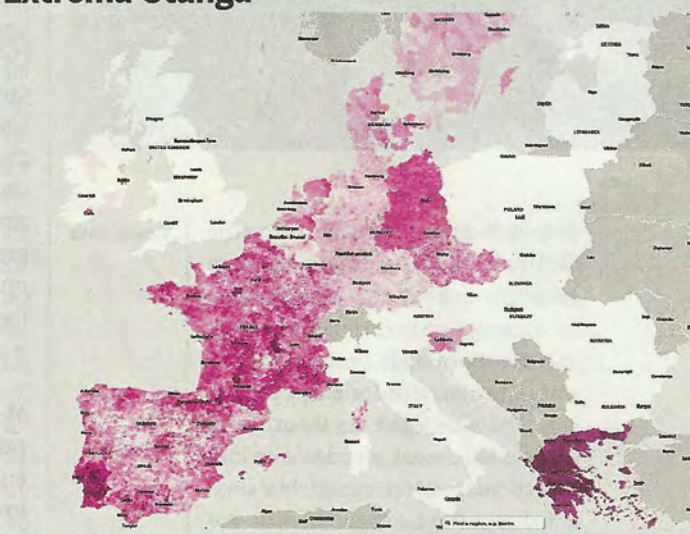

Europa de la Stânga la Drea

ORIENTUL MIJLOCIU
Eliminarea potențialului nuclear al Siriei » P.36

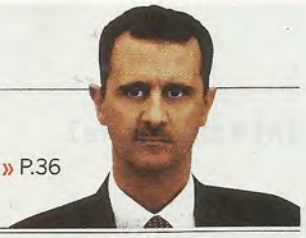

Liberali

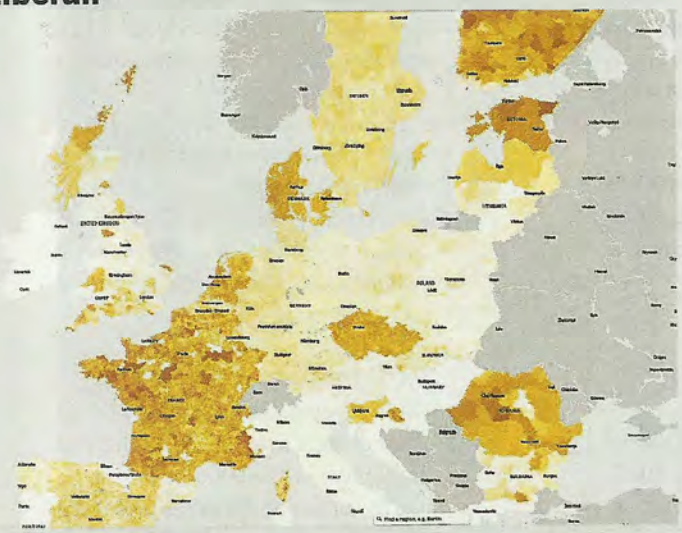

Ecologiști

pta

Publicația germană „Die Zeit" a întocmit o serie de hărți cu principalele doctrine politice și răspândirea lor în Uniunea Europeană

TITLUL ACESTUI ARTICOL NU ESTE UNUL original. El este copiat cuvânt cu cuvânt din cunoscuta publicație „Die Zeit", care, cu doar câteva zile înainte de alegerile europarlamentare de la sfârșitul lunii mai, a analizat configurația politică din 81.056 unități administrative, din cele 28 de țări membre ale Uniunii Europene, pentru a întocmi o serie de hărți relevante pentru modul în care sunt răspândite curentele ideologice pe teritoriul Uniunii Europene. Harta s-a bazat în special pe rezultatele alegerilor parlamentare din statele-membre, cele mai multe având loc în 2017, nu a prins scrutinul pentru Parlamentul European. Din acest motiv, *Newsweek România* a ales să publice doar parțial infografiile din „Die Zeit". În linii mari, harta este însă relevantă, pentru că ne arată în ce parte din Europa este dominantă fiecare ideologie în parte.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

În doi ani, situația politică s-a schimbat radical în puține țări. Răsturnările de situație sunt cunoscute. În Marea Britanie a câștigat detașat Partidul Brexit, al lui Nigel Farage, iar conservatorii și laburiștii s-au prăbușit. În Franța, partidul lui Emmanuel Macron a fost depășit de Adunarea Națională, a lui Marine Le Pen, fie și cu 0,9%, Liga lui Matteo Salvini a mai câștigat teren în fața Mișcării Cinci Stele din Italia ș.a.m.d.

„Un lucru este cert: Europa este un loc colorat. De la stânga socialistă, la naționalismul extremist, continentul găzduiește un spectru politic extrem de larg. Fiecare crez politic este în majoritate undeva. Harta arată, de asemenea, cât de puternic este fiecare grup de partide din Europa", scrie „Die Zeit" în ediția sa electronică.

Jurnaliștii publicației s-au bazat pe clasificările Chapel Hill Expert Survey (CHES) pentru a încadra doctrinar un anumit partid. Această asociație internațională de experți examinează periodic pozițiile deținute de toate partidele politice relevante din Europa și le clasifică pe baza observațiilor făcute. Categoriile nu sunt întotdeauna clar definite, dar sunt destul de utile în descrierea modului în care puterea politică este divizată în Europa. La prima

vedere, Uniunea Europeană poate arăta ca un mozaic colorat, dar există modele dominante. Albastrul închis al conservatorismului domină centrul continentului, în timp ce, în nordul și vestul Europei, rămân câteva „bastioane" social-democrate sau socialiste. În ultimii ani, partidele de stânga au înregistrat succese în sudul Europei.

Populiștii din dreapta

Rivalității tradiționale dintre social-democrați (roșu) și conservatori (albastru închis) i-au luat locul alte conflicte. Noi culori câștigă teren în Europa. Albastrul deschis al populiștilor de dreapta poate fi întâlnit pe „granițele" UE. Franța, Italia, Germania și Scandinavia s-au colorat și ele în albastrul populist. „Populiștii de dreapta nu sunt la fel peste tot. Poziționarea lor în raport cu Uniunea Europeană sau Rusia sunt, uneori, fundamental diferite. În consecință, după alegeri, în Parlamentul European există cel puțin două facțiuni populiste de dreapta. Ca să nu mai vorbim că există partide care împărtășesc convingerile de bază ale extremei drepte, dar care, datorită tradiției sau altor circumstanțe, tind să fie plasate în grupul conservatorilor. FIDESZ-ul lui Viktor Orban din Ungaria este un astfel de exemplu.

Orientarea unui partid se poate modifica în timp. Partidul italian „Lega Nord", de pildă, al vicepremierului Matteo Salvini, era văzut până acum câțiva ani ca un partid separatist regional. În prezent, însă, este o avangardă a mișcării populiste de dreapta din Europa. Alternativa pentru Germania (AfD), de asemenea, face parte din această tabără. Este deosebit de puternică în Germania de Est.

Falia Nord-Sud

În mai multe țări europene, există linii clare de demarcație ale comportamentului de vot, diviziuni înrădăcinate în istorie sau cauzate de factori structurali. Italia este un exemplu frapant. O țară în care Nordul prosper votează diferit față de Sudul mai sărac. Din această diviziune s-a născut Lega Nord, formațiunea vicepremierului Matteo Salvini. Chiar dacă acest partid populist, de extremă dreaptă, ia voturi și în sudul Italiei, divizarea nord-sud este evidentă.

În Peninsula Iberică există, de asemenea, o astfel de împărțire. Atât în Spania, cât și în Portugalia, cei din sud se orientează mai degrabă spre partide mai de stânga, comparativ cu compatrioții lor din nord. În ambele țări, sudul este mai puțin populat, în special din cauza temperaturilor mai ridicate. Aici regăsim mari proprietari de terenuri, pentru care lucrează numeroși cetățeni săraci și care susțin partide de stânga, spre deosebire de cei din regiunile mai dens populate din nord.

În Suedia, se petrece fenomenul opus: Nordul slab populat aduce voturi social-democraților. O diviziune fermă este prezentă și în Belgia, în special din cauza conflictului dintre flamanzi și valoni. Ea se manifestă și în sistemul de partide din țară.

Partidele regionale

Partidele separatiste regionale joacă un rol important în unele țări. Conflictul din Catalunia (Spania) a beneficiat de mai multă atenție din partea presei, dar există o mulțime de cetățeni în Regatul Unit, în Scandinavia, în Europa de Sud și în Europa de Est care nu se mai simt acasă în propria țară. În multe cazuri, astfel de partide regionale, separatiste, se opun Uniunii Europene. Alții, cum este cazul catalanilor, speră să obțină sprijinul Bruxelles-ului în eforturile lor de a obține autonomie.

Verzii

„Verzii" sunt foarte puternici în Germania de Vest. Ecologiștii atrag, însă, un sprijin semnificativ și în alte țări. Verzii au făcut chiar parte din coaliția de guvernământ din Letonia, deși sunt mai conservatori decât partidele ecologiste tradiționale, și mai concentrați și focusați în mediul rural.

În alte țări din sudul și estul Europei, „Verzii" nu joacă, cel puțin deocamdată, un rol important pe scena politică și nici nu sunt reprezentanți în parlament. Asta nu înseamnă, totuși, că nu au electoratul lor. În Cehia, de pildă, „Piratii" sunt destul de puternici. Acest partid pune accent pe democrația cetățenească („grassroots democracy"), o reminiscență ideologică de la „Verzi". Există, de asemenea, o suprapunere între partidul spaniol „Podemos" (clasificat ca fiind de stânga) și „Verzii".

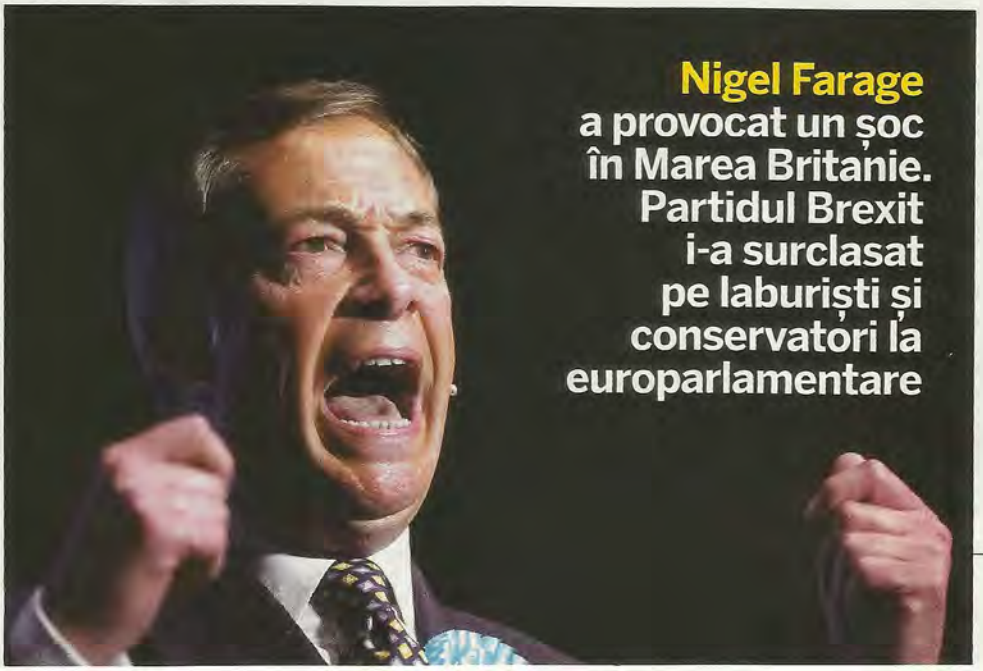

Nigel Farage a provocat un șoc în Marea Britanie. Partidul Brexit i-a surclasat pe laburiști și conservatori la europarlamentare

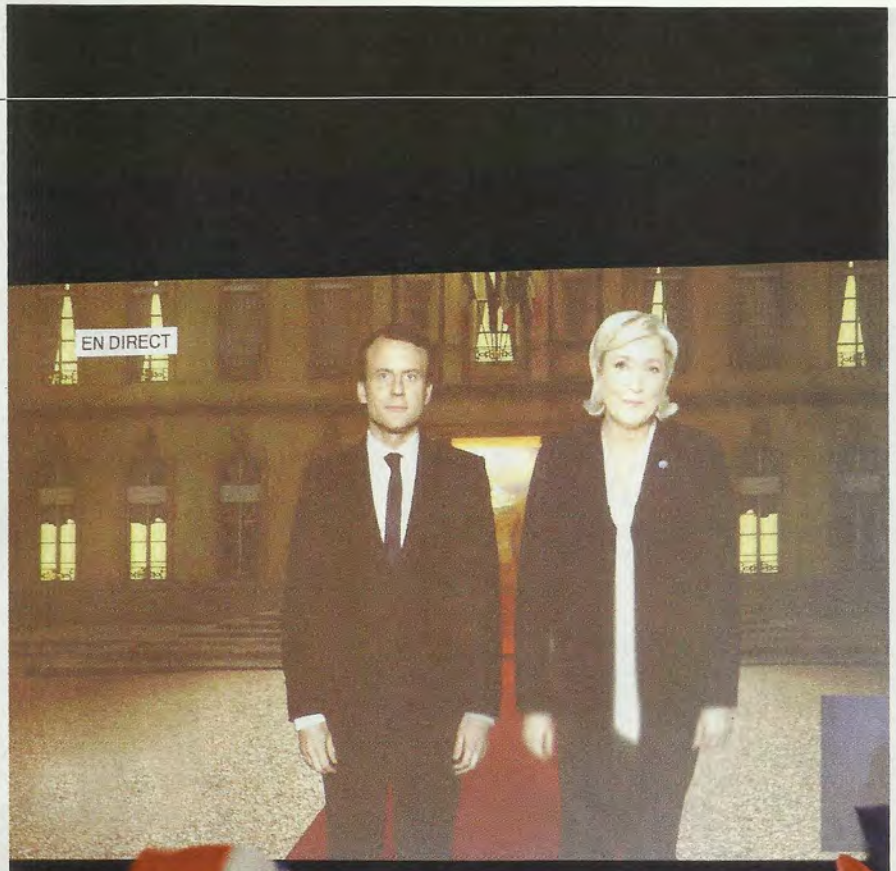

PREȘEDINTELE FRANȚEI, Emmanuel Macron, a pierdut la mustață competiția cu extremista de dreapta Marine Le Pen. Angela Merkel e mai relaxată: CDU a pierdut procente, dar e pe primul loc

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Liberalii

Galbenul liberal este destul de puternic reprezentat în centrul Europei, în special în Franța, unde partidul președintelui Emmanuel Macron, La République En Marche!, a ajuns la putere în 2017, chiar dacă, la alegerile europarlamentare, a fost învins, la o diferență de 0,9%, de Adunarea Națională, formațiunea de extremă dreaptă a lui Marine Le Pen.

Liberalii sunt, de asemenea, tradițional puternici în Benelux, Danemarca și Finlanda. Câteva fiefuri liberale pot fi identificate și în Europa de Est. România este un exemplu, prin scorul foarte bun obținut la ultimul scrutin de Alianța USR- ALDE 2020, parte din familia europeană ALDE. Parlamentarii Partidului Național Liberal vor merge în grupul conservatorilor din PPE. Partidele liberale sunt, însă, puternice în Estonia și Cehia.

Totuși, și în acest grup de partide, membrii individuali sunt adesea foarte diferiți unul față de celălalt. Specialiștii în științe politice, de pildă, văd similitudini între ANO 2011, partid din Cehia clasificat drept liberal, și Mișcarea „Cinci Stele" din Italia, care nu a primit o clasificare din partea Chapel Hill Expert Survey (CHES). Unii specialiști o văd ca pe un partid populist de stânga, alții ca pe o formațiune populistă de dreapta. Partidul liberal german FDP și liberalii olandezi de la VVD nu vor să aibă nimic de-a face cu Mișcarea „Cinci Stele".

În general, este foarte dificilă clasificarea partidelor recent înființate, cum este cazul Mișcarea „Cinci Stele" sau ANO 2011. Astfel de partide iau naștere și se dezvoltă ca mișcări de protest împotriva Sistemului înrădăcinat și, drept urmare, tind să nu reflecte liniile tradiționale de demarcație după care au luat naștere partidele politice ale secolului XX.

Rămâne de văzut cum vor evolua ele în viitor. Este foarte posibil să fie reclasificate la alegerile europene din 2024. Sau poate vom avea nevoie de mai multe culori și categorii. N

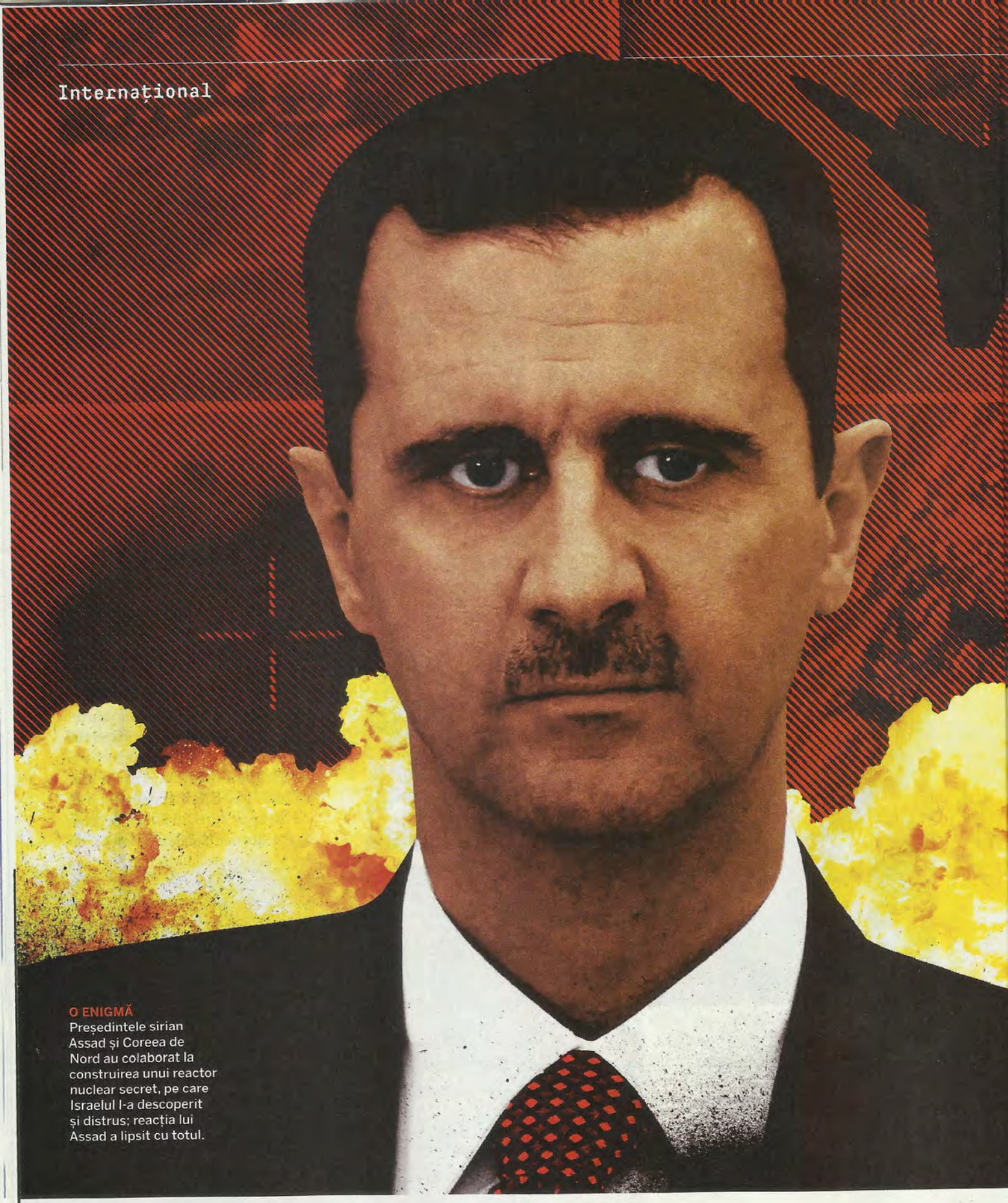

O ENIGMĂ
Președintele sirian Assad și Coreea de Nord au colaborat la construirea unui reactor nuclear secret, pe care Israelul l-a descoperit și distrus; reacția lui Assad a lipsit cu totul.

FOTO: HASSAN AMMAR/AFP/GETTY

ORIENTUL MIJLOCIU

Eliminarea potențialului nuclear al Siriei

Siria și Coreea de Nord și-au unit forțele pentru a construi, în deșertul sirian, un reactor nuclear proiectat să semene cu o fortăreață antică. Cum ar fi arătat lumea astăzi dacă Israelul nu ar fi luat măsuri?

LA MIJLOCUL LUNII APRILIE 2007, UN BĂRBAT mic de statură, cu chelie și corpolent, șchiopătând și folosindu-se de un baston, a intrat în aripa de vest a Casei Albe. Avea o servietă mică, cu dosare care ieșeau haotic din ea.

Bărbatul și-a arătat pașaportul diplomatic. Credea că va fi dus direct în Biroul Oval, pentru o întâlnire privată cu președintele, dar paznicii aveau ordin să nu îi noteze numele în registrul oficial al vizitatorilor și să îl escorteze în secret în biroul consilierului pe probleme de siguranță națională Stephen Hadley. Înăuntru, erau încă doi bărbați care așteptau: adjunctul lui Hadley, Elliott Abrams, și, o surpriză, vicepreședintele Dick Cheney.

Bărbatul pe care cei trei se adunaseră să îl întâlnească era Meir Dagan, renumitul și temutul cap al Mossad-ului, legendara agenție de spionaj extern a Israelului și echivalentul CIA. Câteva zile mai devreme, premierul israelian Ehud Olmert îl sunase pe președintele George W. Bush și îl anunțase că Dagan vine la Washington cu informații importante. „Aș aprecia dacă v-ați putea întâlni", i-a spus Olmert lui Bush.

Cererea, formulată de așa natură încât să pară urgentă, i-a luat pe Bush și personalul său prin surprindere. Șefii de state – chiar și aliații apropiați cum era Olmert – nu îi cer în mod normal președintelui să se întâlnească singur cu directorii serviciilor lor de informații. Dacă se întâlnesc cu aceștia, întâlnirea se desfășoară aproape întotdeauna conform protocoalelor diplomatice.

Așa că echipa președintelui a decis să respecte protocolul. Se vor întâlni ei primii cu Dagan, îi vor evalua informațiile și, dacă va fi nevoie, îl vor duce să se întâlnească cu președintele. Cheney fusese anunțat de vizită și a hotărât să fie prezent. Îl cunoștea pe Dagan și s-a gândit, având în vedere cererea specială a lui Olmert, că trebuie să fie ceva urgent.

Dagan a luat loc pe canapea. Cheney s-a așezat într-un fotoliu albastru încăpător în dreapta lui. Departe de a fi un amator de conversații de complezență, Dagan a trecut direct la subiect.

„Siria construiește un reactor nuclear", a spus șeful Mossad-ului cu puternicul său accent israelian. „Este inacceptabil ca Siria să desfășoare un program de înarmare nucleară, să aibă o armă nucleară".

Apoi Dagan a scos primul dosar din servietă și a întins zeci de fotografii color pe măsuța de cafea. Cheney a ridicat una dintre ele. Hadley și Abrams au luat o alta. Au putut vedea clar o clădire din beton în construcție, cu o serie de țevi

DE

YAAKOV KATZ
@yaakovkatz

mari care erau instalate în interiorul său. Dar nu exista niciun indiciu care să arate că respectiva construcție era un reactor nuclear. Nu avea forma clasică de dom și nici coșurile de fum caracteristice centralelor nucleare.

„Acesta este reactorul nuclear", a spus Dagan grupului. Apoi le-a explicat că era un reactor răcit cu gaz și moderat cu grafit, folosit pentru a produce plutoniu și construit drept o replică aproape identică a reactorului nuclear Yongbyon din Coreea de Nord. Clădirea din beton din exterior era doar o fațadă care ascundea ceea ce se afla de fapt la interior.

Americanii au rămas muți. Cheney, Hadley și Abrams tocmai îl priviseră și ascultaseră pe Dagan explicându-le în detaliu ce reprezintă fotografiile. Într-una dintre ele, doi bărbați pozau în fața structurii din beton. Unul dintre bărbați, de etnie asiatică, purta un trening albastru. Bărbatul lângă care stătea, le-a spus Dagan, era Ibrahim Othman, președintele Comisiei Siriene pentru Energie Atomică.

Dagan le-a arătat apoi gazdelor sale o altă fotografie. Era același bărbat asiatic, deși de data aceasta era îmbrăcat în costum și avea cravată. Din experiența lor referitoare la serviciile de informații, americanii și-au dat seama la ce se uitau. Era o fotografie făcută la o întâlnire recentă din cadrul Discuțiilor celor Șase, negocierile pe care le purtau America și alte țări vestice cu Coreea de Nord în efortul de a-i opri programul nuclear rebel. Bărbatul din fotografie, a spus Dagan, era Chon Chibu, unul dintre oamenii de știință care se ocupa de reactorul nuclear Yongbyon.

Veștile erau zguduitoare. Până în momentul acela, în comunitatea serviciilor de informații americane nu existaseră informații care să vină în sprijinul afimațiilor lui Dagan. Nu avuseseră nici cea mai mică idee. Toată lumea era la curent cu ambițiile nucleare ale Coreei de Nord - țara pustnic își testase prima armă nucleară cu doar câteva luni mai devreme, în octombrie 2006 -, dar nu exista niciun fel de indiciu că Phenianul își prolifera tehnologia și ajuta Siria să construiască o armă nucleară. Nu era doar șocant. Era un coșmar strategic de proporții mondiale.

Israelul, le-a spus Dagan, găsise deja centrala. Era îngropată adânc în deșert, în nord-estul Siriei, într-o regiune cunoscută sub denumirea de Deir Ezzor, de-a lungul Eufratului. Sirienii, a explicat el, s-au folosit de fluviu pentru a-și ascunde activitățile rebele de natură nucleară. Construiseră reactorul într-o vale, ca să nu poată fi zărit din mașinile în trecere sau de excursioniști. Structura exterioară, sub formă de pătrat, era proiectată să semene cu o fortăreață din vremea turcilor, asemeni nenumăratelor celorlalte vechi avanposturi împrăștiate prin deșert.

Cheney, care încercase de ani buni să determine serviciile americane de informații să investigheze o posibilă legătură între Coreea de Nord și Siria, tăcea. Avertizase deja, în 2001, despre posibilitatea ca grupările militante sau statele rebele să reproducă și să vândă tehnologie nucleară pe piața neagră și că Coreea de Nord s-ar afla în fruntea listei de țări comerciante.

Cu câteva luni înainte de întâlnirea cu Dagan la Casa Albă, serviciile americane de informații constataseră că Chon întreprinde un număr neobișnuit de mare de vizite la Damasc, în Siria. Director al reactorului Yongbyon, Chon era pe lista persoanelor supravegheate de comunitatea americană a serviciilor de informații. În cadrul ședințelor sale periodice cu serviciile de informații, Cheney întreba constant ce căuta Chon acolo și dacă nu cumva acest lucru însemna că Siria și Coreea de Nord cooperează în cadrul unei activități nucleare.

Iar răspunsul pe care l-a tot primit a fost că nu. Serviciile americane de informații au spus că, deși se știe că cele două țări colaborează în privința tehnologiei pentru rachete, nu exista niciun indiciu care să confirme posibilitatea cooperării nucleare.

Însă apoi a apărut Dagan și a dovedit faptul că intuiția lui Cheney fusese corectă. Coreea de Nord nu se limita la a-și împărtăși cunoștințele nucleare Siriei. Construia acolo un reactor nuclear.

Coreea de Nord nu făcea doar să-și împărtășească cunoștințele nucleare Siriei. Construia acolo un reactor nuclear

Adunarea de dovezi suplimentare

Sub acoperirea întunericului, două elicoptere Sikorsky CH-53 Sea Stallion zburau la joasă înălțime pentru a nu fi detectate de radar. Înăuntru, comandourile erau deghizate în soldați sirieni și erau înarmate cu AK-47 în loc de tradiționalele M16 – și își făceau ultima verificare a echipamentelor. Elicopterele Sikorsky transportau, pentru a fi folosite de trupele ajunse la sol, jeep-uri militare vechi camuflate, model sirian.

Era august 2007, iar Amos Yadlin, comandantul serviciilor militare de informații israeliene (Aman), pusese la cale un plan de a trimite comandouri de elită din cadrul Unității de Recunoaștere a Forțelor de Apărare Israeliene (IDF) – mai cunoscută sub denumirea din ebraică Sayeret Matkal – adânc pe teritoriul sirian. Misiunea era complicată: să se apropie cât mai mult cu putință de reactor și să se întoarcă cu fotografii și

FOTO: MANDEL NGAN/AFP/GETTY; AHMAD GHARABLI/AFP/GETTY; SAUL LOEB/AFP/GETTY

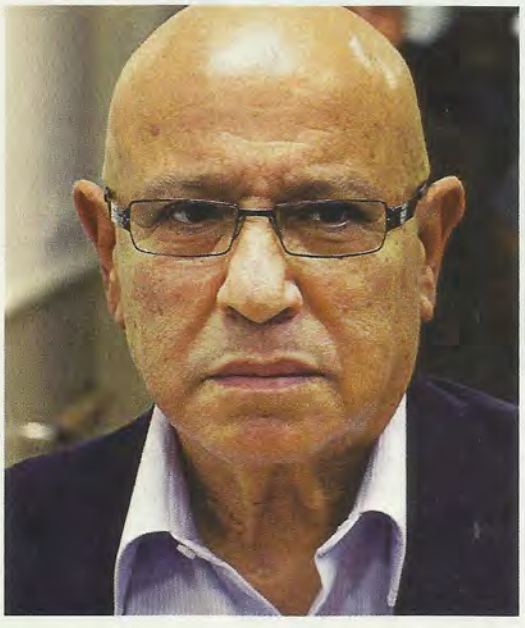

JUCĂTORI DE ECHIPĂ
În sensul acelor de ceas, de sus: fostul premier israelian Ehud Olmert cu Bush W., fostul președinte al SUA. Fostul șef al Mossad, Meir Dagan. Fostul vicepreședinte american Dick Cheney.

mostre de sol. Nimeni nu trebuia să știe că soldații israelieni fuseseră acolo.

În timp ce imaginile suprinse de Mossad erau impresionante, multe dintre ele erau vechi de câțiva ani. Imaginile zilnice din satelit ale zonei nu erau de ajuns pentru a ști exact ce se petrecea acolo. Israelul voia să știe dacă fuseseră instalate barele de control, un indicator important pentru a determina cât de aproape era reactorul de a fi dat în funcțiune.

Mai departe de datele serviciului de informații, raidul era menit a proba dacă IDF-ul poate ajunge în zonă deplasându-se la sol. Înainte să aprobe un atac, Cabinetul trebuia să știe dacă operațiunea terestră reprezintă o opțiune.

Comandourilor de elită ale Israelului, Matkaliștii, li se spusese ce să caute și ce fel de mostre trebuie să aducă înapoi. Când se apropiau suficient de reactor, șeful echipei dădea ordinul și câțiva dintre soldați începeau să umple sticle din plastic cu pământ, sol și plante. Trebuia să sape adânc ca să strângă mostrele potrivite. Expunerea la radiații nu constituia o preocupare. Israelul căuta urme de uraniu care ar fi fost împrăștiate pe parcursul construcției reactorului.

Partea cea mai importantă a misiunii a durat doar câteva minute. Când au terminat de săpat, în spatele lor a venit un alt soldat cu un instrument care semăna cu o măturică, pentru a se asigura că nu au lăsat nicio urmă. Ultimul lucru de care aveau nevoie era ca o patrulă a armatei siriene să descopere, câteva zile mai târziu, gropile făcute. Nu puteau lăsa nimic în urma lor.

Rezultatele de laborator au demonstrat rezultate pozitive. Acum nu mai exista niciun dubiu. Era cu siguranță un reactor nuclear. Iar reactorul era pe punctul să fie pus în funcțiune. Dacă urma un atac, acum era momentul.

„Avem nevoie doar de câteva avioane", a concluzionat Yadlin. În timp ce unii dintre consilierii lui Olmert militau pentru un atac la scară mai largă, acesta a fost de acord cu Yadlin. Era greu să nu fi de acord cu șeful serviciilor de informații, mai ales când acesta fusese unul dintre cei opt piloți care își riscaseră viața și pilotase unul dintre avioanele F-16 folosite pentru a distruge, cu 26 de ani în urmă, reactorul irakian.

MI6-ul este pus la curent

Câteva zile mai târziu, Olmert l-a trimis pe Yadlin într-o misiune diplomatică peste hotare. Bush spusese deja că America nu va ataca reactorul, însă Olmert voia să înștiințeze încă un aliat – Marea Britanie.

Olmert l-a sunat pe premierul Gordon Brown și i-a solicitat să autorizeze o întâlnire între Sir John Scarlett, șeful puternicei agenții de spionaj MI6, și Yadlin. Iar documentele pe care israelienii le-au scos din servietă i-au luat pe britanici complet prin suprindere. Scarlett a clasificat imediat lucrurile drept o „situație intolerabilă".

Era șocat. MI6-ul este recunoscut pentru abilitatea de a se infiltra adânc în țările arabe. Plus că petrecuse ceva timp cu Bashar al-Assad și credea că îl cunoaște destul de bine pe liderul sirian. Însă MI6 nu avea niciun fel de informație despre acest lucru. Nu știa

nimic despre ambițiile nucleare ale lui Assad.

Pentru Scarlett și agenții lui, cele trei mari direcții desprinse din informarea făcută de israelieni erau următoarele: Siria construia ceea ce părea cât de poate de clar a fi un reactor nuclear într-o zonă pustie a țării, foarte puțini oameni știau acest lucru și acțiunea se desfășura în afara structurii normale a guvernului sirian. Implicarea Coreei de Nord era deranjantă, dar britanicii erau deocamdată preocupați de ceea ce însemna acest lucru pentru stabilitatea din Orientul Mijlociu și lumea întreagă.

O „melodie delicată"

„Misiunea voastră este să bombardați un reactor nuclear din Siria", le-a spus Eliezer Shkedi, comandantul Forțelor Aeriene Israeliene (IAF), piloților aflați în camera de ședințe a escadrilei la

CONTROLUL MISIUNII **Shkedi, comandantul Forțelor Aeriene Israeliene, surprins aici în martie 2007, i-a instruit pe piloți despre gravitatea misiunii lor secrete.**

5 septembrie 2007. Aceștia s-au uitat unul la celălalt, nevenindu-le să creadă. „Este o misiune de o importanță majoră pentru siguranța și securitatea poporului evreu și a statului israelian", a spus Shkedi.

„A fost un șoc, dar nu am avut timp să ne gândim prea mult", și-a amintit ani buni mai târziu unul dintre piloți. „A fost clar ceva ce m-a făcut să mă opresc și să îmi spun «Doamne!»".

Operațiunea avea trei obiective: să distrugă reactorul, să se întoarcă în Israel fără a pierde niciun aparat de zbor și să ducă la bun sfârșit misiunea cât mai în liniște cu putință și fără a fi detectați. Numele misiunii spunea totul: „Melodie delicată".

Când și-au luat căștile și s-au îndreptat către avioane pentru o ultimă verificare, Shkedi a stat în pragul ușii și le-a strâns fiecăruia mâna. „Am încredere în voi și cred în voi", le-a spus.

Pentru a intra în spațiul aerian sirian fără a fi detectați, avioanele au zburat extrem de jos – la mai puțin de 61 de metri altitudine -, iar piloții și copiloții au păstrat o tăcere mormântală. Ministrul israelian al Apărării, Ehud Barak, locuia la etajul 31 al unei clădiri de apartamente din Tel Aviv. A fost șocat de faptul că, aproape pe tot parcursul drumului către reactor, avioanele au zburat la o înălțime mai mică decât cea la care se afla apartamentul lui.

După cum s-au așteptat, nu au întâmpinat nicio rezistență. Siria nici nu a văzut avioanele venind. La puțin timp după miezul nopții, avioanele de luptă se aflau deasupra țintei și s-au desprins din formație, urcând la o altitudine mai mare și apoi plonjând către reactor, unul după celălalt.

În decurs de secunde, fiecare avion aruncase câte două bombe deasupra reactorului. Aripile avioanelor reverberau la fiecare explozie. Bombele au lovit acoperișul și pereții exteriori. Totul a fost filmat. Exploziile au fost consecutive și uriașe. Mai întâi, s-a prăbușit acoperișul. Apoi, pereții exteriori. Clădirea suferise daune totale.

Avioanele s-au învârtit pe deasupra țintei mai puțin de două minute. Fiecare avion a făcut verificarea, iar apoi pilotul lider a rupt tăcerea radio. „Arizona", a transmis el către Tel Aviv, cuvântul de cod folosit pentru a desemna o misiune îndeplinită.

Bor-ul (cuvântul din ebraică pentru „groapă", denumirea centrului subteran de comandă al IDF-ului) a izbucnit în aplauze și toți s-au îmbrățișat, dar manifestările erau încă un pic premature. Shkedi nu se putea încă relaxa, piloții trebuia să se întoarcă în siguranță. În ultima ședință înainte de misiune, le spusese piloților că trebuie să facă tot ce le stă în putință

DAVID FURST/AFP/GETTY

Nu era vorba doar ca Israelul să păstreze tăcerea. Operațiunea trebuia să pară că nu a avut loc niciodată

pentru a evita o confruntare directă cu avioanele de luptă siriene. Dacă, de exemplu, un MiG sirian ar încerca să atace F-15-urile IAF-ului și ar fi doborât, Assad s-ar putea simți obligat să riposteze. Nu ar mai putea să intre în „zona de negare". Nu era vorba doar ca Israelul să păstreze tăcerea. Întreaga operațiune trebuia să pară că nu a avut niciodată loc.

Piloții au turat la maxim motoarele și s-au îndreptat către nord. La ora 2 dimineața, la mai puțin de patru ore de la debutul misiunii, toate avioanele se întorseseră la bazele lor.

Zona de negare?

În Bor, atmosfera era tensionată. Însă Yadlin avea încredere că oamenii lui, cei care inventaseră conceptul de „zonă de negare", aveau dreptate. Assad nu va reacționa, exact cum făcuse și după alte incursiuni aeriene israeliene pe parcursul timpului. Dacă se hotăra să declare război, va trebui să îi explice poporului său de ce. De ce, ca răspuns la un bombardament misterios la primele ore ale zile de 6 septembrie, decisese să își târască țara într-un război generalizat cu Israelul, cel mai important conflict de la Războiul Yom Kippur din 1973?

Cu o economie care se prăbușea, sirienii s-ar fi întrebat de ce este țara lor târâtă într-un război pe care era aproape sigur că îl va pierde. Ce beneficii ar putea aduce acest lucru? Când sirienii ar fi aflat, ulterior, că Assad construia în secret un reactor nuclear – care costa sute de milioane de dolari, dacă nu chiar miliarde -, s-ar fi putut întoarce împotriva lui. De ce risipea banii țării pe reactoare nucleare într-un moment în care poporul lui nu avea ce să mănânce?

Pe de altă parte, analiștii de la Aman știau că nimic nu se compară cu un război când vine vorba de a uni un popor fragmentat și nemulțumit. Dacă Assad decidea să răspundă, se confrunta cu riscul înfrângerii, dar ar fi avut o explicație extrem de convingătoare pentru poporul său. „Am încercat să construiesc ceva ce ar fi transformat Siria într-una dintre superputerile lumii", ar fi putut el spune. Sioniștii au distrus acest lucru, așa că le-am declarat război.

Dar mai exista și aspectul potrivit căruia, în afară de câțiva oficiali din cercul intim ai lui Assad, aproape nimeni din Guvernul sirian nu știa de existența reactorului. Ca atare, Comandamentul de Nord al IDF-ului era în expectativă. Dacă izbucnea războiul, infanteria și brigadele de blindate detașate de-a lungul granței trebuia să rămână pe poziții până soseau întăririle. Piloții care luaseră parte la misiunea de bombardare a reactorului fuseseră înștiințați, înainte de decolare, să fie pregătiți să aterizeze, realimenteze, reînarmeze și apoi să decoleze din nou. Nimeni nu știa ce va face Assad.

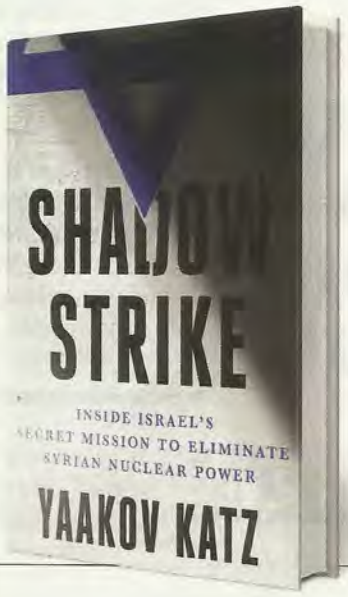

IDF-ul se pregătise pentru o gamă variată de scenarii. În zilele de dinainte de bombardament, Olmert a luat în considerare trimiterea, după atac, a unui mesaj secret către Assad. Scopul ar fi fost să înștiințeze Siria că Israelul, deși a distrus reactorul, nu plănuia nicio altă operațiune suplimentară. „Dacă nu reacționezi, nici noi nu vom reacționa", ar fi spus mesajul.

În final, Olmert a hotărât să nu îl contacteze pe Assad. Nu era nevoie, a fost el de părere, să îl ajute pe președintele sirian să înțeleagă ceea ce tocmai se întâmplase. În decurs de câteva ore, Yadlin a avut confirmarea că „zona de negare" preconizată de Aman funcționase. Activitatea siriană se desfășura ca de obicei. Nu erau mobilizate trupe, nu existau bruiaje ale aparaturii aeriene, iar rachetele Scud siriene nu erau încărcate în lansatoare. Se pare că cineva îl trezise pe președintele sirian în mijlocul nopții să îi spună că bunul său cel mai de preț fusese distrus, dar acesta se culcase la loc. Nu avea să izbucnească niciun război în acea dimineață.

După ce a fost pus la curent de adjunctul său, Olmert i-a cerut echipei sale să îi facă imediat legătura cu Bush, care se afla în Australia pentru a participa la lucrările Forumului de Cooperare Economică Asia-Pacific.

„OK", a spus Bush. „Vreau doar să știi că, dacă ar fi existat un răspuns, ai fi putut conta pe întreaga Americă să te sprijine".

Câteva zile mai târziu, Bush a sunat din nou. Se întorsese în Biroul Oval și de data aceasta era extaziat.

„Ehud, amice!", a urlat în telefon. În Australia trebuia să pară rezervat, a spus, dar ceea ce făcuse Israelul era mișcarea corectă – eliminase cu succes o amenințare pe care el o vedea drept existențială.

*Fragment din Shadow Strike/Atac din umbră de **Yaakov Katz**. Copyright © 2019 al autorului și retipărit cu permisiunea editurii St. Martin's Press.*

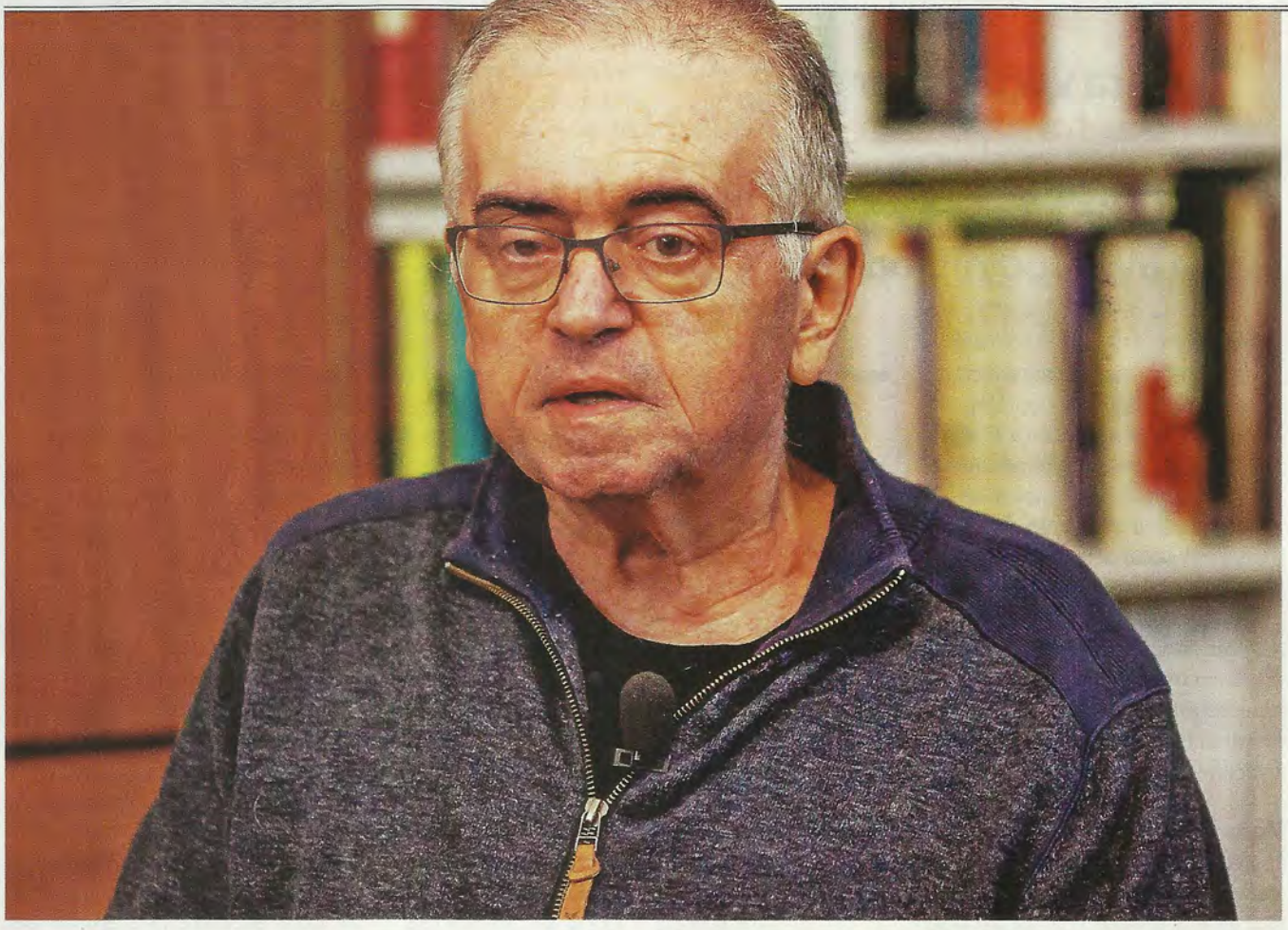

Dan C. Mihăilescu: „Tocmai eu, care am propovăduit stoicismul, să aleg numai răul?"

DAN C. MIHĂILESCU, CRITIC ŞI ISTORIC LITERAR, A VORBIT, ÎNTR-UN interviu oferit pentru *Newsweek România*, despre boala teribilă, dar şi revelatoare prin care trece de doi ani, despre legătura sa cu Divinitatea, despre ce a fost nevoit să omoare înlăuntrul lui pentru a ajunge la bine, despre viaţa intelectualilor în comunism, dar şi despre cum mai putem găsi, în aceşti ani tulburi, valorile care ne definesc.

Newsweek România: **„Podul cu vechituri", cea mai recenetă carte a dumneavoastră, este o călătorie fascinantă alături de Alexandru Paleologu, Ioana Pârvulescu, ajungem şi la Regina Maria. Cum aţi făcut selecţia amintirilor din acest pod cu vechituri?**

Dan C. Mihăilescu: Arheofil am fost de când mă ştiu. Întotdeauna m-am simţit mult mai bine alături de cei cu 30-40 de ani mai mari decât mine. Sunt fermecat de pivniţe, de poduri, de anticariate, de talcioc. Îmi plac hainele vechi, mesele vechi, vinul vechi şi, de doi ani de când sunt imobilizat fizic, am o exuberanţă intelectuală şi o căutare de frumuseţe şi de autentic pe care nu le-am avut altădată. Pe măsură ce am înaintat în vârstă, am început să caut frumuseţea în tot ce n-am fost învăţat până la 60 de ani. În gastronomie, în etică, în estetică, în vestimentaţie, în decoraţiuni interioa-

DE

RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro

LEGENDE PE ROȚI
Skoda Superb, de la limuzină V8
la iV hibrid plug-in în 85 de ani » P.54

re. Am fost la Balcic, la Bran și am început să văd cu totul altfel mobilierul, ceramica, lumina, covoarele de acolo. Acum, față de anii de dinainte, văd altfel piatra de râu de la țară, simplitatea varului alb cu o icoană în centru. Trăiesc toate lecturile despre bucuria suferinței și am aflat abia acum, vorba lui Aristotel, că fericirea nu stă în prezența plăcerii, ci în absența durerii. Acum, trăiesc exact ce mi-au spus psihologii, de-a lungul anilor: să schimb locul, preocupările, să mă reinventez. Așa am ajuns să mă uit la lucrările lui Aman, Grigorescu, Andreescu până la Horea Paștina, Paul Gherasim, Horia Bernea și Mihai Sârbulescu exact așa cum spun ei: când punem șevaletul sau deschidem fereastra, să vedem afară grădina raiului. Ușor, ușor, o iau razna și îmi pare bine. Boala m-a pregătit și pentru moarte, încât, în măsura în care mă bucur în fiecare zi că sunt viu, mă alin și cu somnul etern.

Spuneați recent așa: „Până nu mori foarte bine înlăuntrul tău, până nu te lași bătucit de diavol, nu poți spera că va fi mai bine altădată". Ați reușit să muriți foarte bine înlăuntrul dvs.? Și ce ați descoperit?
În acești ultimi doi ani, atât de mult m-am victimizat, mi-am blestemat ADN-ul, dezmățul gastronomic de o viață întreagă și am ajuns la înțelepciunea veche, aceea că tot ce e bun e rău și tot ce îți face rău îți face bine. Așa am descoperit și că Paleologu și Noica aveau dreptate când spuneau că închisoarea este o experiență îmbogățitoare. Și boala e la fel. În ziua în care ajungi să te întinzi în pat având senzația că este leagănul de nou-născut și, în același timp, poți fi în coșciug, asta îți face o alveolă în care redevii cel care erai în spațiul planetar.

Cum ați privit boala, la început?
Cu amuzament și cu o nădejde aparte. M-am supus la schimbări mari. Psihologii mi-au spus că, dacă vreau să mă vindec, atunci să-mi amintesc de marile reușite în viață. Adică, am reușit eu, bâlbâit și urât fiind, să ajung în fiecare zi, timp de 15 ani, pe micul ecran, am reușit ca, după 25 de ani de Carpați fără filtru, să mă las, de 20 de ani, de țigări, și nu pot acum să mă ridic și să merg? Nu se poate să mă las legat ca Prometeu și să-i las pe doctori să mă scociorască exact ca vulturii necrofagi. Trebuie să lupt! Iar când mi-au spus preoții că deznădejdea este păcatul cel mai mare, asta m-a lovit. Pe de o parte, m-am dus la Muntele Athos, fără să fiu credincios, creștin și ortodox desăvârșit. Pe de altă parte, cochetez cu ideea de moarte și ajung la sloganuri de genul: „Hemiplegia ocrotește bucuria!". Undeva e ceva fals. Am un dualism pe care trebuie să-l evit. Trebuie să știi să mângâi îngerul din tine și să boxezi cu diavolul, aflat tot în tine.

Ce era de ucis în dumneavoastră?
Nemăsura și vanitatea.

Ați amintit de experiența la Muntele Athos. Povestiți-ne ce ați trăit acolo.
Umilire. Am avut atunci, în 2014, o lecție de smerenie înfiorătoare. Toată lumea, inclusiv băieții mei, era la slujbă noaptea la 2 și la 4, iar eu căutam să-mi cumpăr biscuiți, crenvurști. M-a umilit îngrozitor o scenă în care două sute de bărbați din jurul meu - americani, greci, bulgari, japonezi - au îngenunchiat dintr-o dată, iar eu am rămas în picioare. Asta m-a făcut să mă urăsc. Șmecher fiind, mi-am spus: „Doamne, dacă îngenunchez sufletește, nu ajunge?". Evident, știam că nu ajunge.

Experiența dvs. cu divinitatea când a început?
La 7 ani, când m-am lovit de masa din biserică atât de rău, că n-am intrat acolo până la 18 ani. La 16-17 ani eram stăpânit de poezia lui Baudelaire, Rimbaud și de Sfântul Augustin, având teoria că trebuie să păcătuiesc cât mai mult ca să am o trambulină spre Dumnezeu. I-am spus asta bietului părinte Sofian, de la Antim, și mi-a zis: „Dumneata vrei să fii rău. N-o să fii rău. Nu poți fi rău". Și oricât de mult am vrut să fiu rău, macho, cavaler împieptoșat și să păcătuiesc cât mai mult, firea sentimentală, feminoidă, temperamentul lacrimogen m-au dus întotdeauna înspre emoție. N-am putut fi critic literar autoritar, să împart dreptate, să fac ierarhii, n-am putut să-mi doresc putere, posturi, am vrut mereu să fiu un slujitor al autorilor, să înrămez un tablou, nu să-l fac eu. Am vrut mereu să ajung la Dumnezeu, la credincioșie. De pildă, la Mănăstirea Dragomirna, un cioban de 20 de ani mi-a dat în mână un miel și am simțit cum mă prăbușesc în ochii lui. Adică, am avut străfulgerări mai mult de ordin mistic decât de ordin creștin-ortodox. De aia mă uit cu invidie, dar și cu admirație la prietenii mei, Maria și Costion Nicolescu, sau la fiica mea, care merg săptămânal la liturghie. Mi-aș dori să vedem lumea prin icoană. Virgil Nemoianu a spus că, într-o lume secularizată, dacă reușim să punem esteticul, frumusețea în locul icoanei, atunci, este exact cum s-a spus, anume că frumusețea va mântui lumea.

Vorbeați despre acea latură negativă a dvs. de care, la un moment dat, pare că ați fost fascinat. De unde această parte întunecată?
Mi-ați adus aminte de ce chin înfiorător am avut cu trei doamne psiholog care m-au supus la un striptease sufletesc și moral năucitor. Am ajuns la ura de părinți, am ajuns să-mi probozesc bunicii, care mi-au fost modele în viață, am ajuns să mă suspectez de duplicitate, de fariseism. Cum adică, tocmai eu, care am propăvăduit, la zeci de licee, stoicismul, bunaresemnare, să aleg numai și numai răul

FOTO: INQUAM PHOTOS - OVIDIU MICSIK

din viață? Nu e bine! Am vrut să mor mult înlăuntrul meu, am vrut să mă automartirizez și am ajuns să mă victimizez și să-mi plâng de milă din zori și până-n noapte. Dar observând că tot răul mi s-a alchimizat în efervescență intelectuală, am ajuns să dansez pe rug. E patetic ce spun... Mie durerea îmi face bine, dar mi-e teamă că dau într-un fel de masochism, care și ăla e la fel de patetic ca și eroismul.

A mai rămas ceva de ucis în dvs.?
Diavoli încă mai sunt. Deznădejdea, disperarea, faptul că văd numai rău în viitor și că m-am întors la trecut cu exasperare. Am ajuns un paseist așa cum sunt narcomanii dependenți de drog. Mă uit în fiecare zi la un lucru vechi, la o carte veche, la un tablou vechi, ascult muzică veche, totul vechi, vechi, vechi, iar asta îmi pare că e tot o formă de depresie.

La 4-5 ani știați deja să citiți. Povestiți-ne despre bunicul dinspre mamă, care v-a deschis acest drum al lecturii.
Bunicul era zeul meu. Un hedonist absolut. Era vânător, pescar, forjor, ajunsese la un litru de tescovină pe zi, la cinci litri de vin la o masă, vreo șapte-opt copii din flori, răspândiți prin locurile unde pescuia, era jumate machedon, jumate grec, undeva și cu infiltrații bulgărești. Era om de Sud, meridional, bon viveur, țăran, orășean, nu avea niciun fel de educație, dar avea o erudiție senzorială, îi plăcea să se bucure de arome, de miresme, de răsărituri de soare, era un panteist, așa cum am rămas și eu, mă simt în biserică precum în pădure, în pădure ca la altar. Totul era invers la el.

„Omul care aduce cartea" a fost o emisiune TV pe care ați avut-o mai bine de 15 ani. Într-o eră a divertismentului și a senzaționalului, cum ați reușit să atrageți, atâta timp, publicul cu o emisiune de cultură?
Cred că printr-un fel de autospeculare a răului. M-am întărit să-mi fac din handicapul bâlbâielii un atu. Mi s-a și zis să fac asta. Adrian Sârbu (patronul Pro TV, în perioada în care Dan C. Mihăilescu prezenta emisiunea „Omul care aduce cartea" - n.r.) mi-a spus să mă bâlbâi cât vreau. Cititorii sunt destul de țicniți, iar cei care se uită la un bâlbâit care face ca toți dracii pe ecran nu sunt nici ei zdraveni. Ca atare, a trebuit să mă dau un pic în spectacol. Prietenii mei academici mi-au spus că m-am prostituat pe ecran. Nu știu dacă aș fi făcut chiar striptease ca să conving pe cineva că lectura e un lucru bun, dar am făcut acea emisiune cu multă patimă.

În ceea ce privește cărțile alese, ați avut o strategie? Ce își dorea publicul?
Publicul voia divertisment cât mai mult, romane cât mai multe. Eleve de liceu m-au întrebat, în stația de metrou: „De ce nu dați romane fantasy? N-ați dat Potter, Tolkien. N-ați dat C. S. Lewis". „Mamă dragă", le-am zis, „eu încă mă iluzionez că televiziunea poate să facă nu numai informație, ci și educație. Am pus pe locul întâi istoria, religia, dicționarele, arta, memorialistica".

Ne-ați prezentat și romane.
Sărcul Stelian Țurlea îmi mai spunea: „Bagă un roman! Bagă un roman!". Am dat și romane care nu-mi plăceau. Am dat tot. Cred că asta i-a făcut pe telespectatori să aprecieze că măcar sunt autentic.

Ce a însemnat experiența TV pentru dvs.?
A fost prima dată când cineva m-a provocat să-mi valorific handicapul. Nu credeam că se poate acest lucru. Datul în spectacol, ca și boala asta de acum, a însemnat o recalibrare a eului. Te uiți în oglindă și nu-ți vine să accepți că te duci la televiziune ca să te dai în spectacol. Iar când Alexandu Dabija mi-a spus să vin și să recit Eminescu la televiziune, m-a zăpăcit. M-am dus și mi-a plăcut foarte mult. Mi-am dat seama că ceva înăuntrul meu, de mic, a încercat să iasă afară, pentru că prea mult îmi plăcea, bâlbâit fiind, la șapte-opt ani, să le spun basme colegilor și prea mult îmi plăcea, în facultate, la ședințele de partid, să mă dau rebel și insurgent, încât să ajung la 20 de licee conferențiar. Adică era ceva exhibiționist înăuntrul meu și această dualitate demonic-angelică a mers până astăzi, când mă uit în trecut, iluzionându-mă că sunt arheofil și, de fapt, eu pândind ce carte am să fac în 2020.

Adică, am reușit eu, bâlbâit și urât fiind, să ajung în fiecare zi, timp de 15 ani, pe micul ecran, și nu pot acum să mă ridic și să merg?

Avem în jurul nostru, la dvs. acasă, probabil 8.000-10.000 de cărți. Cum făceați, în comunism, rost de cărți și cum vă alimentați, în acele vremuri, această bucurie a culturii?
Dezbinarea extraordinară de astăzi face ca România să fie într-un război civil mascat, din ianuarie 1990 până acum. Tinerii îi urăsc pe bătrâni, bătrânii îi disprețuiesc pe tineri, doctorii au necaz pe pacienți, pacienții urăsc doctorii. Toată lumea trăiește din ură. Cum spunea Gabriel Liiceanu, ura a ajuns astăzi etalonul valorii. Au simțit asta și Horia-Roman Patapievici, și Mircea Mihăieș, și Mircea Cărtărescu. Spre deosebire de ura de astăzi, atunci, în comunism, era o solidaritate intelectuală admirabilă. Oamenii de cultură se întâlneau la un pictor acasă ca să vadă o casetă cu un film, trăiam actul cultural cu exasperarea pe care a băgat-o Marin Sorescu în „Matca", unde maica, Leopoldina Bălănuță, își ridică din inundație fătul și strigă la el: „Respiră, mă! Respiră, mă!". Așa respiram noi în depozitul Editurii Cartea Românească, unde magazioneri erau Mircea Nedelciu și Florin Iaru. Așa cum aveam un fel de trafic și de troc în care făceam rost de ouă, carne, unt, cafea,

FOTO: INQUAM PHOTOS - GEORGE CĂLIN

ţigări, la fel făceam rost şi de James Joyce, de Shogun, de cărţile lui Marin Preda, tot din exasperare. Cine e nostalgic după anii ăia ori putea să fure ceva de la stat, ori era un animal pe cale de dispariţie, cum eram noi, oamenii de cultură. Cărţile le deschideam exact ca în bancul cu românul care sparge un cauciuc de Land Rover, în faţa ambasadei americane. Când e luat de poliţişti de mâini, inspiră aerul din cauciuc şi spune: „Doamne, ce aer au ăştia, domnule!". Aşa eram noi când deschideam o carte franţuzească, mirosea a Montmartre, chiar dacă nu ajunsesem acolo.

Aminteaţi despre acea ură care parcă ne hrăneşte, la nivel de popor. Pare că cineva ne-o picură cu bună ştiinţă.

Răul mioritic şi manolic e vechi. Am avut, pe de o parte, nişte tare istorice şi ancestrale: indolenţa, lenea, improvizaţia, sufletul de slugă erau vechi, de la boieri, de la invadatori. Mircea Vulcănescu inventaria ispitele dinăuntrul nostru, cu tot ce ne-au lăsat barbarii, romanii, turcii, tătarii, cumanii, nemţii, ţiganii. Corupţia e veche, balcanismul, bizantinismul, duplicitatea, acomodarea formidabil de rapidă cu răul. Toate tarele din istorie şi din ADN-ul nostru au fost exacerbate la noi în dictaturi, că au fost carliste, legionare, antonesciene, ceauşiste. Dictatura, dar mai ales comunismul storc tot ce e mai rău în om. Nouă ne mai trebuie să suferim foarte mult. Trebuie să ne smerim şi să ne valorizăm negativul, cum spunea Noica, iar Cioran spunea că nu ne dăm seama cine şi cum suntem decât în eşec. Fără să avem şcoala eşecului, nu putem să facem productiv răul.

Cum vedeţi spaţiul media actual? Aţi făcut parte atâţia ani din el.

Infern. Sunt nişte fose septice de internet, cum am mai spus o dată şi am supărat foarte mulţi puştani, care nu-şi dau seama ce înseamnă să te transformi în vidanjorul ecranelor.

Cum ar putea tinerii să-şi dea seama singuri? Să ne gândim că emisiuni cum aţi avut dvs. nu mai există, televiziunea publică abia mai alocă spaţiu culturii, Educaţia are parte de miniştri incompetenţi.

Familia e precară, şcoala e precară, biserica e precară, armata nu mai e nimic din ce era corpul ofiţeresc de altă dată, diplomaţia nu mai e, parlamentul nu mai e. Deci, post-modernitatea a torpilat toate valorile care făceau rânduiala de altădată.

Şi ce şanse mai avem?

Şansa e ca nepoţii să redescopere această academie care erau bunicii, iar bunicii să redescopere faptul că ei sunt cei care transmit duhul vechi al valorilor. Nu vreau să fiu pesimist, cum era Andrei Pleşu într-un articol, când a spus că totul este extrem de simplu. Anume că, în România, trebuie să schimbăm clasa politică, iar ca să o schimbăm trebuie să schimbăm electoratul. Ca să schimbi electoratul, trebuie să schimbi tot sistemul de învăţământ. Îmi e teamă că, pe parcursul vieţii mele, nu voi vedea asta, iar sfatul meu a fost mereu să mergem în trecut, intelectualii să redevină elita de la ţară, să ne redimensionăm noi şi toţi bogaţii, toţi eruditii de astăzi, care au case la ţară, indiferent că sunt la Dămăroaia, la Brăneşti, la Râmeţ. Intelectualii să emane civilizaţia veche şi cultura veche, cum face Ştefan Câlţia la el la ţară. Toată lumea care are o ancoră la ţară să ducă acolo cultura urbană nu la nivel de chipsuri şi de Cola, ci de civilizaţie. Să intre cei mici când vor la muzeu, la Biserica Stavropoleos, unde să vadă ce înseamnă bunul gust al ortodoxiei de altădată. Tinerii să meargă în natură, în păduri, la munte, unde fiecare dă bună-ziua fiecărui om întâlnit şi unde îţi faci educaţia mirosului, a auzului, a văzului. Dacă ajungi la erudiţia senzorială, poţi uita că suntem analfabeţi existenţial, cum suntem cei mai mulţi dintre noi.

Intelectualii au fost ţinta celor mai abjecte atacuri publice, după Revoluţie. Oare de asta să nu fie atât de prezenţi în rândul nostru, pe cât ne-am dori?

Primul nostru pas în libertate a fost cel cu „Moarte intelectualilor", „Noi muncim, nu gândim", „IMGB face ordine!". De acolo pleacă răul, care a dus până la felul în care, în 2012, a fost înlăturată conducerea Institutului Cultural Român. Ura faţă de inteligenţă pleacă de la vârful statului, sistematic, şi s-a injectat în toate segmentele sociale.

Pare să avem, în tot acest rău, o rază de speranţă. Ultimele alegeri ne-au arătat că poporul este capabil să schimbe lucrurile.

Este exact lecţia suferinţei mele prin boală. Hemiplegia, hemipareza m-au făcut nu

atât să văd frumusețea vieții pe care o știam, de altfel, dar să apreciez darul pe care ți-l dă boala, umilința, înjosirile. Cum era înainte închisoarea pentru generația '27, așa a ajuns astăzi spitalizarea pentru noi. De fiecare dată când eram trezit cu lumina în ochi, la miezul nopții, să mi se recolteze sânge sau când traversam prin tuburi de RMN, întotdeauna când făceam naveta între Cardiologie, Neurologie și Kinetoterapie, am ajuns la un fel de jubilație de tip masochism. Cu cât era sadismul medical mai sălbatic, cu atât era bucuria mea mai mare. Astăzi am ajuns și noi să depindem de un politician, de o cauză care ne stimulează adrenalina, iar supraviețuirea în România a ajuns ca în anii ultimi ai lui Ceaușescu, un fel de sport extrem. De aceea răul ne face bine, ne arde, ne cauterizează.

„Trebuie să te ridici din mocirlă!" Asta vă spunea mama dvs. Cum percepeați, în copilărie, mocirla?
Culmea era că, în copilărie, luam farmecul de la mahala, pe care l-am și teoretizat, l-am spălat estetic într-o carte colectivă despre casele vieților noastre. După textul ăla care valorifica mahalaua cu urâciunile ei, un fel de estetică a urâtului, Mircea Cărtărescu mi-a spus: „Dănuțule, l-ai depășit un pic pe Barbu". Cu vârsta, însă, am ajuns să văd urâciunea din mahala...

Ce era frumos în mahala?
Solidarizarea, faptul că fiecare urâțenie era trăită plenar, estetic, faptul că vedeai femei încântate că-și încasează bătaia în fiecare zi, că tații trăiau cu fiicele și fiii cu mamele, țigănimea, cântecul, focurile la care se prăjeau cărnurile, universul auditiv care era plin de strigătele pe care le aud și astăzi: „Fiare vechi luăm! Sticli goali, murdari cumpar!".

Una dintre obsesiile dvs. era obezitatea. Alta, bâlbâiala.
Acneea. Sărăcia.

Faptul că nu aveați tată. Ați depășit aceste obsesii?
Sunt tentat să sper și să spun că da, dar mi-e teamă că tot nu. Văzând cât sufăr în fiecare zi de neputința asta fizică, mă gândesc că mai e mult. Mai trebuie să mor mult înăuntrul meu. Trebuie să mai învăț smerenia, îngenuncherea, adică tot ceea ce propăvăduiesc verbal de ani și ani de când spun de Pateric. La Pateric stă spus că tot ce e prea mult vine de la draci. Toate astea le-am înghițit, le-am știut, toate le-am învățat, iar acum trebuie ca flacăra lumânării să topească toată această ceară. Poate că o să aflu exact când voi intra în coșciug sau în pământ. A trebuit să vină minunata Ioana Pârvulescu, după ce doctorii mi-au spus că e bine că hemiplegia nu m-a făcut mut și orb, ci „numai" paralizat de mâna și de piciorul stâng, și aproape să țipe la mine: „Bine, dar poți citi!", ca să-mi dau seama de asta și să citesc doi ani după aia în fiecare zi și să fac cele patru cărți pe care le-am început acum. Fără asta, nu ajungeam aici.

Cum a început Dan C. Mihăilescu să iubească femeile?
O, am o vechime mare! De la trei-patru ani.

Prima dragoste?
Prima dragoste a fost Silvia, la grădiniță. O blondă cu ochi albaștri, așa cum n-am suferit toată viața mea. Am avut numai iubiri blonde, ca să mă însor cu o brunetă cu ochi căprui. Dar n-a fost tabără din care, de la 8-9 ani până la 17 ani, să nu mă întorc îndrăgostit, convins că voi rămâne îndrăgostit etern. Pot să spun că m-am iubit pe mine cum arătam înaripat, învolburat de dragoste. Am adorat feminitatea întotdeauna, am fost confesorul multor fete.

Ați reușit să înțelegeți femeia? Este misterul acela etern.
Misterul feminin... Cred că în femei am admirat cel mai mult, dincolo de grație, delicatețe, intuiție și splendoare, partea bărbătească, partea de animus din anima lor. Pentru că, în același timp, la bărbați am admirat mereu nu partea războinică, militaristă, ci delicatețea, rafinamentul, bunătatea, gingășia, deci partea de anima din animus. Undeva e tot o căutare a contrariilor, tot această manie să vedem în conjuncție lucrurile, nu în disjuncție. Îmi place să citez mereu vorba lui Andrei Pleșu că numai diavolul desface, bagă dihonie în toate. Îngerul apropie, împacă.

De soția dvs. cum v-ați îndrăgostit?
Am fost prieteni, în primul rând. Ne-am cunoscut în prima zi de facultate, când am fost duși la așa-zisa muncă patriotică și când am ajutat-o cu o ladă de roșii. Am fost colegi de bancă patru ani și, citind aceleași cărți, mergând la aceleași cursuri, spectacole, în aceleași orașe, fiind ca doi tovarăși în armată, ca doi soldați în tranșeele aceluiași război, înaintea altarului noi eram deja ca doi frați gemeni care s-au forjat împreună. Având aceeași școală, aceleași preferințe, fobii și admirații, era imposibil să nu ieși într-o complementaritate desăvârșită.

Cum definiți iubirea pentru mama dvs.?
O iubi-ură, pentru că era adoratoare și posesivă, în același timp. M-am urât că am ajuns să o ponegresc pe mama la psiholog, pentru că ea nu mi-a vrut decât binele în viață. Dar făcându-mi binele la modul dictatorial-posesiv, m-a cam decentrat. În orice caz, m-a îndepărtat de tot ce înseamnă sportivitate. Din cauza spaimei ei că o să-mi rup mâna, gâtul sau picioarele, n-am ajuns la fotbal, la volei, la canotaj, la judo. Pe toate le-am început, pe

Ura față de inteligență pleacă de la vârful statului, sistematic, și s-a injectat în toate segmentele sociale

toate le-am părăsit. Sigur că astăzi puteam fi alcătuit fizic și sufletește altfel.

Ne spuneați, ca un exercițiu, să privim lumea prin icoana lui Iisus. Cum privim prin această icoană corectitudinea politică?

Dacă ajungi să te uiți la orice om care toarnă lapte, ca fermier, e altceva. Dacă ajungi să vezi orice loc în care calci ca grădina în care Horea Paștina pune un scaun pe care aștepți să vină porumbelul Sfântului Duh, astea îți fac un univers de simțuri beatificate. Când miroși bujorii, crinii, mușețelul, dacă nările tale sunt educate numai pentru aromă de mici, ești pierdut.

Cum credeți că am ajuns la această corectitudine politică?

Este aceeași foame la nivel planetar care apare periodic pe pământ, foamea de altceva. De aceea sunt eu arheofil, iar orice schimbare mă îngrozește și cred, așa cum spunea Heidegger despre tehnică, că tehnologia, modernitatea ne fac, din stăpânii tehnicii, robii ei. Dar o dată la un veac sau la două, apare un demon al anarhiei planetare, care vrea să smintească tot. Apare această furie a egalitarismului și această nefericire care a fost Revoluția franceză, mama Revoluției bolșevice și bunica Revoluției Culturale a lui Mao. Apare această dorință a plăcilor tectonice de a se inversa, iar locul la pian să-l ia cel care, până mai ieri, a păscut vaca stăpânului, a celui care, cu banii de pe lapte, și-a luat pian. Anarhia este cea care vrea să smintească autoritatea, ierarhia, canoanele, ascultarea, bucuria de a spune „nu". Fascinația răului, plăcerea de a aduce pivnița la mansardă, de a defrișa pădurile, de a seca apele, este o nebunie, este un duh rău.

Ultimii doi ani au fost tulburi pentru România, politic și social. Am văzut proteste, am văzut și oameni bătuți pe stradă, ceea ce ne-a amintit de perioada '90. Vedem un regim care vrea să ne îndrepte spre dictatură.

Într-un fel, abia acum am făcut retrospectiv examenul concesiilor și compromisurilor din ceaușism, în care noi ne cauționam toate gesturile de supușenie și mai ales resemnarea. Abulia generală la care am ajuns ne-am cauționat-o, ne-am explicat-o prin moștenirea istorică, dar n-am stat să observăm sub lupă cât rău a rămas în noi. Din 1990, mulți spunem că nomenclatura nouă a moștenit de la Ceaușescu setea de dictatură, cultivarea analfabetismului, fascinația acestei contraselecții blestemate, care ne face ca, în loc de omul potrivit la locul potrivit, să punem mereu omul nepotrivit în locurile care au nevoie de performanță, de profesionalism. Am observat că știa toți care au venit la putere vor fiecare să devină, dintr-un Ceușescu mic, un Ceaușescu în mărime naturală. Un naționalist, xenofob, eurofob, contracompetițional, adică contra a tot ceea ce a făcut Europa cu valorile pe care le tot repetăm și care au ajuns azi noul limbaj de lemn. Peste astea toate a apărut instrumentalizarea extremismului, înglobarea stângii în dreapta și invers, extremismul anarhizant și egalitarist plecat din universitățile americane. Toate astea plus radicalismul islamic plus ura pe care au căpătat-o musulmanii absorbiți în iudeocreștinismul european și în universitățile angloamericane au dus la radicalizări și extremism de ambele părți. Încât șarpele Ouroboros, care și-a înghițit coada, a ajuns la acel vechi abisum care smintește tot, care malformează tot, care alterează tot. Îmi amintesc cât am discutat, prin '90-'92, despre discrepanța care era între cei 20 de ani ai lui Brucan și cei 40 de ani de care vorbea Matei Călinescu, precum în exodul biblic. Că e nevoie să treacă 40 de ani, până moare ultimul om cu suflet de slugă, până ce traversăm deșertul, ca să moară și ultimul om educat în anii lui Faraon. Au trecut cei 20 de ani degeaba, răul a devenit mai rău și acum o să așteptăm, în imbecilizarea resemnării noastre de astăzi, să treacă și cei 40 de ani și mă tem că ne va găsi la fel. Apropo

FOTO: INQUAM PHOTOS - GEORGE CĂLIN

de corectitudinea politică, eu zic că ea nu se va vindeca nicicând. Bărbații vor avea, în sfârșit, ciclu menstrual și vor naște, așa cum nu mai vor să nască feministele de astăzi. Nu se va vindeca nici măcar când America va avea conducător o femeie negresă și lezbiană.

Recomandați-ne trei cărți pe care e obligatoriu să le citim.

Biblia. Marcus Aurelius, „Gânduri pentru sine însuși". Patericul egiptean sau altul. N

Cine este Dan C. Mihăilescu

Dan C. Mihăilescu este critic și istoric literar. De-a lungul anilor, a publicat volume despre opera lui Mihai Eminescu, I.L. Caragiale, Lucian Blaga, despre generația '27, a urmat gazetăria peste patru decenii. Din anul 2000, timp de 15 ani, a fost realizatorul emisiunii „Omul care aduce cartea", la Pro TV. Apoi, a avut un proiect online, intitulat „Cartea de la ora 5". Între cărțile sale, amintim: „I.L. Caragiale și caligrafia plăcerii: Despre eul din scrisori", „Ce mi se-ntâmplă. Jurnal pieziș", „Cartea ca destin. Daniel Cristea-Enache în dialog cu Dan C. Mihăilescu", „Castelul, biblioteca, pușcăria", „Ce-mi puteți face, dacă vă iubesc!?", „Eseu confesiv despre Ioan Alexandru".

01 Piața La Merced
— Ciudad de Mexico
Cea mai mare piață din Ciudad de Mexico este totodată una dintre cele mai delicioase și năucitoare. Grămezi întregi de lăcuste și greieri prăjiți stau lângă cele mai bune sortimente de carne, frunze de cactus, ardei iuți și fructe de mango. Piața este atât de mare că există și ghizi profesioniști.

02 Piața Findlay
— Cincinnati
Începând din 1852, vânzătorii din Piața Findlay comercializează produse de fermă, cărnuri (inclusiv o creație locală asemănătoare haggis-ului numită *goetta*) și brânzeturi. Vara, piața se extinde în exterior și devine un amestec festiv în care se organizează spectacole live.

03 Piața St. Lawrence
— Toronto
Deși este deschisă zilnic, Piața St. Lawrence a debutat acum peste 200 de ani ca piață de sâmbătă dedicată fermierilor și aici se vând produse proaspete, bagels-uri în stil Montreal (un produs de patiserie între chiflă și covrig – n.r.) și antichități.

04 Piața Sant Josep de la Boquería
— Barcelona, Spania
Bănuită a data din 1217, La Boquería este un adevărat festin pentru ochi și stomac – mai ales dacă ești un împătimit al jamón ibérico (șuncă spaniolească crud uscată). Veniți pentru spectacol. Rămâneți să luați prânzul.

DE EXPLORAT

Pieţele lumii

Pentru a cunoaște cu adevărat oamenii și cultura unei țări, nu există un loc mai bun de vizitat decât pieţele locale. Timp de secole, atât localnicii, cât și turiștii au putut cumpăra în aceste pieţe clasice alimente de bază, dar și delicatese locale, furnizând instantanee perfecte ale societății. —*Paula Froelich*

05 Jemaa el-Fna
— Marrakech, Maroc
În inima renumitei medine din Marrakesh se află Jemaa el-Fna, unde găsești de toate. Îmblânzitori de șerpi, muzicanți și botaniști își amplasează tarabele lângă vânzătorii de ceai, fructe și condimente, toți la umbra minaretului Moscheii Mouassine.

06 Piața Torvehallerne
Copenhaga, Danemarca
Una dintre cele mai diverse piețe ale Copenhagăi, Torvehallerne are mai mult de 60 de comercianți care vând de toate, de la sushi la tapas și *risengrød* (o budincă tradițională daneză din orez).

07 Bazarul condimentelor (Misir Çarşisi)
Istanbul
În această piață medievală ca o peșteră nu s-au schimbat multe din anii 1600 – aici, oamenii se târguiesc deasupra grămezilor conice de condimente și tot felul de alte produse, inclusiv peste o mie de varietăți de curmale, halva, ceai și brânză.

10 Piața de pește Toyosu
Tokyo
Aflată într-un nou amplasament în Golful Tokyo și fiind cea mai mare piață de pește din lume, oamenii stau aici la coadă începând cu ora 3 dimineață pentru a privi licitațiile de ton, pentru a bea ceai fierbinte și pentru a gusta cel mai proaspăt sushi din lume – preparat cu meticulozitate de profesioniști.

08 Machane Yehuda
Ierusalim
Unul dintre cele mai mari bazaruri din Israel, Machane Yehuda este un labirint hipnotizant de alei și tarabe care vând toate produsele posibile de bază ale Orientului Mijlociu, inclusiv o varietate ispititoare de nuci, falafel, șaorma, halva și multe altele – inclusiv articole de uz casnic. După-amiezele de vineri, înainte de închiderea tarabelor pentru Sabat, sunt o adevărată frenezie.

09 Piața Or Tor Kor
Bangkok
Or Tor Kor este un adevărat iureș de culori și arome – cu numeroase varietăți de legume și fructe proaspete (inclusiv urât mirositorul durian țepos), dar și ardei iuți, pastă și praf curry, pește uscat la soare și tăiței.

01: NICHOLAS GILL/ALAMY; 02: RICHARD CUMMINS/GETTY; 03: ROBERTO MACHADO NOA/GETTY; 04: DAVIDE CAMESASCA/ALAMY; 05: MORTEN FALCH SORTLAND/GETTY; 06: BIBIKOW WALTER/ALAMY; 07: IARITURK/GETTY; 08: KAZUHIRO NOGI/GETTY; 09: CHENG YUZHENG/GETTY; 10: RUSLAN KALN/GETTY

SPORT

Românul care a antrenat Brazilia la rugby

„Stejarii" se află într-un turneu în America de Sud, acolo unde acum 23 de ani ajungea primul antrenor român al juniorilor brazilieni.

ÎN 1995, ROMÂNIA ORGANIZA Campionatul Mondial de Rugby pentru juniori la București, iar Nicolae Șișiu fusese desemnat de Radu Demian, secretarul general al Federației Române de Rugby (FRR) de atunci, să se ocupe de echipa Braziliei.

„M-a sunat domnul Radu Demian și mi-a spus că mă voi ocupa de echipa Braziliei pe timpul Campionatului Mondial organizat la București. L-am întrebat cum să mă ocup și mi-a spus să-mi iau concediu și să stau cu ei la hotel, să-i însoțesc peste tot. Pe vremea aceea, eu lucram la Institutul de Proiectare Căi Ferate din Ministerul Transporturilor, așa că mi-am luat concediu și am stat cu brazilienii timp de două săptămâni. Mergeam cu ei la masă, la teren, la plimbări în oraș, la diverse reuniuni fixate de FIRA, care conducea atunci rugby-ul la nivel de juniori, eram cu ei peste tot. Pregăteam împreună programul, cu antrenorul și cu managerul lor.

În zilele libere, am fost cu ei și la munte, i-am dus la Poiana Brașov, la Pârâul Rece. Pe Litoral au zis că nu vor, pentru că ei sunt sătui de mare", își amintește Nicolae Șișiu, actualul coordonator al competițiilor de copii în cadrul FRR.

Pe atunci, avea 42 de ani, era antrenor, dar și arbitru internațional de rugby.Brazilienii s-au simțit foarte bine în România și pentru că, la toate solicitările lor, Nicolae Șișiu avea un singur răspuns: no problem. Iar, în 1996, România încă era o țară în care multe lucruri erau imprevizibile și dificil de rezolvat, mai ales pentru niște străini.

„Banchetul care a marcat încheierea Campionatului Mondial de Juniori a fost la Palatul Parlamentului, iar a doua zi am fost cu echipa Braziliei la aeroport. Acolo, pe hol, ne-am luat la revedere, iar președintele federației lor mi-a spus: «Pentru că ai avut atât de bine grijă de noi, te invităm să vii în Brazilia». Le-am spus că le mulțumesc frumos, că mi-a făcut plăcere și că m-am simțit bine cu ei pentru că sunt un popor cu care avem multe în comun. Dar eu de invitații din astea mai auzisem.

Asta a fost pe la mijlocul lui aprilie. Prin iunie, am primit o invitație pe numele meu la FRR, în care se solicita să fiu antrenorul echipei lor de juniori", povestește Nicolae Șișiu.

Stejarii se află în turneu în America de Sud, unde au programate două meciuri: cu reprezentativa Chile, pe 8 iunie, la Valparaiso, și pe 15 iunie, împotriva Braziliei, la Sao Paulo

Crăciun în Brazilia

A vorbit apoi cu secretarul general Radu Demian și au fost stabilite detaliile, iar, în decembrie, de Crăciun, ateriza la Sao Paulo în Brazilia, având o viză turistică pentru trei luni, adică până la sfârșitul lui martie.

La aeroport, a fost așteptat de președintele Federației de Rugby din Brazilia, apoi a fost cazat la un hotel dintr-un complex sportiv în Sao Paulo.

A urmat o ședință cu antrenorii și cu conducătorii cluburilor de juniori, i s-au prezentat echipele și locurile de antrenament.

„Am pus la punct o strategie și le-am propus să mergem cu un autocar de-a lungul coastei Braziliei, la Oceanul Atlantic, să facem niște jocuri de rugby-beach în 7 ca să mai găsim tineri cu calități fizice și tehnice care să poată juca în echipa națională de juniori a Braziliei. Și toată luna ianuarie am mers vreo 400 de kilometri, până aproape de granița cu Uruguay. Așa am găsit opt băieți care au făcut parte din lotul național.

Cu rugby-ul, erau la început. Se adunau destul de greu. Am fost într-un oraș la 1.000 km de Sao Paulo ca să conving un jucător să vină la echipa națională. Îmi spusese despre el un alt jucător, dar problema era că nu-l lăsau părinții. Am plecat la el cu mașina și am mers toată noaptea. Părinții spuneau că nu pot să-l lase pentru că aveau o brutărie, iar el cără coșurile cu pâine de la subsol, pentru că părinții nu mai erau în stare. Din asta trăiau. Le-am explicat că dacă va juca la Campionatul Mondial, îl va vedea multă lume, va auzi imnul Braziliei. Abia, abia l-au lăsat. Erau însă foarte deschiși la tot ce este nou", explică oficialul român.

Din februarie, a intrat într-un stagiu de pregătire, în care a avut și câteva meciuri de pregătire împotriva unor echipe locale de seniori.

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

EXPERIENȚĂ

1. Nicolae Șișiu, în timpul unui antrenament, explicând poziționarea la repunerea din margine 2. Alături de lotul de juniori al Braziliei 3. Împreună cu delegația echipei Braziliei, la Campionatul Mondial de Juniori din Chile - 1996 4. Arbitru la un meci din prima ligă a Braziliei. 5. În fața stadionului echipei celebrului Pele, acolo unde Nicolae Șișiu a intrat cu balonul de rugby

REVEDERE
Nicolae Şişiu, împreună cu fostul coleg de echipă Mircea Paraschivescu, cel care l-a arbitrat în meciul Brazilia – Georgia de la Campionatul Mondial de Juniori din Chile - 1996 şi 20 de ani mai târziu

FOTO: TONI VAIO

Întâlnire-surpriză la Campionatul Mondial de juniori din Chile

La sfârşitul lui martie, a urmat deplasarea la Campionatul Mondial de Juniori care se desfăşura în Santiago de Chile.

„Atunci îmi expira şi viza şi a trebuit să merg la ambasadă pentru o prelungire cu trei luni, adică până la sfârşitul lui iulie. La Campionatul Mondial am avut rezultate bune, am şi pierdut, am şi câştigat, dar ei au fost mulţumiţi", spune Nicolae Şişiu.

În Chile, a avut parte şi de o surpriză. Trebuie să ţinem cont că în acea perioadă nu existau telefoane mobile, iar comunicaţiile pe internet erau abia la început.

„Antrenorii erau cazaţi la un hotel foarte frumos, lângă stadionul Monumental, acolo unde se jucase finala Campionatului Mondial de Fotbal din 1962, câştigată de Brazilia, care învinsese cu 3-1 Cehoslovacia. Arbitrii stăteau însă în altă parte.

La meciul cu Georgia, care era la prima participare la un campionat mondial de juniori, îl văd că vine spre mine pe fostul meu coleg de echipă de la Rapid, arbitrul internaţional Mircea Paraschivescu. A fost o bucurie foarte mare pentru amândoi. El ştia că sunt plecat în Brazilia, iar când a primit delegarea cu o seară înainte de meci, la Brazilia – Georgia, şi-a dat seama că o să ne întâlnim. Eu nu aveam de unde să ştiu. După meci, am băut o bere la repriza a treia. Ne aducem mereu aminte cu plăcere de acele vremuri, ori de câte ori ne vedem", spune , cu nostalgie, Nicolae Şişiu.

Arbitru în prima ligă

La întoarcerea din Chile, în Brazilia, antrenorul secund, jucătorii, căpitanul de echipă şi ceilalţi oameni din staff îşi doreau să mai rămână, fiind cu toţii plăcut impresionaţi de român.

„Ştiind de la Bucureşti că sunt şi arbitru internaţional, mi-au propus să rămân şi să arbitrez în campionatul lor de seniori.

Până la sfârşitul campionatului, prin iunie, am arbitrat echipe masculine, dar şi feminine, inclusiv finala campionatului de seniori. Erau la început pe atunci, dar aveau deja echipe de fete, iar asta se vede acum, pentru că braziliencele joacă la un alt nivel", explică Nicolae Şişiu.

Momentele petrecute pe continentul sud-american nu avea să le uite niciodată.

„M-am simţit foarte bine în Brazilia. Când am ajuns acolo, era Crăciunul şi am fost la o biserică ortodoxă rusă. Am prins şi perioada Carnavalului, care este foarte frumoasă, defilau toate şcolile de samba. Dimineaţa, mergeam cu nişte prieteni să vedem antrenamentele de samba. Oamenii trăiesc acolo cu bucurie. M-am înţeles foarte uşor cu ei, sunt multe cuvinte identice, ei erau uimiţi de acest lucru".

Aflat în vizită la stadionul echipei FC Santos, acolo unde jucase marele Pele, Nicolae Şişiu a marcat singurul drop-goal de pe acea arenă, peste bara transversală a porţii la care celebrul jucător de fotbal dăduse golul cu numărul 1.000 din carieră.

„A fost prima dată când un balon oval a pătruns în catedrala lui Pele", rememorează Nicolae Şişiu.

JOACĂ

Micii rugby-ști continuă joaca și în vacanță

Campionatul Municipiului București s-a încheiat, dar competițiile de mini-rugby continuă cu Circuitul Național

CÂTEVA SUTE DE COPII DIN Capitală și județele învecinate au participat la ultima etapă a Campionatului Asociației Municipale de Rugby București, care a avut loc pe terenul echipei RC Grivița, pe „Parcul Copilului", așa cum este cunoscut acest stadion în lumea sportului cu balonul oval. Cu această ocazie au fost premiați cei mai buni jucători și cele mai bune echipe de la categoriile U8, U10, U12 și U14. La fel ca și în anii trecuți, campionatul AMRB a fost gestionat de același om dedicat rugby-ului,Nicolae Șișiu, cel care va contribui și în continuare la organizarea celorlalte competiții din acest an.

Întrecerile de mini-rugby vor continua cu turneul final de la Săcele pentru echipele U14 (29 -30 iunie) și Circuitul Național pentru categoriile U8, U10 și U12 care se va disputa la Constanța (21 – 23 iunie), Cristian – Brașov (5-7 iulie), Cluj (27-28 iulie), Bârlad (9-11 august) și București (30 august – 1 septembrie).

În acest sezon s-au disputat și multe competiții de rugby-tag. Chiar înainte de finalul sezonului pentru cei mici, pe stadionul Metrorex din Capitală a avut loc proiectul „Un sport nou pentru o generație nouă, ediția 2019" care s-a desfășurat pe două categorii de vârstă. La categoria elevi de liceu au participat: Colegiul Dumitru Dumitrescu-Buftea; Colegiul Vintilă Brătianu -Dragomirești Vale, Colegiul Tehnic Griviţa, C.S.Metrorex, C.S. Parohial Ştefan cel Mare şi Sfânt şi P.C.E. Ilfov. La categoria gimnaziu au fost: Şcoala Generală Nr.1 Dârvari, C.S.S Ilfov, P.C.E. Ilfov, R.C. Griviţa. Competiţia a fost susţinută de Palatul Copiilor şi Elevilor Ilfov.

Jocurile s-au disputat dupa sistemul fiecare cu fiecare, pe durata a două reprize de 7 minute

Rugby-ul tag este fără contact, așadar fără placaje. Fiecare jucător are atașate cu arici două benzi de material colorat pe o centură. Benzile se află la nivelul șoldurilor și sunt denumite tag-uri. În momentul în care purtătorului de balon i-a fost smuls un tag de către adversar, trebuie să paseze imediat sau pierde posesia.

La finalul competiției, câștigători au fost toți cei care au paticipat, copiii primind cupe, medalii și diplome. „Ne dorim să facem cât mai des astfel de competiții pentru copii și adolescenți", a declarat Diana Dicianu, directorul Palatului Copiilor și Elevilor Ilfov.

COPII
Piticii au jucat cu pasiune în ultima etapă organizată pe stadionul Parcul Copilului (stânga). Competițiile de rugby-tag au început să se extindă.

FOTO: MIRCEA HOROBEȚ: NEWSWEEK ROMÂNIA / MIHAI DUȚĂ

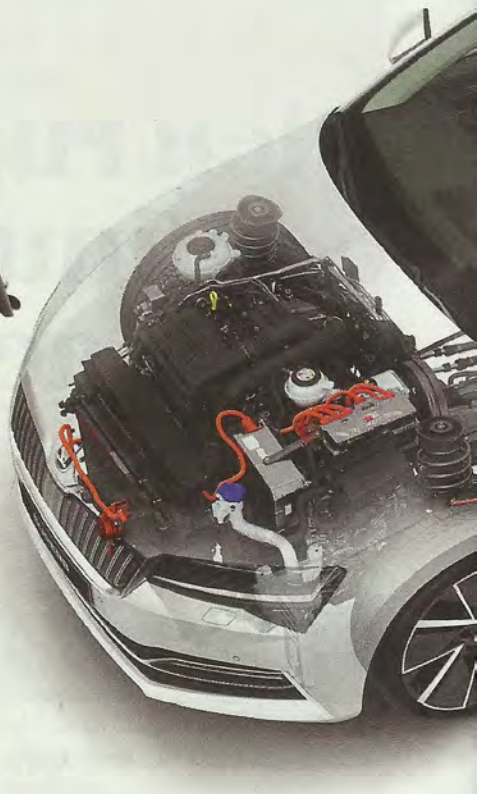

LEGENDE PE ROȚI

Skoda Superb, de la limuzină V8 la iV hibrid plug-in în 85 de ani

Înființată în vremea pionieratului automobilistic, în anul 1895, Skoda Auto este una dintre companiile auto cu cea mai îndelungată istorie din lume.

DE NUMELE SĂU SE LEAGĂ inovații și multe modele de renume care au supraviețuit peste generații, precum Rapid, Octavia sau Superb. Dar electrificarea facelift-ului celei de-a treia generații contemporane a navei sale amiral și dezvoltarea primului model 100% electric, iV, pare, de departe, cel mai important moment de cotitură.

Limuzina Skoda Superb a apărut în 1934 (Type 640), iar, până în 1949, a evoluat de-a lungul a șase generații, pornind, de exemplu, de la un motor cu șase cilindri în linie de 2.492 de centimetri cubi și ajungând la o unitate V8 de 3.990 de centimetri cubi (Superb 4000 – Type 919) și o lungime de 5,7 metri. Modelul a fost propus în mai multe versiuni, cu patru, șase sau șapte locuri, cabriolet cu două uși sau utilitară. Iar Superb-ul Type 956 de la începutul anilor 1940 a fost echipat inclusiv cu tracțiune integrală, versiunea militară de lux Kfz 21 fiind utilizată inclusiv de generalul Heinz Guderian și mareșalul Erwin Rommel.

După căderea „cortinei de fier", la începutul anilor '90, Vokswagen a făcut, probabil, cea mai bună mișcare pe tabla de șah a industriei auto europene, prin preluarea constructorului ceh Skoda. Imediat, modelele Skoda Favorit, Felicia și Skoda Forman au primit o infuzie de tehnologie germană, iar în 1996 a ieșit pe piață „primul Volkswagen low-cost", Skoda Octavia I. Modelul în două versiuni de caroserie, hatchback și break, s-a impus imediat, grație calității germane la un preț accesibil, și a pus bazele dezvoltării spectaculoase a producătorului din Mlada Boleslav.

Prima generație contemporană Skoda Superb a fost lansată în 2001, pe platforma folosită de Audi A4, din 1994, și Volkswagen Passat B5, din 1996, și a impresionat prin confort și spațiul interior. În 2008, a doua generație a trecut pe platforma utilizată de Passat B6/B7 și a pus mai mult accentul pe design și funcționalitate. Iar cel de-al treilea Superb a preluat, în 2015, platforma modulară MQB a grupului

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Volkswagen, ridicând și mai mult ștacheta în materie de confort și arhitectură.

Pasul hibrid plug-in

În 2019, Skoda a deschis un nou capitol în istoria sa de 124 de ani, intrând în era mobilității electrice prin lansarea sub-mărcii Skoda iV. Modelul Skoda Superb iV este primul hibrid plug-in de serie realizat vreodată de constructorul ceh. Combinând un motor pe benzină, 1.4 TSI (156 CP), cu unul electric (115 CP), sistemul generează o putere totală de 218 cai putere și oferă mobilitate prietenoasă cu mediul, fără compromisuri în privința performanțelor. Bateria are o capacitate de 37 Ah și 13 kWh de energie, iar emisiile de CO_2 ale mașinii se situează sub 40 g/km. Autonomia pur electrică este de până la 55 de kilometri, conform standardelor WLTP.

Bateria litiu-ion de înaltă tensiune instalată în podea poate fi încărcată foarte simplu acasă, peste noapte, de exemplu, folosind o priză standard sau un wallbox, caz în care aceasta durează 3 ore și 30 de minute, la o putere de 3,6 kW. Intrarea pentru cablul de încărcare se află sub o clapetă integrată în grila radiatorului. Evident, ca orice hibrid, Superb iV își reîncarcă bateria și în mers, folosind motorul pe benzină pe post de generator și funcția de recuperare a energiei de frânare.

Motorul electric permite condusul pur electric, dar, când e cazul, oferă și asistența benzinarului 1.4 TSI. Funcția de selectare a modului de condus oferă trei setări speciale: modul „Sport", modul „E" și modul „Hybrid". În „Sport", mașina are acces la puterea maximă de 218 CP și la un cuplu de 400 Nm. În combinație cu transmisia automată DSG, care este o dotare standard, șoferul beneficiază astfel de potențialul dinamic maxim, putând adopta un stil sportiv. În „E", Superb-ul iV este pus în mișcare exclusiv de baterie, iar datorită generatorului de sunet E-noise, ceilalți participanți la trafic, precum bicicliștii și pietonii, pot să audă din timp când se apropie mașina. În modul „Hybrid", sistemul electronic reglează automat interacțiunea dintre motorul pe benzină și cel electric, pentru maximum de eficiență.

Detaliile care fac diferența

Din exterior, hibridul poate fi identificat în baza emblemei „iV" din spate. Iar privind mașina din față, se observă bara redesenată, cu model de figure, și așa-numitele „Air Curtains". La interior, însă, Skoda Superb iV se diferențiază de modelele cu motoare clasice prin mai multe detalii specifice. Hibrid-ul plug-in include în dotarea standard display-ul color Maxi DOT multifuncțional și poate fi echipat

FOTO: SKODA

opțional cu afișajul Virtual Cockpit de 10,25 inch. Sistemul de infotainment oferă submeniuri specifice modelului „iV", precum nivelul curent de încărcare al bateriei sau autonomia pur electrică.

Cu aplicația e-Manager din meniul sistemului de infotainment poate fi setat un profil în funcție de oră. Astfel, sistemul de aer condiționat va porni încă înainte de începutul călătoriei și șoferul se poate asigura că bateria este încărcată când are nevoie de ea. Șoferul poate, de asemenea, să aleagă dacă sistemul de aer condiționat va fi alimentat de la priză sau de la bateria mașinii.

Totodată, pentru Superb iV constructorul ceh a rezervat două sisteme de asistență exclusive. Trailer Assist simplifică manevrarea mașinii cu spatele când aceasta are atașată o remorcă. Display-ul prezintă o schiță a mașinii cu remorcă, văzute de sus. Iar șoferul poate selecta direcția și unghiul în care să se deplaseze remorca cu spatele. În acest sens, el poate utiliza butonul de ajustare a oglinzilor exterioare, la fel ca pe un joystick și apoi trebuie doar să țină sub supraveghere traficul și să acționeze frâna și accelerația. Sistemul preia controlul volanului.

Al doilea sistem exclusiv este Area View. Acesta utilizează patru camere video pentru a oferi șoferului o vedere panoramică de 360 de grade a mașinii. Aceasta este afișată pe ecranul central.

Făcând o clipă abstracție de versiunea hibridă plug-in, una dintre dotările deosebit de atractive ale modelului Superb facelift sunt farurile full-LED Matrix, lansate în premieră pe o Skoda de serie. Acest sistem generează un fascicul de lumină compus din mai multe segmente controlate individual. Astfel poate fi împiedicată deranjarea celorlalți participanți la trafic, chiar dacă luminile de drum sunt în permanență aprinse. Tehnologia inteligentă folosește o cameră video pentru a detecta traficul din sens opus, dar și persoanele și obiectele care reflectă lumina. Este folosită și o unitate de comandă ce aprinde și stinge instantaneu segmentele fascicolului. N

FOTO: SKODA

Sângele tău de rocker poate salva vieţi!
Alătură-te campaniei, descarcă aplicaţia Donorium şi donează.
Detalii pe rockfm.ro/romaniaaresangederocker

Download on the App Store GET IT ON Google Play

INTERVIU

Aniversarea a 42 de ani de la înființarea Vrancart SA Adjud

Newsweek România: **Vrancart SA este o companie românească bazată pe producția hârtiei, cartonului ondulat și hârtiilor igienico-sanitare. În portofoliul societății sunt incluse hârtia pentru carton ondulat, ambalajele din carton ondulat și produse din hârtii igienico-sanitare. Descrieți-ne, pe scurt, cum a început totul.**

Ionel Ciucioi: Vrancart SA Adjud este unul dintre cei mai mari producători cu capital integral autohton de hârtie pentru carton ondulat, carton și ambalaje din carton ondulat și hârtie igenico-sanitară de pe piața românească.

„Combinatul de Celuloză și Hârtie Vrancea (CCH)" a fost contruit în 1977 în timpul regimului Ceaușescu, în vremea în care Republica Socialistă Română se afla într-o continuă expansiune din punct de vedere al industrializării. Ca urmarea a apariției legii nr. 15/1990, care prevedea că unitățile economice de stat se organizează și funcționează sub formă de regii autonome sau societăți comerciale, CCH-ul și-a schimbat denumirea în Vrancart SA (1992).

Cum își câștigă societatea încrederea clienților săi? Ce factori contribuie la consolidarea reputației pe care Vrancart a câștigat-o de-a lungul anilor?

În relațiile sale pe care le are cu clienții, Vrancart a demonstrat că un principiu primordial pentru sine este calitatea produselor confecționate. Fie că este vorba despre plăcile din carton, ambalajele din carton ondulat sau hârtia igienică, un aspect esențial pe care fabrica îl are în vedere este acela de a face față standardelor impuse de către client și de a realiza marfă de calitate. Pe piața cartonului și a hârtiei există numeroși competitori, și, cu toate acestea, am observat că în continuare clienții rămân fideli societății. Cu cât le arăți acestora că orice comandă este importantă și cu cât depui toate eforturile pentru ca ei să fie mulțumiți, cu atât mai mult posibilitatea ca ei să apeleze din nou la serviciile tale este mai mare.

Care este misiunea și viziunea în viitor a companiei?

Misiunea fabricii Vrancart este aceea de a fi în continuare un important reper pe piața hârtiei și a cartonului ondulat și de a ajunge pe primul loc în domeniul său de activitate. Acest lucru este susținut atât prin strategia de achiziții externe, dar și prin cea de investiții, în ultimii 5 ani Vrancart investind peste 40 milioane de euro în dezvoltarea și retehnologizarea capacităților de producție. În prezent, societatea controlează 12% din piața românească a cartonului ondulat și 14% din producția de hârtie igienico-sanitară fiind în top trei producători naționali în ambele linii de business. De asemenea, Vrancart arată o grijă deosebită pentru mediul înconjurător și face eforturi importante pentru a deveni unul dintre cei mai mari reciclatori din țară.

Având în vedere situația delicată în care România se află din punct de vedere al gestionării deșeurilor de orice tip, rolul de depoluator pe care Vrancart Adjud și-l însușeste este dovada faptului

TEHNOLOGIE
Fabrica de la Adjud este una dintre cele mai moderne din țară. Ionel Ciucioi este general managerul Vrancart SA

că respectarea mediului înconjurător a fost, este și va rămâne stâlpul de susținere al profitabilității fabricii.

Astfel, prin rețeaua sa de 20 de centre de reciclare din țară, compania colectează peste 30% din totalul de maculatură la nivel național, fiind cel mai mare jucător din România pe această piață, precum și importante cantități de plastic, lemn și alte deșeuri.

Câte persoane lucrează în fabrică?

Având în vedere că fabrica este situată într-o zonă a țării în care economia este slab dezvoltată, iar forța de muncă este limitată, Vrancart este pentru aproximativ o mie de oameni locul în care pot munci și își pot arăta abilitățile pe care le-au deprins fie în sistemul de educație, fie de-a lungul anilor de lucru. Fabrica oferă tuturor oamenilor o șansă, fie că sunt tineri, fie că sunt trecuți de prima tinerețe. Mulți dintre angajații societății lucrează încă de când fabrica a fost construită. De mai bine de 40 de ani, Vrancart a reprezentat o ancoră locală din punct de vedere al locurilor de muncă, dar este și un important susținător al proiectelor sociale demarate în comunitate.

Care este politica de mediu pe care se bazează Vrancart?

Motto-ul după care Vrancart se ghidează în activitatea pe care o desfășoară este „Aproape de tine, aproape de natură". Fabricate din deșeuri reciclabile, produsele Vrancart sunt biodegradabile și nu au impact negativ asupra mediului, ceea ce denotă o permanentă preocupare față de ocrotirea naturii și a mediului înconjurător. În industria hârtiei încă se mai folosește un procent mare de material lemnos, lucru ce nu este prietenos cu natura. Defrișările masive care au loc în România trag un semnal mare de alarmă că între relația dintre om și mediu s-a instalat un mare dezechilibru care trebuie luat în seamă. Din dorința de a proteja natura, dar și pentru a demonstra că din deșeuri reciclate se pot crea alte materiale folositoare omului, Vrancart se bazează în activitatea sa doar pe piața deșeurilor din maculatură. Zilnic, la depozitul din Adjud sunt recepționate în jur de 400 de tone de maculatură pe bază de fibre celulozice. Avantajele acestei acțiuni sunt multiple: se reduce cererea de lemn, se diminuează energia, apa și materiile chimice, dar totodată, se diversifică sortimentele de hârtie și carton fabricate pe bază de fibre reciclate. În ceea ce privește atestarea produselor confecționate, societatea deține certificate pentru sistemul de management al calității, pentru sistemul de mediu și pentru sistemul de sănătate și securitate în muncă.

Vrancart arată o grijă deosebită pentru mediu și face eforturi importante pentru a deveni unul dintre cei mai mari reciclatori

Plănuiți noi investiții sau lansarea pe piață a unui nou produs în viitorul apropiat?

Prin puterea sa economică, Vrancart a reușit în ultimii 2 ani să cumpere trei competitori din țară (fabrica de confecții din carton ondulat Giant Prodimpex Ungheni în 2015, fabrica de hârtie igienico-sanitară Rom Paper Brașov, posesoare a brandului Mototol și fabrica de carton ondulat Vilcart Călimănești în 2016).

În 2018 a fost achiziționată o nouă mașină de carton, în scopul creșterii eficienței, calității și a capacității de producție a cartonului ondulat.

De asemenea, investiția de peste 10 milioane de euro a inclus și un spațiu nou de producție și echipamentele periferice necesare.

În prezent se lucrează la extinderea și modernizarea fabricii de carton ondulat de la Călimănești, investiție programată a se termina până la sfârșitul anului și care va însemna o creștere semnificativă a eficienței, calității și capacității de producție carton.

Pe lângă aceste proiecte majore, Vrancart investește anual sume importante în upgradarea și modernizarea instalațiilor existente în vederea menținerii unui nivel tehnologic ridicat, la același nivel cu competitorii săi (subsidiare ale unor mari grupuri internaționale).

Care sunt motivele pentru care sunteți mândru că faceți parte din echipa Vrancart?

Ne simțim mândri de faptul că primim locuri fruntașe în diverse topuri efectuate la nivel național și, de asemenea, ne bucură să știm că bunul nostru românesc – Vrancart - reușește să fie un concurent de top în acest domeniu de activitate.

CĂLĂTORII

Idei de vacanță ieșite din cotidian

Aventură spirituală

Curajul de a renunța la două săptămâni din viața obișnuită pentru a vă aventura în fabulosul tărâm de la poalele Munților Himalaya vă va fi răsplătit din plin. În Nepal vă așteaptă o incursiune într-o cultură aparte, orașe și temple străvechi, rafting pe ape învolburate, o vizită în locul unde s-a născut Buddha, safari prin jungle și un zbor cu parapanta deasupra Lacului Phewa. Dacă optați pentru un astfel de periplu fascinant, nu trebuie să ocoliți Kathmandu, mai ales străduțele întortocheate pline de mărfuri colorate, vânzători ambulanți și ricșe din Thamel și pagodele din Piața Durbar, Templul Maimuțelor din Swayambhunath, faimosul centru religios nepalez în care elementele hinduse și cele buddhiste se întrepătrund, Boudhanath, puternicul centru buddhist în jurul uneia dintre cele mai mari stupa (clădire religioasă budistă, în formă de movilă, ce conține relicve) din lume, Râul Trisuli, Lumbini, locul unde s-a născut Buddha sau jungle din Chitwan.

Tratament pentru trup și suflet

Să călătorești înseamnă să trăiești, să descoperi noi locuri, noi culturi și să ți se deschidă noi orizonturi. Iar o vacanță de wellness poate fi o experiență care vă schimbă viața. „Insula templelor", Bali, este alegerea ideală pentru o vacanță în care să vă relaxați total și să vă regăsiți echilibrul. Iar în Thailanda puteți să vă răsfățați cu un masaj făcut de un elefant, la sfârșitul unei zile „extenuante" pe o plajă paradisiacă, și să vă gândiți la statuia lui Buddha din smarald, din Bangkok.

Arome orientale

India este o țară fascinantă, desprinsă parcă dintr-o altă lume. Incredibil de diversificat, teritoriul acestei țări mistice provoacă imaginația prin peisajele captivante, prin ritualurile religioase hinduse regăsite în viața de zi cu zi a fiecărui localnic, prin muzică, culoare, o bucătărie cu arome fascinante și, nu în ultimul rând, prin diferențele frapante dintre luxul orbitor și sărăcia cumplită. Kerala este considerată unul dintre locurile din „Top 50" care trebuie vizitate într-o viață și unul dintre primele zece paradisuri verzi ale planetei. Veți descoperi nu numai temple făcute de om, ci și adevărate „temple" ale naturii: jungle, canale, plantații de ceai, lagune sau mirodenii și plaje tropicale.

Arhitectură modernă & tehnologie

Călătorii pasionați de tehnologie și arhitectură modernă vor fi încântați de o vizită în Hong Kong, Kuala Lumpur sau Dubai. Din „orașul paradoxului" între tradițiile orientale și cele occidentale, faceți o incursiune în inima ultimei colonii europene din Asia, Macao. Iar în capitala Malaeziei vă așteaptă Turnurile Petronas, peșterile Batu, Templul Thean Hou și Parcul Păsărilor.

În Dubai, veți găsi un adevărat cocktail de atracții inedite. Dubai Fountain este, de exemplu, cea mai mare fântână „dansantă" din lume, cu 6.600 de lumini, 25 de proiectoare, o lungime de 275 metri și jeturi unduitoare de apă care ajung până la o altitudine de 150 de metri. Realizată de WET Design, compania care a pus în scenă și celebra fântână jucăușă de la Bellagio (Las Vegas), aceasta oferă un spectacol uluitor, jeturile de apă unduindu-se ca niște dansatori profesioniști în luminile reflectoarelor, atât pe piese clasice, cât și pe melodii contemporane. Repertoriul fântânii din Dubai este foarte bogat și include reprezentanții orchestrate pe piese precum Thriller – Michael Jackson, Baba Yetu – muzică arăbească în Swahili, Shik Shak Shok – muzică arăbească modernă sau Con te partiro (Time to Say Goodbye) – Andrea Bocelli.

La Mall of the Emirates, deșertul și zăpada sunt în antiteză. Pe partia interioară puteți să schiați sau să vă dați cu placa, chiar dacă afară temperaturile ajung și la 45-50 de grade Celsius. Complexul destinat sporturilor de iarnă se întinde pe o suprafață de peste 22.000 metri pătrați, echivalentul a patru statioane de fotbal, și oferă cinci pârtii, cu o capacitate de 1.500 de persoane. Cea mai dificilă pârtie de schi din Dubai are o lungime de 400 metri, diferența de nivel fiind de 60 metri, ceea a permis specialiștilor s-o poată clasifica drept „neagră". Pe lângă cele cinci pârtii, mai este disponibilă o zonă de snowboarding, cu un „quarter pipe" lung de 90 metri și un snowpark acoperit de 3.000 metri pătrați – cel mai mare din lume.

Iar Emirates Palace este unul dintre cele mai luxoase și elegante resorturi din lume. Bucățică ruptă parcă din povestea celor „1001 de nopți", clădirea impozantă aduce la exterior cu un palat imens. Interiorul este scăldat de o lumină caldă și totul este îmbrăcat în aur de 24 de karate. Iar poate cel mai important detaliu este faptul că hotelul, aparținând grupului Kempinski, este cunoscut de aproape toate doamnele si domnișoarele, fiind unul dintre platourile de filmare ale filmului „Sex and the City". ***(Răzvan Scăețeanu)***

BISERICA SF. VINERI-HEREASCA
se afla în spatele Tribunalului București, zona Unirii.

Biserica dărâmată din ordinul Ceaușescăi, pentru a construi un bloc

19 IUNIE 1987: BISERICA SFÂNTA VINERI-HEREASCA, CU HRAMUL „Cuvioasa Parascheva", din București, este pusă la pământ, la cererea Elenei Ceaușescu, iar, în locul ei, este construit blocul 105B.

După cutremurul din 1977, sub pretextul sistematizării Capitalei, circa 20 de lăcașe de cult au fost distruse, mutate sau ascunse în spatele unor blocuri.

Biserica Sf. Vineri (1645), ctitorită de domnitorul Țării Românești Matei Basarab, a fost supranumită „Hereasca", după numele Elenei Doamna, sora boierului Udriște Năsturel-Herescu, pe al cărui domeniu a fost ridicat lăcașul de cult.

Grav avariată după cutremurul din 1977, preotul paroh Gelu Bogdan a primit bani de la Patriarhie, două milioane de lei, pentru refacerea lăcașului, potrivit unui interviu publicat în ziarul Bisericii Ortodoxe, „Lumina". Cu toate acestea, în timpul unei vizite prin Capitală, Elena Ceaușescu i-ar fi spus lui Ion Dincă, prim-vicepremierul de atunci, „Jos porcăria". Dictatoarea nu a fost de acord cu ascunderea bisericii, așa cum se întâmplase cu Domnița Bălașa, dar și cu mânăstirile Antim și Radu Vodă. Ultima liturghie ținută în biserică a fost în 14 iunie 1987, iar, din 16 iunie, a început demolarea casei parohiale.

Sute de credincioși s-au adunat în fața bisericii, cu lumânări aprinse, și ar fi scandat chiar și împotriva regimului comunist, și-a amintit Gelu Bogdan. Tot preotul paroh a povestit că muncitorii n-au vrut să ajute la dărâmarea bisericii și, atunci, au fost aduși pușcăriași, cărora li s-a promis reducerea pedepsei. Preotul Bogdan a reușit să salveze obiectele de cult, pe care le-a dus la Mănăstirea Cernica, iar obiectele istorice, la Muzeul Hereștilor.

În 2008, Gelu Bogdan a reușit să obțină aprobările pentru reconstruirea bisericii, la 150 de metri de locul pe care se înălța vechiul lăcaș. Noua biserică a fost sfințită în 2018.

14-20 IUNIE

Anglia are Constituție

15 iunie 1215: Regele Ioan Fără de Țară semnează Magna Carta Libertatum la Runnymede, în Anglia. Prin acest document puterile regelui erau limitate și garanta o serie de libertăți. De exemplu: „Niciun sheriff sau baliv nu are voie să ia grâul sau alte bunuri ale unui om fără a le plăti pe loc, altfel proprietarul primește despăgubiri". Magna Charta s-a păstrat în patru exemplare, dintre care două la British Museum, unul la catedrala din Lincoln, iar al patrulea la catedrala Salisbury.

SUA recunosc România

14 iunie 1880: Președintele SUA, Rutherford B. Hayes, semnează scrisoarea prin care îl informa pe domnitorul Carol I asupra numirii lui Eugene Schuyler în calitate de agent diplomatic/consul general al SUA în România. Acest moment marchează stabilirea relațiilor diplomatice bilaterale. Colonelul Sergiu Voinescu este primul diplomat român primit de președintele SUA, Rutherford Hayes, la 18 noiembrie 1880. La 20 noiembrie 1880, SUA confirmă recunoașterea independenței României.

Papa pune cruce regimului Peron

16 iunie 1955: Papa Pius al XII-lea îl excomunică pe președintele Argentinei, Juan Perón, moment care marchează finalul epocii peroniste, începută în 1946. Conflictul a început când Biserica Catolică a refuzat să o canonizeze pe Evita Peron, soția președintelui. În replică, președintele Argentinei a vrut să legalizeze prostituția și divorțul și a deportat în Italia doi preoți catolici. În consecință, Vaticanul l-a excomunicat. La 19 septembrie 1955, Juan Peron a fost dat jos printr-o lovitură de stat militară, fiind trimis în exil.

FOTO: FRIEDRICH WIBBELING/MUZEULDEFOTOGRAFIE.RO

Magic FM

always great music

magicfm.ro

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

Newsweek ROMÂNIA

Nume, prenume .....
Str..... Nr..... Bl..... Sc..... Et..... Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament / Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

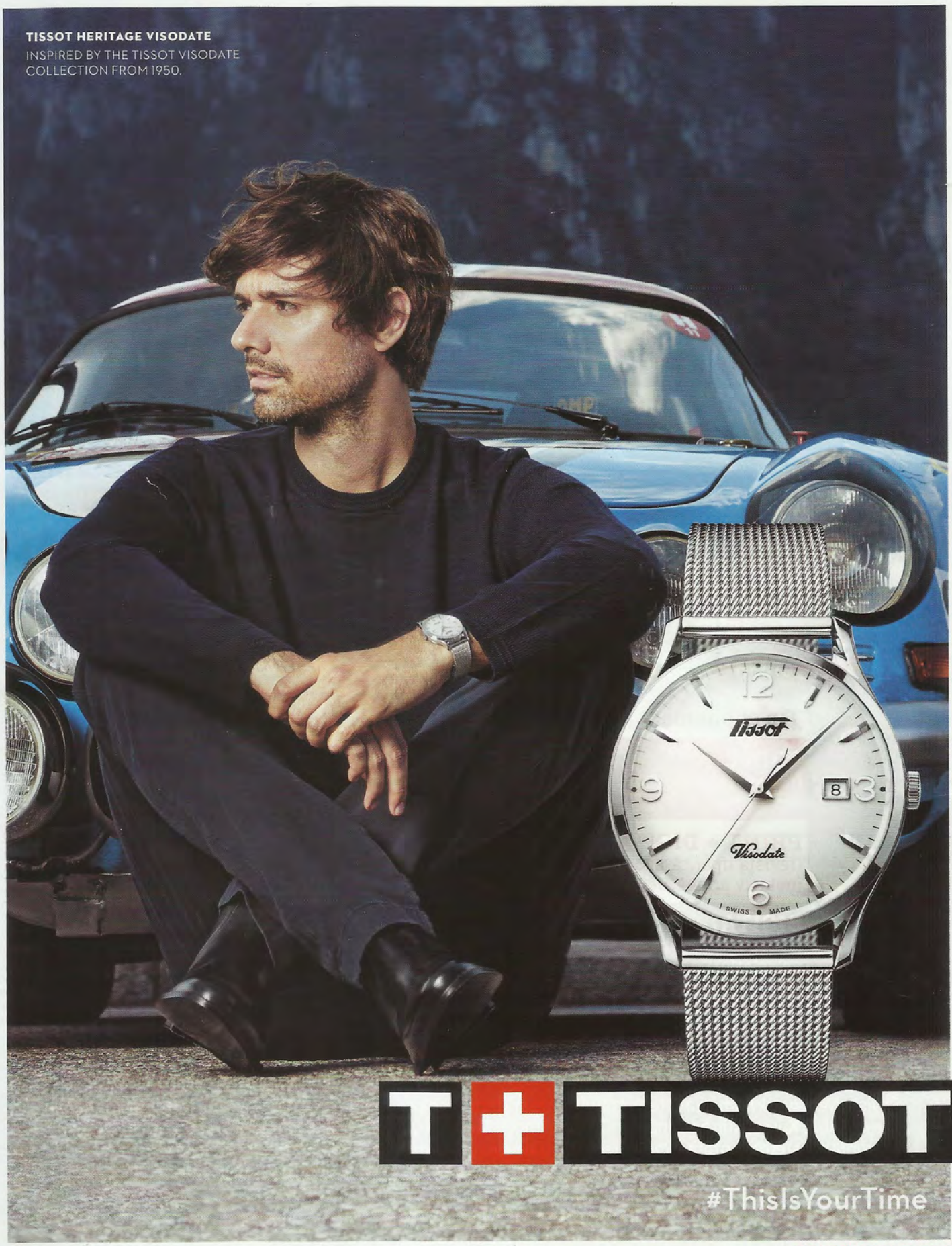
TISSOT HERITAGE VISODATE
INSPIRED BY THE TISSOT VISODATE
COLLECTION FROM 1950.
Tissot
Visodate
SWISS MADE
TISSOT
#ThisIsYourTime
TISSOTWATCHES.COM
TISSOT. INNOVATORS BY TRADITION

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX